

Bruksela, 4 grudnia 2025 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0372(NLE)

15796/25
ADD 1

ECOFIN 1587
UEM 580
FIN 1437
EIB
ECB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do DECYZJI WYKONAWCZEJ RADY zmieniającej decyzję wykonawczą z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii

---

Delegacje otrzymują w załączeniu powyższy załącznik do zmieniającej decyzji wykonawczej Rady.

ZAŁĄCZNIK

SEKCJA 1: REFORMY I INWESTYCJE W RAMACH PLANU ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI

1. Opis reform i inwestycji

A. KOMPONENT 1: Krajowa Służba Zdrowia

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do szeregu wyzwań, przed którymi stoi obecnie portugalski system opieki zdrowotnej w odniesieniu do obecnych i zmieniających się potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej i związanych z nimi kosztów. Po pierwsze, niekorzystne tendencje demograficzne w Portugalii – charakteryzujące się przyspieszonym starzeniem się i wynikającymi z niego potrzebami w zakresie opieki długoterminowej – zbiegają się ze zmieniającymi się wzorcami chorób, rosnącym obciążeniem chorobami przewlekłymi i zwyrodnieniowymi, a także coraz większą liczbą zachorowań na wiele chorób. Po drugie, w Portugalii nadal występuje znaczna możliwa do uniknięcia śmiertelność i stosunkowo niewielka liczba lat zdrowego życia w wieku 65 lat. Po trzecie, istnieje możliwość położenia większego nacisku na promocję zdrowia i profilaktykę chorób, w połączeniu z rozwiązaniem problemu fragmentacji usług opieki zdrowotnej i luk w dostępie do opieki zdrowotnej. Po czwarte, wydatki własne na opiekę zdrowotną należą do najwyższych w UE, a zgłoszone obciążenie finansowe związane z opieką medyczną jest stosunkowo wysokie. Ponadto krajowa służba zdrowia w Portugalii od wielu lat znajduje się w trudnej sytuacji finansowej. W Portugalii odnotowano w szczególności powtarzające się przypadki ratowania szpitali publicznych przez rząd, który nie zdołał uniknąć systematycznego cyklu zadłużenia szpitali, co wywołało efekt domina w relacjach między dostawcami a łańcuchem dostaw.

Głównym celem komponentu jest wzmocnienie zdolności reagowania portugalskiej krajowej służby zdrowia w celu reagowania na zmiany demograficzne i epidemiologiczne w kraju, na innowacje terapeutyczne i technologiczne oraz na tendencję wzrostową popytu na opiekę zdrowotną i związane z tym koszty. W tym celu komponent ten ma na celu wzmocnienie podstawowej roli usług podstawowej opieki zdrowotnej w ogólnej strukturze krajowej służby zdrowia, zwiększenie skali usług opieki długoterminowej i opieki w zakresie zdrowia psychicznego oraz zwiększenie efektywności poprzez zakończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi i przyspieszenie cyfryzacji usług opieki zdrowotnej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego wzmocnienia ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania, ze szczególnym uwzględnieniem trwałego zmniejszenia zaległości finansowych w szpitalach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), a także zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

A.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r01: Reforma podstawowej opieki zdrowotnej

Nadrzędnym celem reformy jest wzmocnienie podstawowej roli podstawowych usług opieki zdrowotnej w reagowaniu na potrzeby zdrowotne ludności w ramach ogólnej struktury krajowej służby zdrowia. W tym celu reforma ma na celu realizację sześciu priorytetów: zwiększenie zdolności w zakresie badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki, w szczególności w odniesieniu do najczęstszych patologii; wzmocnienie zdolności reagowania podstawowej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie bardziej proaktywnych ośrodków zdrowia o rozszerzonym portfelu usług i obszarach interwencji, a także bardziej zintegrowanych z innymi poziomami opieki, oraz poprzez dostosowanie procesów do indywidualnych cech każdego użytkownika i powiązanej ścieżki życiowej, zmniejszenie dużej zmienności praktyk klinicznych (w tym pod względem przepisywania leków ambulatoryjnych), poprawę kierowania pacjentów do różnych poziomów opieki zdrowotnej oraz dążenie do przyrostu wydajności poprzez ograniczenie powielania usług lub świadczenia nieskutecznej, nieodpowiedniej lub niskowartościowej opieki; skorygowanie regionalnych i lokalnych asymetrii w zakresie obiektów i sprzętu dostępnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej; wspieranie reakcji społeczności lokalnych i tworzenie programów wsparcia dla użytkowników i ich rodzin, przy lepszym zaangażowaniu obywateli i społeczności, w tym poprzez zakończenie przekazywania obowiązków zdrowotnych przez władze centralne samorządom lokalnym; podnoszenie umiejętności pracowników służby zdrowia, wzmocnienie multidyscyplinarnej pracy zespołowej i zwiększenie liczby specjalistów, w tym specjalistów; oraz (vi) przeprowadzenie transformacji cyfrowej krajowej służby zdrowia i wykorzystanie jej potencjału w zakresie modernizacji i uproszczenia korzystania z usług opieki zdrowotnej. W ten sposób reforma ta zapewni lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w usługi podstawowej opieki zdrowotnej.

Reforma polega na wdrożeniu szeregu środków ustawodawczych i regulacyjnych w celu: rozszerzenie zakresu odpowiedzialności i zakresu interwencji grup ośrodków zdrowia, a także typologii jednostek funkcjonalnych wchodzących w ich skład; przegląd systemu prawnego dotyczącego organizacji i funkcjonowania jednostek funkcjonalnych, a także systemu zachęt przyznawanych elementom, które je tworzą; opracowanie instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia; oraz (iv) zakończenie przeniesienia obowiązków w dziedzinie zdrowia z administracji centralnej na gminy.

Kamień milowy i wartości docelowe związane z wdrażaniem reformy zostaną osiągnięte do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma RE-r02: Reforma zdrowia psychicznego

Nadrzędnym celem tej reformy jest poprawa zdrowia psychicznego w Portugalii. W tym celu reforma opiera się na pięciu osiach interwencji: deinstytucjonalizacja pacjentów przebywających w szpitalach psychiatrycznych lub instytucjach sektora społecznego; ukończenie krajowego zasięgu lokalnych usług w zakresie zdrowia psychicznego w dziedzinie opieki szpitalnej, ambulatoryjnej i środowiskowej; rozszerzenie krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego; reorganizację psychiatrycznych usług kryminalistycznych; oraz (v) wdrożenie regionalnych planów zdrowotnych dotyczących demencji.

Konkretnie reforma polega na przeglądzie obowiązującej ustawy o zdrowiu psychicznym, która ustanawia ogólne zasady polityki zdrowia psychicznego w Portugalii i reguluje obowiązkowe internowanie osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym, który określa zasady przewodnie organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego, zarządzania nimi i ich oceny. W przepisach tych wprowadza się między innymi następujące zmiany: włączenie do prawodawstwa zasad Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych; oraz (ii) zwiększenie autonomii i należytego zarządzania lokalnymi usługami w zakresie zdrowia psychicznego poprzez utworzenie zintegrowanych centrów odpowiedzialności. W ten sposób reforma ta zapewni lepsze warunki ramowe dla powiązanych inwestycji w usługi opieki w zakresie zdrowia psychicznego.

Cele pośrednie związane z wdrożeniem reformy zostaną zakończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r03: Zakończenie reformy modelu zarządzania szpitalami publicznymi

Nadrzędnym celem reformy jest zwiększenie wydajności szpitali krajowej służby zdrowia. W tym celu ma on na celu: reforma organizacji szpitali publicznych i wewnętrznego zarządzania nimi; rekonfiguracja sieci szpitali zgodnie z planowaniem przepustowości pod względem popytu na usługi oraz podaży zasobów ludzkich i infrastruktury; poprawa powiązań z innymi elementami krajowej służby zdrowia, a mianowicie z usługami podstawowej opieki zdrowotnej i opieki w zakresie zdrowia psychicznego, a także z sieciami opieki paliatywnej i zintegrowanej opieki ciągłej; zaangażowanie pracowników służby zdrowia i struktur pośrednich w zarządzanie szpitalami publicznymi; oraz v) skoncentrowanie działań na rzeczywistych potrzebach obywateli w zakresie zdrowia i dobrostanu.

W umowach o zarządzanie uwzględnia się obiektywne wskaźniki oceny wyników kierowników szpitali, oceniające zarówno jakość usług, jak i sytuację finansową szpitali publicznych. Przyczyni się to do zapewnienia spójności z priorytetami polityki zdrowotnej rządu oraz do bardziej przewidywalnego zarządzania zasobami szpitalnymi, przy czym autonomia będzie połączona ze zwiększonym monitorowaniem i odpowiedzialnością. Wdrażanie zmienionych umów o zarządzanie jest stopniowe i uszeregowane pod względem ważności zgodnie z poziomem wydajności, wymiarem i rozmieszczeniem geograficznym szpitali publicznych. Ponadto należy wzmocnić rolę monitorującą ministerstw zdrowia i finansów w celu zapewnienia zintegrowanego i spójnego podejścia do oceny wyników szpitali i korygowania w odpowiednim czasie odchyleń od zatwierdzonych budżetów.

Ponadto należy wzmocnić scentralizowane zakupy w celu uzyskania dalszych oszczędności w zakresie efektywności, w szczególności poprzez uwzględnienie zaleceń z niedawnej niezależnej oceny. W szczególności scentralizowane zakupy mają zostać rozszerzone na sprzęt i wyroby medyczne. Ponadto planuje się poprawę wewnętrznego zarządzania szpitalami publicznymi, w szczególności poprzez utworzenie zintegrowanych centrów odpowiedzialności i wdrożenie systemów wynagrodzeń opartych na wynikach mających zastosowanie do jednostek powiązanych z takimi centrami. W związku z tym wchodzi w życie pełny system poświęcenia krajowej służbie zdrowia dla pracowników służby zdrowia.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C01-i01: Usługi podstawowej opieki zdrowotnej z większą liczbą odpowiedzi

Celem tej inwestycji jest rozszerzenie podstawowej opieki zdrowotnej.

Inwestycja obejmuje następujące inicjatywy:

- Zwiększenie krajowego zasięgu programów badań przesiewowych;
- E xrozja obszarów interwencji grup ośrodków zdrowia; oraz
- Renowacja obiektów i wyposażenia ośrodków zdrowia.

Inwestycja RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej

Celem inwestycji jest wsparcie krajowych sieci stałej opieki paliatywnej i zintegrowanej, zarówno w zakresie leczenia szpitalnego, jak i ambulatoryjnego, a także opieki domowej.

Inwestycja polega na rozbudowie krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, rozwiązań w zakresie opieki w zakresie zdrowia psychicznego oraz krajowej sieci opieki paliatywnej.

Inwestycja RE-C01-i03: Wsparcie reformy zdrowia psychicznego

Celem inwestycji jest zwiększenie zdolności reagowania krajowego systemu opieki zdrowotnej w dziedzinie zdrowia psychicznego.

Inwestycja obejmuje interwencje w zakresie obiektów, struktur i zasobów ludzkich w krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej w dziedzinie opieki w zakresie zdrowia psychicznego oraz jednostek i placówek psychiatrycznych.

Inwestycja RE-C01-i04: Modernizacja i renowacja terenów szpitalnych oraz wyposażenia szpitali

Celem inwestycji jest zapewnienie społeczeństwu lepszego dostępu do opieki zdrowotnej.

Inwestycja ta polega na renowacji i budowie budynków zapewniających usługi opieki zdrowotnej w kraju oraz zakupie sprzętu dla szpitali.

Inwestycja RE-C01-i05-RAM: Wsparcie dla regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wsparcie regionalnego systemu opieki zdrowotnej Autonomicznego Regionu Madery. Inwestycja obejmuje projekty budowlane i renowacyjne, system klasyfikacji i wspólnotowe zespoły ds. zdrowia psychicznego.

Inwestycja RE-C01-i06: Transformacja cyfrowa w dziedzinie zdrowia

Celem inwestycji jest wspieranie transformacji cyfrowej krajowej służby zdrowia.

Inwestycja polega na cyfryzacji krajowej służby zdrowia (telemedycyna, telezdrowie i systemy cyfrowe).

Inwestycja RE-C01-i07-RAM: Cyfryzacja regionalnej służby zdrowia Madery

Celem tej inwestycji jest wspieranie cyfryzacji regionalnej służby zdrowia Madery. Inwestycja polega na zakupie sprzętu i oprogramowania.

Inwestycja RE-C01-i08-RAA: Szpital cyfrowy na Azorach

Celem inwestycji jest zwiększenie skali cyfryzacji służby zdrowia Azorów.

Inwestycja polega na zaoferowaniu obywatelom cyfrowego dostępu do opieki zdrowotnej.

Inwestycja RE-C01-i09: Uniwersalny system aktywnego wspierania życia

Celem inwestycji jest reklama praktyk w zakresie aktywności fizycznej w kraju.

Inwestycja polega na zakupie zestawów rowerowych oraz na kampanii reklamującej korzyści płynące z aktywności fizycznej.

Inwestycja RE-C01-i10: Program modernizacji technologii NHS

Celem tej inwestycji jest renowacja parku technologicznego krajowej służby zdrowia.

Inwestycja polega na zakupie ciężkiego sprzętu medycznego dla instytucji medycznych.

Inwestycja RE-C01-i11-RAA: Modernizacja i przekwalifikowywanie regionalnej służby zdrowia

Celem tej inwestycji jest modernizacja regionalnej służby zdrowia Azorów.

Inwestycja polega na budowie i renowacji ośrodków zdrowia i szpitala oraz na zakupie pojazdów i sprzętu.

A.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
1.1	Re-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie zmienionych aktów prawnych				KW. 2	2023	Przegląd aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej, a mianowicie: przepisy stanowiące podstawę funkcjonowania jednostek funkcjonalnych ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej (w tym dekret z mocą ustawy nr 73/2017 w sprawie rodzinnych jednostek opieki zdrowotnej modelu B, rozporządzenie rządowe nr 1 368/2007, przepisy i model wynagrodzeń rodzinnych jednostek opieki zdrowotnej modelu B oraz powiązany akt prawny, a także akty prawne stanowiące podstawę funkcjonowania innych rodzajów jednostek podstawowej opieki zdrowotnej); oraz (ii) przepisy stanowiące podstawę grup ośrodków opieki zdrowotnej (w tym akty prawne stanowiące podstawę grup ośrodków opieki zdrowotnej, a mianowicie dekret z mocą ustawy nr 28/2008).
1.2	Re-C01-r01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia		Numer	0	1 000	KW. 4	2023	Liczba jednostek funkcjonalnych ośrodków zdrowia uzyskujących dostęp do informacji z instrumentu stratyfikacji ryzyka obejmującego zarejestrowanych użytkowników. Instrument stratyfikacji ryzyka umożliwia proaktywną interwencję w populacjach o wyższym ryzyku klinicznym i podatności społecznej, zapewniając populacyjne programy badań przesiewowych i wczesnej diagnostyki w całym kraju, a także terminowe leczenie i odpowiednią obserwację osób cierpiących na najczęstsze choroby (choroby układu krążenia, cukrzycę, nowotwory, choroby układu oddechowego, choroby psychiczne i choroby układu mięśniowo-szkieletowego).
1.3	Re-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia w gminach		Numer	0	201	KW. 4	2022	Liczba nowych gmin, w których zakończono proces decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia, zgodnie z dekretem z mocą ustawy nr 23/2019 z dnia 30 stycznia, poprzez podpisanie zawiadomienia o przeniesieniu przez Ministerstwo Zdrowia, regionalne organy ds. zdrowia i gminy. Przekazanie obowiązków obejmuje w szczególności: udział gmin w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania, zarządzania i inwestycji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										w jednostkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz podziały interwencji w zakresie zachowań uzależniających i zależności, w szczególności w ich budowie, wyposażeniu i utrzymaniu; zarządzanie innym sprzętem związanym z podstawową opieką zdrowotną, jego konserwacja i konserwacja; zarządzanie pracownikami służby zdrowia w kategorii asystenta operacyjnego jednostek funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia oraz podziałów interwencji w zachowania uzależniające i zależności, które integrują krajową służbę zdrowia; IV) zarządzanie usługami wsparcia logistycznego dla grup ośrodków zdrowia.
1.4	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym, który określa zasady organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy w sprawie zdrowia psychicznego				KW. 4	2021	Nowy dekret z mocą ustawy odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą ustanowioną dekretem rządowym nr 6 324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionym dekretem rządowym nr 11 485/2020 z dnia 20 listopada, w celu określenia zasad organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego.
1.5	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określi zasady dotyczące praw osób cierpiących na choroby psychiczne i ureguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym				KW. 1	2023	Nowa ustawa o zdrowiu psychicznym odzwierciedla propozycje zmian przedstawione przez grupę roboczą powołaną dekretem rządowym nr 6 324/2020 z dnia 15 czerwca, zmienionym dekretem rządowym nr 11 485/2020 z dnia 20 listopada, w celu określenia zasad dotyczących praw osób cierpiących na choroby psychiczne oraz uregulowania obowiązkowej hospitalizacji lub leczenia.
1.6	RE-C01-r03	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 2	2022	Wejście w życie, w drodze wspólnego zatwierdzenia przez ministerstwa zdrowia i finansów, nowego wzoru umowy o zarządzanie. Nowy wzór musi być przestrzegany we wszystkich przyszłych umowach o zarządzanie podpisywanych przez wszystkie publiczne podmioty zarządzające przedsiębiorstwami państwowymi w systemie opieki zdrowotnej, aby zwiększyć rozliczalność i zachęcić do stosowania praktyk zarządzania opartego na wynikach.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
1.7	RE-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej krajowej służby zdrowia	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej				KW. 1	2024	Ustanowienie planu rachunkowości zarządczej dla krajowej służby zdrowia w celu gromadzenia na szczeblu krajowym informacji na temat kosztów, dochodów i wyników usług szpitalnych, a tym samym poprawy alokacji zasobów w krajowej służbie zdrowia, analizy porównawczej i określenia obszarów wymagających poprawy w zakresie efektywności operacyjnej podmiotów opieki zdrowotnej. Nowy plan rachunkowości zarządczej jest rozpowszechniany w drodze okólnika normatywnego przez centralną administrację systemu opieki zdrowotnej.
1.8	RE-C01-r03	T	Utworzenie nowych Ośrodków Zintegrowanej Odpowiedzialności w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia		Numer	0	10	KW. 4	2022	Utworzenie nowych ośrodków zintegrowanej odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej oraz ich jakości i efektywności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do dalszej pracy w szpitalach publicznych; dzielić się ryzykiem i korzyściami między usługi opieki zdrowotnej a szpitale; doceniają misję każdej służby zdrowia i szpitala w regionalnym i krajowym kontekście krajowej służby zdrowia.
1.9	RE-C01-r03	T	Utworzenie nowych Ośrodków Zintegrowanej Odpowiedzialności w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia		Numer	10	25	KW. 2	2024	Utworzenie nowych ośrodków zintegrowanej odpowiedzialności w szpitalach krajowej służby zdrowia w celu: poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej oraz ich jakości i efektywności; wzmocnienie zarządzania klinicznego, autonomii i rozliczalności usług opieki zdrowotnej; zachęcanie pracowników służby zdrowia do dalszej pracy w szpitalach publicznych; dzielić się ryzykiem i korzyściami między usługi opieki zdrowotnej a szpitale; doceniają misję każdej służby zdrowia i szpitala w regionalnym i krajowym kontekście krajowej służby zdrowia.
1.10	RE-C01-r03	T	Wzrost liczby pacjentów wypisanych z hospitalizacji domowej		Numer	0	5 000	KW. 4	2024	Wzrost rocznej liczby pacjentów wypisanych z hospitalizacji domowej w latach 2020–2024.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
1.11	RE-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupów leków	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupów leków				KW. 2	2024	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupów leków w celu wdrożenia zaleceń wynikających z niezależnej oceny scentralizowanych zamówień na leki w Portugalii, przeprowadzonej przez austriacki Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego w ramach programu wspierania reform strukturalnych.
1.12	RE-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pracy z pełnym zaangażowaniem w krajowej służbie zdrowia	Wejście w życie nowego systemu pracy z pełnym zaangażowaniem				KW. 1	2023	Nowy system pracy z pełnym zaangażowaniem dla pracowników służby zdrowia w krajowej służbie zdrowia, obejmujący odpowiednie mechanizmy organizacji czasu pracy i tabel wynagrodzeń.
1.13	RE-C01-i01	M	Wejście w życie warunków odnoszenia się do prześwietlonych w kolorze białym, niebieskim lub zielonym epizodów nagłych wypadków w szpitalnych służbach ratunkowych w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym usług podstawowej opieki zdrowotnej	Wejście w życie warunków dotyczących odnoszenia się do zdarzeń awaryjnych				KW. 1	2022	Wejście w życie procedur i przepisów administracyjnych dotyczących procesu kierowania użytkownikami z epizodami zagrożenia prześwietlonymi w kolorach białym, niebieskim lub zielonym w szpitalnych służbach ratunkowych w odniesieniu do innych rodzajów opieki zdrowotnej, usług, a mianowicie usług podstawowej opieki zdrowotnej, z bezpośrednim planowaniem spotkań.
1.17	RE-C01-i01	M	Zakup sprzętu i dostępność usług lub konsultacji w lokalnych jednostkach służby zdrowia	Zakup sprzętu i dostępność usług lub konsultacji w lokalnych jednostkach służby zdrowia				KW. 2	2026	Zakup 1160 sztuk sprzętu, a mianowicie: spirometry; II) wyposażenie biur stomatologicznych; sprzęt dla ośrodków ruchu i rehabilitacji; lub sprzęt do podstawowego podtrzymywania życia (np. torba awaryjna, defibrylator i monitory znaków życiowych). Dostępność 195 usług lub konsultacji (mianowicie badań przesiewowych w kierunku raka jelita grubego i szyjki macicy, badań przesiewowych w kierunku retinopatii cukrzycowej, badań Holtera, ambulatoryjnego monitorowania ciśnienia krwi i konsultacji dotyczących

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										stopy cukrzycy) w 39 lokalnych placówkach opieki zdrowotnej.
1.18	RE-C01-i01	T	Budowa lub renowacja jednostek ochrony zdrowia		Numer	0	492	KW. 2	2026	Budowa lub renowacja 492 jednostek ochrony zdrowia, z których co najmniej 100 zostało zbudowanych.
1.20	RE-C01-i02	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przydziału wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia	Wejście w życie rozporządzenia o przydziale wsparcia finansowego				KW. 1	2022	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przydziału wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia, które określa model zarządzania programem i odpowiednie wymogi wnioskodawców.
1.21	RE-C01-i02	T	Renowacja lub budowa systemu opieki zdrowotnej		Numer	0	297	KW. 4	2025	1. Renowacja lub zakup sprzętu dla 180 podmiotów, na przykład w ramach krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, opieki paliatywnej lub opieki w zakresie zdrowia psychicznego. 2. 117 projektów budowlanych dotyczących co najmniej 3850 nowych łóżek, na przykład w ramach krajowej sieci zintegrowanej opieki ciągłej, opieki paliatywnej lub opieki w zakresie zdrowia psychicznego.
1.22	RE-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej		Numer	0	1 200	KW. 2	2024	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej poprzez: rejestracja na platformie SI RNCCI 1000 nowych miejsc w zintegrowanych zespołach dalszej opieki domowej; II) rejestracja na platformie SI RNCCI 100 nowych miejsc w zespołach wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego w domach opieki oraz (iii) umowy i decyzje lokalnych jednostek opieki zdrowotnej tworzących zespoły niezbędne do zapewnienia

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										100 nowych miejsc w ramach wsparcia w zakresie opieki paliatywnej na poziomie społeczności lokalnych.
1.24	RE-C01-i03	M	Opracowanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „tworzenia ścieżek rozwoju pacjentów” w kontekście demencji	Sprawozdanie z realizacji nowych działań uświadamiających i szkoleniowych oraz ich rozwoju				KW. 4	2022	Działania informacyjne i szkoleniowe dotyczące demencji, mające na celu wspieranie reform usług społecznych i opieki zdrowotnej, skierowane do pracowników usług społecznych i opieki zdrowotnej lub innych podmiotów pracujących z ogółem społeczeństwa w dziedzinie polityki społecznej i opieki zdrowotnej, a także do osób korzystających z usług społecznych i opieki zdrowotnej.
1.25	RE-C01-i03	M	Sieć opieki w zakresie zdrowia psychicznego	Sieć opieki w zakresie zdrowia psychicznego				KW. 4	2025	modernizacja trzech oddziałów (szpitala psychiatrycznego w Lizbonie, ośrodka Sobral Cid i szpitala Magalhães Lemos); ii) Budowa czterech jednostek hospitalizacji w szpitalach ogólnych; 15 nowych ośrodków zintegrowanej odpowiedzialności w dziedzinie usług w zakresie zdrowia psychicznego; r efering 20 lokalnych jednostek ds. zdrowia psychicznego; budowa, renowacja lub dzierżawa budynków, domów lub mieszkań na 500 miejsc opieki w zakresie zdrowia psychicznego; Vi) Renowacja lub zakup sprzętu dla trzech zakładów psychiatrii sądowej; oraz vi) 40 nowych wspólnotowych zespołów ds. zdrowia psychicznego. Obejmuje to wykorzystanie wsparcia w formie dotacji w wysokości 58 507 675 EUR na renowację zwiększającą efektywność energetyczną w celu osiągnięcia średnio co najmniej 30 % oszczędności energii pierwotnej.
1.40	RE-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie przez				III KW.	2023	Podpisanie przez ARSLVT i spółkę celową (SPV) umowy o zarządzanie dotyczącej budowy szpitala we wschodniej Lizbonie. Umowa musi odzwierciedlać warunki dotyczące zakresu usług (projektowanie, budowa, finansowanie, utrzymanie infrastruktury, dostawa i utrzymanie ogólnego wyposażenia budynku) oraz czasu trwania.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
				organy publiczne i spółkę celową						Umowa zawiera również klauzulę stanowiącą, że zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
1.26	RE-C01-i04	M	Budowa i renowacja budynków iurządzeń do świadczenia usług w zakresie health care dla ochrony zdrowia	Zakup, budowa i renowacja				KW. 2	2026	1) Zakup sprzętu, w tym mebli i sprzętu komputerowego. 2) Budowa co najmniej 14 budynków na potrzeby usług opieki zdrowotnej. Renowacja co najmniej 38 budynków na potrzeby usług opieki zdrowotnej. 4) Zakup czterech śmigłowców na potrzeby opieki medycznej.
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Utworzenie wspólnotowych zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie zdrowia Maderze		Numer	0	7	KW. 2	2024	Tworzenie wspólnotowych zespołów ds. zdrowia psychicznego w drodze decyzji regionalnych służb zdrowia.
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu skierowań użytkowników na potrzeby regionalnego modelu zintegrowanych usług opieki ciągłej na Maderze	Sprawozdanie z wdrożenia systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu odsyłania użytkowników				KW. 4	2021	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu skierowań użytkowników w celu wzmocnienia regionalnego modelu zintegrowanych usług ciągłej opieki na Maderze, a także jego koordynacji i zarządzania technicznego.
1.30	RE-C01-i05-RAM	M	Budowa lub remonty w regionalnej służbie zdrowia Maderze	Budowa lub renowacja				KW. 2	2026	1) Budowa lub renowacja należąca do co najmniej 26 projektów w zakresie zintegrowanej opieki ciągłej, zdrowia psychicznego lub usług pediatrycznych w służbie zdrowia Maderze. Renowacja 16 placówek podstawowej opieki zdrowotnej w służbie zdrowia Maderze. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
1.32	RE-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych		%	0	90	KW. 4	2022	Odsetek zmodernizowanych lokalnych sieci informatycznych w krajowej służbie zdrowia, zorganizowanych i wdrożonych przez jednostkę ds. usług wspólnych Ministerstwa Zdrowia, która w ten sposób będzie mogła funkcjonować w nowym modelu ujednoliconej komunikacji (Voice over Internet Protocol).
1.33	RE-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdrowia i telemonitoringu		%	0	15	KW. 4	2022	Odsetek użytkowników mających dostęp do nowych funkcji telezdrowia i telemonitorowania, umożliwiających świadczenie usług zdalnej opieki zdrowotnej, a tym samym zwiększających poziom dostępu do opieki zdrowotnej i udział obywateli w procesie zdalnego gromadzenia i leczenia informacji.
1.34	RE-C01-i06	M	Dostępność modułów informatycznych	Dostępność modułów				KW. 2	2025	Dostępność dla pracowników służby zdrowia następujących modułów klinicznych lub administracyjnych na potrzeby podstawowej opieki zdrowotnej lub opieki szpitalnej: „SCLínico CSP”, „SCLínico H Linux” i „S3 Healthcare system”.
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt cyfrowy dla regionalnej służby zdrowia Madery		Numer	0	3 600	KW. 2	2025	Zakup 3600 sztuk sprzętu cyfrowego lub oprogramowania.
1.36	RE-C01-i08-RAA	M	Dostępność aplikacji i strony internetowej regionalnej służby zdrowia Azorów	Dostępność aplikacji i strony internetowej				KW. 2	2025	Dostępność dla obywateli aplikacji My Saúde Açores i strony internetowej zawierającej informacje na temat opieki zdrowotnej, w tym na temat zaplanowanych spotkań, wyników analiz lub recept lekarskich.
1.37	RE-C01-i08-RAA	M	Telemedycyna w regionalnej służbie zdrowia Azorów	Zatwierdzenie planu i okólnika normatywnego dotyczącego telemedycyny w systemie opieki zdrowotnej Azorów				III KW.	2024	(i) Zatwierdzenie przez Regionalnego Dyrektora ds. Zdrowia normatywnego okólnika w sprawie funkcjonowania telemedycyny; (II) wejście w życie planu w dziedzinie telemedycyny; dostawa sprzętu do telemedycyny.
1.38	RE-C01-i09	M	Zakup zestawów rowerowych	Zakup zestawów rowerowych				KW. 2	2025	Zakup zestawów rowerowych z 1980 r. przez Portugalski Instytut Sportu i Młodzieży.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
1.39	RE-C01-i09	M	Kampania na rzecz powszechnego systemu aktywnego wspierania życia	Niezawodność strony internetowej i aplikacji				KW. 2	2025	Dostępność strony internetowej i aplikacji mobilnej na potrzeby kampanii dotyczącej powszechnego systemu aktywnego wspierania życia.
1.41	RE-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego potrzeby NHS w zakresie ciężkiego sprzętu medycznego	Zatwierdzenie sprawozdania				III KW.	2023	Zatwierdzenie sprawozdania Ministerstwa Zdrowia, w którym określono potrzeby szpitali państwowej służby zdrowia w zakresie ciężkiego sprzętu medycznego. W sprawozdaniu tym określa się zarówno potrzebę zakupu tego rodzaju sprzętu po raz pierwszy, jak i potrzebę wymiany istniejącego ciężkiego sprzętu medycznego.
1.42	RE-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Numer	0	19	KW. 4	2024	Liczba ciężkiego sprzętu medycznego zakupionego dla jednostek szpitalnych (szpitali, ośrodków szpitalnych i jednego instytutu) zgodnie z potrzebami określonymi w sprawozdaniu, jak wskazano w kamieniu milowym 1.41.
1.43	RE-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego		Numer	19	124	KW. 2	2026	Zakup 105 sztuk sprzętu medycznego, w tym systemu angiograficznego, kamery gamma, pozytonowego skanera tomografii emisyjnej, systemu obrazowania metodą rezonansu magnetycznego, tomografu komputerowego, akceleratora liniowego i robota chirurgicznego dla szpitali w całej Portugalii kontynentalnej.
1.44	RE-C01-i11-RAA	T	Budownictwo, wyposażenie i pojazdy dla regionalnej służby zdrowia na Azorach					KW. 2	2026	<ul style="list-style-type: none"> i) Budowa dwóch nowych ośrodków zdrowia i remont szpitala w Horcie ii) Zakup 71 pojazdów elektrycznych w celu zapewnienia opieki domowej; iii) Zakup 142 jednostek sprzętu; iv) Zakup 21 karetek pogotowia; <p>Zapotrzebowanie na energię pierwotną w budynkach o niemal zerowym zużyciu energii musi wynosić co najmniej 20 % poniżej wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.</p>

B. KOMPONENT 2: Mieszkalnictwa

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwań związanych ze strukturalnym niedoborem stałych i tymczasowych rozwiązań mieszkaniowych dla słabszych grup społecznych, zarówno w Portugalii kontynentalnej, jak i w regionach autonomicznych Azorów i Madery, a jednocześnie pośrednio przyczynia się do wzmocnienia systemu ochrony socjalnej. Mieszkalnictwo publiczne stanowi jedynie 2 % ogółu zasobów w Portugalii i uznaje się je za niewystarczające do zaspokojenia potrzeb osób najbardziej potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Główne cele komponentu są następujące: zwiększenie podaży mieszkań socjalnych i przystępnych cenowo (w tym zaspokojenie innych powiązanych potrzeb, takich jak brak podstawowej infrastruktury i sprzętu, niezdrowe i niepewne miejsca zamieszkania, niepewność zatrudnienia lub brak powiązań umownych, przeludnienie lub nieadekwatność mieszkań do szczególnych potrzeb mieszkańców z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej możliwości poruszania się); (II) stworzenie krajowej reakcji publicznej na pilne i tymczasowe potrzeby w zakresie zakwaterowania wynikające z nieoczekiwanych lub nieprzewidywalnych zdarzeń, takich jak klęski żywiołowe, pożary, pandemie, ruchy migracyjne, wnioski o udzielenie azylu lub sytuacje bezpośredniego ryzyka, takie jak przemoc domowa, handel ludźmi, ryzyko eksmisji i inne; oraz (iii) zwiększenie podaży zakwaterowania dla studentów po przystępnych cenach. Inwestycje w ten komponent wiązą się z budową nowych mieszkań i renowacją istniejących.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych Portugalii w ramach europejskiego semestru w 2019 i 2020 r., w szczególności: Poprawa skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); Zagwarantowanie wystarczającej i skutecznej ochrony socjalnej i wsparcia dochodu (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); oraz zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, w szczególności w dziedzinie nauki i technologii informacyjnej (poprzez inwestycje w zakwaterowanie studentów) (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego transformacji klimatycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Komponent ten przyczynia się również do wdrożenia kilku zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak: „Należy zapewnić osobom potrzebującym dostęp do mieszkań socjalnych lub pomocy mieszkaniowej dobrej jakości” (EPSR 19.a); „Osoby wymagające szczególnego traktowania mają prawo do odpowiedniej pomocy i ochrony przed przymusową eksmisją” (EPSR 19.b); „Bezdomnym zapewnia się odpowiednie schronienie i usługi w celu promowania ich włączenia społecznego” (EPSR 19.c); „Ochrona socjalna” (EPSR 12); „Integracja osób z niepełnosprawnościami” (EPSR 17); „Dostęp do podstawowych usług” (EPSR 20); „Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie: Każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy” (EPSR 1). Uwzględnia się również aspekty środowiskowe, w szczególności poprzez promowanie nowych budynków o wysokich standardach efektywności energetycznej.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

B.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r04: Krajowy pilny i tymczasowy plan mieszkaniowy

Celem reformy jest utworzenie krajowej sieci publicznej w celu zaspokojenia pilnych i tymczasowych potrzeb mieszkaniowych w ramach odnowienia polityki mieszkaniowej w Portugalii, z myślą o ochronie i wzmocnieniu pozycji określonych grup docelowych oraz wspieraniu włączenia społecznego i zwalczaniu nierówności.

Reforma polega na stworzeniu ustrukturyzowanej i przekrojowej reakcji na potrzeby osób potrzebujących nadzwyczajnych lub tymczasowych rozwiązań w zakresie zakwaterowania oraz na opracowaniu niezbędnych ram prawnych i regulacyjnych w celu ustanowienia modelu zarządzania inwestycją RE-C02-i02 (krajowe nadzwyczajne i tymczasowe dotacje na zakwaterowanie), a także na ustanowieniu metod wskazywania osób objętych wsparciem i kierowania ich do zakwaterowania i wsparcia społecznego.

Wdrożenie reformy miało zostać zakończone do dnia 30 czerwca 2021 r.

Inwestycja RE-C02-i01: Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań

Celem inwestycji jest zapewnienie mieszkań rodzinom o największych potrzebach i grupom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji.

Inwestycja polega na budowie, renowacji, zakupie lub podnajmie mieszkań w ramach programu mieszkaniowego 1.o Direito.

Inwestycja RE-C02-i02: Krajowe stypendium na pomoc w nagłych wypadkach i tymczasowe zakwaterowanie

Celem tej inwestycji jest zapewnienie tymczasowego lub awaryjnego zakwaterowania grupom ludności znajdującym się w niekorzystnej sytuacji w kontynentalnej części Portugalii.

Inwestycja polega na budowie i renowacji tymczasowego i awaryjnego zakwaterowania.

Inwestycja RE-C02-i03-RAM: Mieszkalnictwo socjalne w Regionie Autonomicznym Madery

Celem tej inwestycji jest zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycja polega na budowie lub zakupie mieszkań socjalnych.

Inwestycja RE-C02-i04-RAA: Poprawa warunków mieszkaniowych w zasobach mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów

Celem inwestycji jest budowa i renowacja zasobów mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja polega na budowie lub renowacji mieszkań lub budynków.

Inwestycja RE-C02-i07-RAA: Infrastruktura dla działek pod zabudowę mieszkaniową

Celem tej inwestycji jest umożliwienie wybranym kandydatom wybudowania własnych domów.

Inwestycja polega na przydzieleniu działek wybranym kandydatom przez administrację Autonomicznego Regionu Azorów.

B.2. Cele pośrednie, wskaźniki i harmonogram monitorowania i wdrażania bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
2.1	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisano porozumienia o współpracy lub finansowaniu		Numer	0	75	III KW.	2022	Podpisanie porozumień o współpracy lub finansowaniu. Lokalne strategie zakwaterowania są przedstawiane przez gminy. W strategiach tych określono 1) wszystkie potrzeby kwalifikowalne w ramach tego programu (określone w dekrety z mocą ustawy nr 37/2018 z dnia 4 czerwca) oraz 2) podmioty promujące rozwiązania mieszkaniowe. Po zatwierdzeniu przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej) zgodności lokalnych strategii zakwaterowania z programem podpisuje się umowy o współpracy z gminami lub umowy w sprawie finansowania z innymi beneficjentami określające konkretne inwestycje, które mają być promowane, oraz określa się termin ich realizacji.
2.2	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – zakupione, zbudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub wyremontowane lokale mieszkalne zapewniane gospodarstwom domowym		Numer	0	1 500	III KW.	2023	Liczba mieszkań dostarczonych kwalifikującym się gospodarstwom domowym w ramach programu. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach lub budynkach zakupionych bez renowacji musi być o co najmniej 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem do 1502 lokali mieszkalnych w przypadku całego działania).
2.3	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – lokale mieszkalne na potrzeby wsparcia mieszkaniowego		Numer	1 500	20 801	KW. 2	2026	Liczba wybudowanych, zakupionych, odnowionych lub wynajętych mieszkań w ramach programu mieszkaniowego Direito. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach lub budynkach zakupionych bez renowacji musi być o co najmniej 20 % niższe od zapotrzebowania budynków o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem do 1502 lokali mieszkalnych w przypadku całego działania).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
2.4	RE-C02-i02	T	Krajowa dotacja na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i w okresie przejściowym		Numer	0	500	III KW.	2022	Liczba obiektów, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowaniu. Podmioty składają wnioski o finansowanie w ramach zaproszenia do składania ofert otwartego przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej), który po dokonaniu oceny i zwróceniu się do ISS (Instytutu Zabezpieczenia Społecznego) o opinię na temat ważności i wykonalności złożonych wniosków, zleca finansowanie i wyznacza termin jego realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem, składającą się z co najmniej jednego przedziału mieszkalnego i dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.
2.5	RE-C02-i02	T	Krajowa dotacja na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i zakwaterowanie tymczasowe – Podpisanie umów o finansowaniu dotyczących zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i w okresie przejściowym		Numer	500	1 000	III KW.	2024	Liczba obiektów, w odniesieniu do których podpisano umowy o finansowaniu. Podmioty składają wnioski o finansowanie w ramach zaproszenia do składania ofert otwartego przez IHRU (Instytut Mieszkalnictwa i Rehabilitacji Miejskiej), który po dokonaniu oceny i zwróceniu się do ISS (Instytutu Zabezpieczenia Społecznego) o opinię na temat ważności i wykonalności złożonych wniosków, zleca finansowanie i wyznacza termin jego realizacji. Zakwaterowanie oznacza część lub całość budynku z niezależnym dostępem, składającą się z co najmniej jednego przedziału mieszkalnego i dodatkowych pomieszczeń prywatnych lub lokali mieszkalnych dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego.
2.6	RE-C02-i02	T	Krajowa dotacja na zakwaterowanie nadzwyczajne i tymczasowe – Zakwaterowanie z pracami rozpoczętymi lub zakupionymi		Numer	0	41	III KW.	2023	Liczba projektów, w przypadku których rozpoczęto prace budowlane lub renowacyjne, lub w przypadku których zakupiono budynki.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
2.7	RE-C02-i02	T	Zakwaterowanie zastępcze i tymczasowe		Numer	0	208	KW. 2	2026	Budowa, renowacja lub zakup mieszkań i lokali mieszkalnych stanowiących 208 projektów w ramach krajowej dotacji na zakwaterowanie nadzwyczajne i tymczasowe oraz tymczasowego zakwaterowania dla armii i sił bezpieczeństwa. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach lub budynkach zakupionych bez renowacji musi być o co najmniej 20 % niższe od zapotrzebowania na energię w budynkach o niemal zerowym zużyciu energii (z wyjątkiem maksymalnie 30 projektów).
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Mieszkalnictwo socjalne w Regionie Autonomicznym Madery		Numer	0	805	KW. 2	2026	Budowa lub zakup mieszkań socjalnych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach lub budynkach zakupionych bez renowacji musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.13	RE-C02-i04-RAA	T	Budynki wzniesione w publicznych zasobach mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Azorów		Numer	0	24	KW. 4	2021	Liczba wzniesionych budynków z zakończonymi pracami mającymi na celu zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Średnia wielkość mieszkań wynosi około 120 metrów kwadratowych.
2.14	RE-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie publicznych zasobów mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja		Numer	0	40	KW. 4	2021	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków i mieszkań, mierzoną liczbą interwencji. Interwencje te obejmują: — przebudowy publicznych budynków niemieszkalnych na budynki mieszkalne, Wsparcie finansowe na przebudowę zdegradowanych budynków socjalnych (Bairros Sociais) — renowacja mieszkań publicznych w celu dostosowania ich do obowiązujących przepisów dotyczących mieszkalnictwa, głównie wymogów w zakresie efektywności energetycznej. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej renowację na średnim poziomie gruntowności zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Nieruchomość mieszkalna, o której mowa, ma średni rozmiar około 100 metrów kwadratowych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
2.16	RE-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie publicznych zasobów mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja		Numer	40	101	KW. 4	2023	Inwestycja obejmuje renowację lub finalizację budynków publicznych i mieszkań wraz z zakończeniem prac. Interwencje mogą obejmować: — przebudowy publicznych budynków niemieszkalnych na budynki mieszkalne, Wsparcie finansowe na przebudowę zdegradowanych budynków socjalnych Renowacja mieszkań publicznych Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną osiągając średnio co najmniej renowację na średnim poziomie gruntowności zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Nieruchomość mieszkalna, o której mowa, ma średni rozmiar około 100 metrów kwadratowych.
2.17	RE-C02-i04-RAA	T	Budynki wzniesione i wyremontowane w publicznych zasobach mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów		Numer	125	622	KW. 2	2026	Liczba wybudowanych i wyremontowanych budynków lub mieszkań na potrzeby publicznych zasobów mieszkaniowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągając średnio 30 % oszczędności energii pierwotnej.
2.19	RE-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego pilnego i tymczasowego planu mieszkalnictwa	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy				KW. 2	2021	Dekret z mocą ustawy określa strukturę planu i zasobów mieszkaniowych, w szczególności w odniesieniu do kwalifikujących się beneficjentów, rozwiązań mieszkaniowych i modelu finansowania. Oprócz ram prawnych rząd przedstawia i zatwierdza krajowy plan mieszkaniowy, który obejmuje strategiczne planowanie rozwiązań mieszkaniowych, które mają być promowane, oraz niezbędne w tym celu wsparcie, w zależności od lokalnych potrzeb i specyfiki oraz spójności społeczno-terytorialnej.
2.30	RE-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych		Numer	0	145	KW. 2	2026	Działki przyznane wybranym kandydatom w następstwie nabycia lub renowacji przez administrację Autonomicznego Regionu Azorów

B.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C02-i05: Przystępne cenowo publiczne zasoby mieszkaniowe

Celem inwestycji jest zapewnienie mieszkań po przystępnych cenach.

Inwestycja polega na budowie lub renowacji mieszkań w celu zapewnienia mieszkań na wynajem po przystępnych cenach, a także na interwencjach w ramach programu mieszkaniowego Direito.

Inwestycja RE-C02-i06: Mieszkania studenckie po przystępnych cenach

Celem tej inwestycji jest zwiększenie krajowej podaży przystępnych cenowo mieszkań studenckich.

Inwestycja polega na budowie i renowacji mieszkań studenckich.

B.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
2.20	RE-C02-i05	T	Przystępne cenowo publiczne zasoby mieszkaniowe – mieszkania, w których rozpoczęto prace (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub wyremontowane z lepszą charakterystyką energetyczną)		Numer	0	520	III KW.	2022	Liczba lokali mieszkalnych, w przypadku których prace rozpoczynają się po przeprowadzeniu procedury przetargowej i podpisaniu umowy. W przypadku nowych budynków zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
2.24	RE-C02-i05	T	Przystępne cenowo publiczne zasoby mieszkaniowe –		Numer	0	10 199	KW. 2	2026	Liczba mieszkań wybudowanych, odnowionych lub zakupionych w celu zapewnienia przystępnych cenowo mieszkań lub w ramach programu mieszkaniowego Direito 1.o.
2.25	RE-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania dla studentów, w których ogłoszono przetargi		Numer	0	7 000	III KW.	2022	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc zakwaterowania głównie dla studentów szkół wyższych, w odniesieniu do których ogłoszono przetargi publiczne. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach lub budynkach zakupionych bez renowacji musi być o co najmniej 20 % niższe od zapotrzebowania na energię pierwotną w budynkach o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej renowację na średnim poziomie gruntowności zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
2.28	RE-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach		Numer	0	18 000	KW. 1	2026	Liczba wybudowanych i odnowionych łóżek w obiektach zakwaterowania studenckiego.

C. KOMPONENT 3: Działania społeczne

Portugalia od wielu lat stoi w obliczu poważnych wyzwań demograficznych i społeczno-gospodarczych, które zostały spotęgowane przez pandemię COVID-19. Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do następujących wyzwań: starzenie się społeczeństwa, prawa osób niepełnosprawnych i innych osób niesamodzielnych oraz osób żyjących w ubóstwie i wykluczonych społecznie w społecznościach i grupach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

W tym kontekście komponent ten dotyczy wyzwań związanych ze strukturalną polityką społeczną i niedoborów w zakresie zasięgu usług społecznych dla ludności/regionów w potrzebie, zarówno w Portugalii kontynentalnej, jak i w regionach autonomicznych Azorów i Madery.

Główne cele komponentu są następujące: poprawa placówek opieki społecznej i zapewnienie lepszego zasięgu terytorialnego; wzmocnienie i rozszerzenie sieci reakcji społecznych za pomocą innowacyjnych rozwiązań oraz projektów pilotażowych i interwencji; opracowanie nowatorskich, opartych na społeczności reakcji wspierających, przyczyniających się do promowania niezależnego życia, zapobiegania uzależnieniu i opracowania reakcji na brak instytucjonalizacji zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do sprzyjającego włączeniu społecznemu życia i uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym; oraz v) promowanie eliminacji ubóstwa poprzez opracowanie wszechstronnej krajowej strategii skupiającej się na społecznościach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i w niekorzystnej sytuacji.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego wzmocnienia odporności systemu opieki zdrowotnej i zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.). Ponadto przyczynia się on do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy skuteczności i adekwatności siatki bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), zagwarantowania wystarczającej ochrony socjalnej i wsparcia dochodu oraz zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.) oraz poprawy skuteczności portugalskiego systemu ochrony socjalnej, w szczególności poprzez uproszczenie jego ram (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2022 r. i 2023 r.). Komponent ten wspiera również pośrednio realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Projekty związane z budową, rozbudową i renowacją instalacji reagowania społecznego koncentrują się na efektywności energetycznej, wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych do konsumpcji własnej oraz obniżeniu kosztów energii i paliwa. Należy uwzględnić aspekty środowiskowe poprzez promowanie nowych budynków o wysokich standardach efektywności energetycznej. Ponadto zaangażowane podmioty muszą być wyposażone w bezemisyjne pojazdy lekkie. Ponadto komponent ten obejmuje środki, które zwiększają wykorzystanie narzędzi cyfrowych, w szczególności przez

służby socjalne zapewniające wsparcie osobom starszym oraz przez rząd poprzez tworzenie narzędzi ICT i usług elektronicznych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

C.1 Opis reform i inwestycji w zakresie bezwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r05: Reforma dostaw obiektów i działań społecznych

Celem tego środka jest rozbudowa, modernizacja i odbudowa sieci usług społecznych i obiektów zapewnianych przez publiczne i prywatne instytucje społeczne. Środek jest skierowany do grup szczególnie wrażliwych pod względem gospodarczym, społecznym i zdrowotnym, takich jak osoby i rodziny żyjące w ubóstwie lub o niskich dochodach, osoby starsze i osoby pozostające na utrzymaniu, osoby z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzież. Ponadto zintegrowane interwencje w zakresie wsparcia zdrowotnego i społecznego przewidziane w ramach tego środka promują autonomię osób zależnych poprzez ich rehabilitację i reintegrację społeczną zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych¹ i europejską strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030² oraz zieloną księgą w sprawie starzenia się – Wspieranie solidarności i odpowiedzialności między pokoleniami³.

Reforma ta polega na uruchomieniu programu nowej generacji sprzętu i działań społecznych poprzez wejście w życie uproszczenia systemu instalacji sprzętu socjalnego. Program koncentruje się na takich środkach, jak:

- Poprawa opieki społecznej i zindywidualizowanych usług świadczonych w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych dla osób starszych (ERPI), po dokonaniu oceny potrzeb;
- Promowanie licencjonowania i regulowania ERPI poza oficjalnym systemem;
- Przegląd ram prawnych dotyczących przyznawania licencji na korzystanie z obiektów socjalnych,
- Promowanie innowacyjnych rozwiązań społecznych, takich jak mieszkalnictwo społecznościowe na małą skalę;
- Opracowanie innowacyjnego modelu wsparcia w domu;
- Wzmocnienie wsparcia społecznego dla osób w sytuacji izolacji społecznej poprzez utworzenie multidyscyplinarnych zespołów oraz mechanizmu mapowania

---

¹ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

² <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

- i monitorowania sytuacji podatnych na zagrożenia społeczne (projekty Rady ds. Społecznych);
- Zwiększenie poziomu siły roboczej i jakości świadczenia usług w ramach działań społecznych, głównie na obszarach o niskim poziomie zasięgu;
  - Wzmocnienie usług społecznych i wsparcia skierowanych do osób z niepełnosprawnościami lub osób niesamodzielnych oraz promowanie ich autonomii i niezależnego życia.

Inwestycja RE-C03-i01 – Nowa generacja sprzętu i rozwiązania społeczne przyczynią się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z wdrożeniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r06: Krajowa strategia na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025

Celem tego środka jest ułatwienie i pogłębienie integracji osób z niepełnosprawnościami we wszystkich dziedzinach życia, promowanie ich autonomii, niezależności i samostanowienia, a także zapewnienie równych szans wszystkim obywatelom, niezależnie od ich możliwości.

Reforma ta polega na przyjęciu krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025. Strategia odzwierciedla zobowiązania wynikające z Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych⁴ i umożliwi uruchomienie zestawu środków, takich jak:

- W razie potrzeby przeformułowanie obecnych ram regulacyjnych;
- Przeformułowanie systemu oceny i certyfikacji niepełnosprawności;
- Kompleksową diagnozę osób niepełnosprawnych poprzez opracowanie systemów gromadzenia danych i monitorowania wskaźników wspierających podejmowanie decyzji;
- Interwencje w przestrzeni publicznej w celu ułatwienia dostępu osobom z niepełnosprawnościami;
- Dostosowanie systemów szkolenia, zatrudnienia i kwalifikacji osób niepełnosprawnych;
- Rozwój innowacyjnych usług społecznych i podejść opartych na społeczności;
- Udział osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze i rekreacji.
- Rozszerzenie modelu wsparcia niezależnego życia, który zapewnia pomoc osobistą osobom z niepełnosprawnościami;

Inwestycje RE-C03-i02: Dostępność 360° i RE-C03-i05: Platforma i dostęp, a także inwestycja RE-C01-i02: Krajowa sieć zintegrowanej opieki ciągłej i krajowa sieć opieki paliatywnej przyczyniają się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z wdrożeniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r07: Udzielanie zamówień na zintegrowane programy wsparcia dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego w znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji gminach obszarów metropolitalnych Lizbony i Porto.

Reforma ta składa się z zestawu zintegrowanych działań pilotażowych, które mają zostać opracowane po dokonaniu oceny i określeniu szczególnych potrzeb społeczności. Po zakończeniu fazy diagnostycznej zintegrowane interwencje są projektowane i koncentrują się na dwóch obszarach:

- Interwencje w przestrzeni publicznej i infrastrukturze społecznej, takiej jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej oraz obiekty na potrzeby wydarzeń społecznych i kulturalnych, warsztatów lub kursów szkoleniowych; oraz
- Interwencje o charakterze niematerialnym mające na celu promowanie spójności społecznej, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich opracowywanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych, lokalnych przedsiębiorstw, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu.

Podstawą i strukturą tej reformy jest pierwsza w historii portugalska krajowa strategia zwalczania ubóstwa (ENCP) oraz interwencje tematyczne na rzecz określonych w niej konkretnych grup.

Reforma zostanie wdrożona poprzez inwestycję RE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Kamień milowy związany z wdrożeniem reformy zostanie zakończony do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r08: Krajowa strategia walki z ubóstwem

---

⁴ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>.

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa poprzez opracowanie wielowymiarowego, zintegrowanego, średnio- i długoterminowego podejścia.

Reforma polega na przyjęciu krajowej strategii zwalczania ubóstwa (ENCP). Strategia zapewnia ramy dla interwencji tematycznych skierowanych do konkretnych grup, od dzieci po osoby starsze, w tym do grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Określa się w nim warunki opracowywania i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyfice wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto nakazuje również utworzenie jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.

InvestmentRE-C03-i06 – Zintegrowane działania w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto przyczyniają się do wdrożenia reformy.

Kamień milowy związany z wdrożeniem reformy zostanie zakończony do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C03-i01: Nowa generacja sprzętu i działania społeczne

Celem tego środka jest rozszerzenie usług społecznych.

Inwestycja ta polega na renowacji lub budowie obiektów socjalnych w ramach programu przekwalifikowania i rozbudowy sieci obiektów i usług socjalnych, zespołów interwencji społecznych oraz na zakupie pojazdów elektrycznych.

Inwestycja RE-C03-i02: Dostępność 360

Celem tego środka jest ułatwienie warunków dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Inwestycja ta polega na dostosowaniu mieszkań, budynków publicznych i przestrzeni publicznych.

Inwestycja RE-C03-i03-RAM: Działania społeczne w Regionie Autonomicznym Madery (ARM)

Celem tego środka jest wspieranie usług społecznych w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycja ta polega na budowie i renowacji placówek wsparcia społecznego dla osób starszych lub osób o specjalnych potrzebach oraz osób bezdomnych.

Inwestycja RE-C03-i04-RAA: Regionalna strategia walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym – sieci wsparcia społecznego (ARA)

Celem tego środka jest wspieranie usług społecznych i edukacyjnych w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja ta polega na wspieraniu dostępu dzieci i młodzieży oraz osób starszych do usług społecznych i edukacyjnych, a także rodzin w potrzebie i osób z niepełnosprawnościami.

Inwestycja RE-C03-i05: Platforma + dostęp

Celem tego środka jest wspieranie integracji osób niepełnosprawnych.

Inwestycja obejmuje ogólnodostępną stronę internetową, na której gromadzone są i upraszczane informacje na temat prawodawstwa i dostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, oraz centrum obsługi telefonicznej do tłumaczenia ustnego na portugalski język migowy.

Inwestycja RE-C03-i06: Interwencje społeczne w społecznościach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto

Celem tego środka jest zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto oraz na innych terytoriach na kontynencie.

Inwestycja ta obejmuje szereg interwencji w przestrzeni publicznej, infrastrukturze społecznej i sportowej, działalności społecznej i mieszkaniach.

Inwestycję RE-C03-i07-RAA — Sieć domów opieki dla osób starszych (ERPI)

Celem tego środka jest zapewnienie wsparcia osobom starszym w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja ta polega na rozbudowie i renowacji obiektów w domach opieki.

Reforma RE-C03-r38: Uproszczenie systemu zabezpieczenia społecznego

Celem tej reformy jest uproszczenie portugalskiego systemu zabezpieczenia społecznego („Sistema de Segurança Social”). Reforma polega na wejściu w życie aktu prawnego w sprawie jednolitego świadczenia społecznego.

C.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
3.1	RE-C03-i01	T	Pojazdów elektrycznych		Numer	0	2 000	KW. 1	2026	Prywatne instytucje solidarności społecznej (IPSS) lub podobne podmioty (np. ośrodki dzienne, schroniska lub domy wsparcia) wyposażone w pojazdy elektryczne.
3.2	RE-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznej (Radar Social)		Numer	0	278	KW. 4	2024	Warunki akceptacji podpisane przez gminy w celu utworzenia 278 zespołów interwencji społecznej w Portugalii kontynentalnej.
3.3	RE-C03-i01	M	Udzielanie zamówień na wsparcie dla organów promujących tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/działañ społecznych.	Udzielanie zamówień na wsparcie organom promującym sieć ośrodków pomocy społecznej/odpowie dzi				KW. 2	2022	Udzielenie zamówienia na wsparcie podmiotom promującym, które zgłosiły się do konkursu na utworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/działañ społecznych (obejmujących dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne i inne) i które uznano za zgodne z określonym rozporządzeniem, w ramach dostępnej puli środków. W przypadku budowy nowych budynków procedura przetargowa zapewnia, aby zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach było o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
3.4	RE-C03-i01	T	Program przekwalifikowania i rozszerzania sieci placówek i usług socjalnych		Numer	0	28 000	KW. 1	2026	Co najmniej 28000 nowych lub odnowionych miejsc w ramach programu przekwalifikowania i rozwoju sieci obiektów i usług socjalnych.
3.6	RE-C03-i02	T	Lokale mieszkalne o lepszej dostępności dla osób		Numer	0	190	KW. 2	2024	Liczba lokali mieszkalnych korzystających z interwencji mających na celu poprawę warunków dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			niepełnosprawnych							
3.7	RE-C03-i02	T	Lokale mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej		Numer	190	1 250	KW. 4	2025	Liczba lokali mieszkalnych lub obiektów infrastruktury usług publicznych korzystających z interwencji w ramach programu interwencji w zakresie mieszkalnictwa i programu interwencji w zakresie budynków publicznych.
3.8	RE-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna		m ²	0	75 000	KW. 4	2025	Powierzchnia przestrzeni publicznej w metrach kwadratowych objęta interwencjami w ramach programu interwencji publicznej.
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Nowe i wyremontowane miejsca w domach opieki dla osób mieszkających i niemieszkalnych		Numer	0	582	KW. 2	2026	Liczba nowych i wyremontowanych miejsc dostępnych w domach opieki rezydencjalnej i nierezydencjalnej (w tym w ośrodkach dziennych lub nocnych)
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Plany życiowe na rzecz integracji osób bezdomnych.		Numer	0	20	KW. 4	2022	Liczba podpisanych planów życiowych na rzecz integracji osób bezdomnych.
3.27	RE-C03-i03-RAM	M	Rozbudowa struktur wsparcia społecznego dla osób bezdomnych					KW. 4	2025	Co najmniej 90 nowych lub odnowionych miejsc w domach opieki lub strukturach wsparcia dla osób bezdomnych.
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin otrzymujących wsparcie socjalne		Liczba certyfikatów	0	2 500	KW. 4	2025	2500 zaświadczeń o odbyłym szkoleniu wydawanych osobom z rodzin otrzymujących wsparcie socjalne

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Budowa lub renowacja budynków dla osób niepełnosprawnych		Ilość budynków	0	3	KW. 2	2026	C– budowa dwóch budynków i renowacja jednego budynku w celu udostępnienia nowych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami w ośrodkach opieki.
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Pojazdy elektryczne dla Instituições Particulares de Solidariedade Social		Numer	0	130	KW. 4	2025	Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) wyposażone w pojazdy elektryczne.
3.15	RE-C03-i04-RAA	M	Program projektowy „Starzenie się na miejscu”	Rozporządzenie administracyjne wydane przez rząd regionalny Azorów				KW. 2	2025	Zarządzenie administracyjne wydane przez Autonomiczny Region Azorów, w którym wybrano co najmniej 425 osób starszych w ramach obowiązującego programu „Aktualizacja życia”.
3.16	RE-C03-i04-RAA	M	Środki wspierające dostęp dzieci i młodzieży do usług społecznych i edukacyjnych					KW. 4	2025	Środki mające na celu wspieranie uczestnictwa w szkołach i szkolnictwie wyższym poprzez: zwolnienie z czesnego dzieci w żłobkach dla gospodarstw domowych o niskich dochodach; ośrodki wsparcia studiów; podpisano umowy o przyznanie stypendiów studentom szkół wyższych z rodzin o niskich dochodach.
3.17	RE-C03-i05	M	Publikacja oferty na „Budowa infrastruktury cyfrowej na rzecz dostępności 360°”	Publikacja ogłoszenia o przetargu na nabycie infrastruktury cyfrowej na potrzeby dostępności 360° w Dzienniku Urzędowym – Diário da República				KW. 4	2021	Publikacja zaproszenia do składania ofert na budowę infrastruktury cyfrowej obejmującej (i) informacje georeferencyjne na temat budynków publicznych i prywatnych, (ii) globalne systemy informacji i pozycjonowania (GPS), (iii) odniesienia geograficzne do miejsc parkingowych.
3.18	RE-C03-i05	M	Cyfrowe zasoby informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami	Informacje na stronie internetowej i w aplikacji mobilnej				KW. 4	2024	Zbiorcze i uproszczone informacje na temat prawodawstwa i dostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami udostępnione na stronie internetowej i uruchomienie aplikacji na telefony komórkowe.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
3.19	RE-C03-i05	M	Centrum telefoniczne dla portugalskiego języka migowego	Podpisany protokół				KW. 4	2025	Podpisany protokół określający zasady funkcjonowania portugalskiego centrum kontaktowego ds. języka migowego.
3.20	RE-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii walki z ubóstwem	Przyjęcie krajowej strategii walki z ubóstwem				III KW.	2021	Krajowa strategia zwalczania ubóstwa (ENCP) zapewnia ramy dla interwencji tematycznych na rzecz konkretnych grup, od dzieciństwa po starość, w tym grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Określono w nim warunki opracowywania i wdrażania zintegrowanych polityk koncentrujących się na specyficie wykluczenia społecznego i ubóstwa na szczeblu lokalnym. Ponadto nakazuje również utworzenie jednolitych ram monitorowania wskaźników związanych z ubóstwem.
3.21	RE-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025				KW. 4	2021	Krajowa strategia na rzecz integracji osób niepełnosprawnych stwarza warunki do: <ul style="list-style-type: none"> • nowy system oceny i certyfikacji niepełnosprawności; • nowy system gromadzenia i przetwarzania danych oraz organizacji informacji dotyczących niepełnosprawności w celu wsparcia procesu decyzyjnego; • kwalifikacja interwencji w przestrzeni publicznej; • włączanie osób niepełnosprawnych w główny nurt decyzji, środków, programów i projektów; • rozszerzenie modelu wsparcia samodzielnego życia, który zapewnia osobistą pomoc osobom niepełnosprawnym; • dostosowanie systemu szkoleń, zatrudnienia i kwalifikacji dla osób niepełnosprawnych.
3.22	RE-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego				KW. 4	2021	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego o następujących cechach: <p>Określenie wymogów w zakresie licencjonowania i legalizacji struktur mieszkalnych dla osób starszych, które działają nielegalnie;</p> <p>Wprowadzenie kryteriów jakości w usługach i placówkach opieki społecznej;</p> <p>Stworzenie ram dla wprowadzenia nowych rodzajów rozwiązań społecznych, takich jak wspólne</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										mieszkalnictwo i nowe modele wsparcia w domu w celu zaspokojenia różnych potrzeb osób starszych.
3.23	RE-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto	Zatwierdzenie planów działania dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto w odniesieniu do danych terytoriów.				KW. 4	2021	Zatwierdzenie planów działania dla społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji przez obszary metropolitalne Lizbony i Porto. Plany działania koncentrują się na dwóch głównych obszarach: interwencje w przestrzeni publicznej i infrastrukturze społecznej, takiej jak żłobki i szkoły podstawowe, placówki opieki zdrowotnej oraz obiekty na potrzeby wydarzeń kulturalnych, warsztatów lub kursów szkoleniowych; interwencje o charakterze niematerialnym mające na celu promowanie spójności społecznej, takie jak aktywne angażowanie społeczności w ich projektowanie i wdrażanie, promowanie przedsiębiorczości małych, lokalnych przedsiębiorstw, opracowywanie projektów mających na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki, oferowanie szkoleń zawodowych i promowanie sportu. Należy wprowadzić model zarządzania oparty na zasadach wielopoziomowego sprawowania rządów i angażujący różne podmioty, od rządu centralnego po lokalne obszary/sąsiedztwo. Jednocześnie lokalne jednostki techniczne będą odgrywać wiodącą rolę operacyjną w tym modelu w celu promowania odpowiedzialności i bliskości w zarządzaniu umowami i ich realizacji.
3.24	RE-C03-i06	M	Podpisanie umów między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określających zakres środków,	Podpisanie umów w sprawie planów dotyczących 12 obszarów interwencji				KW. 1	2022	Podpisanie umów między obszarami metropolitalnymi Porto i Lizbony a lokalnymi jednostkami technicznymi odpowiedzialnymi za każdy z 12 obszarów interwencji (tj. dzielnic) określających zakres środków, które mają zostać objęte wsparciem, harmonogram ich realizacji, przydzielone wsparcie budżetowe w wysokości 225 mln EUR oraz wybrane wskaźniki wykonania. Środki, które mają być wspierane, należą do następujących kategorii: <ul style="list-style-type: none"> Promowanie zdrowia i jakości życia społeczności

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			które mają być wspierane.							<ul style="list-style-type: none"> • Fizyczna modernizacja przestrzeni publicznej lub wzmocnienie infrastruktury społecznej, zdrowotnej, mieszkaniowej lub sportowej • Rewitalizacja gospodarcza obszarów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej • Przedsiębiorczość małych, lokalnych przedsiębiorstw • Dostęp do opieki zdrowotnej, rozwój zdrowia społeczności i zwalczanie zależności • Programy aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu • Projekty mające na celu zwalczanie niepowodzeń szkolnych i przedwczesnego kończenia nauki • Kwalifikacje osób dorosłych i certyfikacja umiejętności • Diagnoza potrzeb ludności i rozwój umiejętności czytania i pisania wśród dorosłych, nauka języka portugalskiego i programy włączenia cyfrowego • Szkolenia zawodowe i polityka • Dostęp do kultury i kreatywności • Udział Wspólnoty w zarządzaniu programem • Wzmocnienie pozycji podmiotów lokalnych w sieciach partnerskich • Rozwiązania w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym • Promowanie sportu • Obywatelstwo i dostęp do praw oraz aktywność obywatelska <p>Zakres wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
3.25	RE-C03-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony dotyczącego środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony				KW. 2	2024	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony opisującego postępy we wdrażaniu środków finansowanych w ramach programu w każdym obszarze interwencji, w tym wykonanie budżetu i wyniki w odniesieniu do wskaźników wybranych dla każdego środka.
3.26	RE-C03-i06	T	Wypłata środków na działania społeczne		EUR	0	225 000 000	KW. 4	2025	Wypłata co najmniej 225 000 000 EUR w ramach kategorii wymienionych w kamieniu milowym 3.24, a także w innych gminach w ramach programu „Zdrowe sąsiedztwo”.
3.28	RE-03-i07-RAA	T	Nowe lub wyremontowane miejsca w domach opieki		Numer	0	113	KW. 1	2026	Liczba nowych lub odnowionych miejsc w domach opieki dla osób starszych (ERPI) w Autonomicznym Regionie Azorów.
3.30	RE-C03-r38	M	Pojedyncze świadczenie społeczne	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 2	2026	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie jednolitego świadczenia społecznego, który konsoliduje co najmniej osiem nieskładkowych świadczeń społecznych, w tym system dochodu minimalnego („Rendimento Social de Inserção”), po opublikowaniu sprawozdania grupy roboczej ds. jednolitego świadczenia społecznego na stronie internetowej OECD oraz po konsultacjach z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

D. KOMPONENT 4: Kultura

Komponent ten dotyczy zarówno wyzwań związanych ze skutkami pandemii COVID-19, jak i problemów odziedziczonych wynikających z sytuacji ciągłego braku zasobów na utrzymanie, renowację i modernizację obiektów i sprzętu kulturalnego.

Główne cele komponentu Kultura to renowacja budynków i zabytków narodowych; ochronę technik rzemieślniczych i zawodów rzemieślniczych; modernizację infrastruktury technologicznej i obiektów kulturalnych; cyfryzacja dzieł sztuki i dziedzictwa kulturowego; oraz umiędzynarodowienie, modernizację i transformację cyfrową księgarni i wydawnictw książkowych.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego zaradzenia pandemii, wspomożenia gospodarki i wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.); oraz wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

D.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C04-i01: Sieci kulturalne i transformacja cyfrowa

Celem środka jest modernizacja infrastruktury technologicznej publicznych obiektów kultury wspierająca ich transformację cyfrową.

Inwestycja ta polega na zakupie sprzętu technologicznego do obiektów kultury i cyfryzacji zbiorów publicznych.

Inwestycja RE-C04-i02: Dziedzictwa kulturowego

Celem tego środka jest renowacja obiektów kultury sklasyfikowanych jako dziedzictwo kulturowe.

Inwestycja ta obejmuje inicjatywę „*Saber Fazer*” oraz budowę lub renowację infrastruktury kulturalnej.

D.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ cel końcowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
4.1	RE-C04-i01	M	Specyfikacje techniczne dotyczące sieci obiektów kultury	Sprawozdanie w sprawie specyfikacji technologicznych dotyczących sieci obiektów kultury				KW. 2	2022	Szczegółowe określenie specyfikacji technologicznych dla sieci obiektów kultury
4.3	RE-C04-i01	M	Cyfryzacja zbiorów publicznych	Cyfryzacja zbiorów publicznych				KW. 4	2025	Cyfryzacja niektórych dokumentów należących do: Dyrekcja Generalna ds. Książek, Archiwów i Bibliotek; Portugalska Biblioteka Narodowa; biblioteka Publiczna Évora; niektóre muzea publiczne, pałace lub pomniki; Cinemateca.
4.4	RE-C04-i01	T	Sprzęt technologiczny dla obiektów kultury			0	449	KW. 1	2026	Zakup sprzętu technologicznego dla 444 obiektów kultury, czterech laboratoriów i Narodowego Archiwum Sund.
4.9	RE-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – Krajowego Archiwum Obrazów Przemieszczających się	Dostawa sprzętu				III KW.	2023	Dostawa sprzętu do modernizacji technologicznej Krajowego Archiwum Obrazów Przemieszczających się.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ cel końcowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
4.6	RE-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”	Utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej, identyfikacji i mapowania surowców				KW. 4	2022	Utworzenie sieci „Saber Fazer”: utworzenie repozytorium informacji i dokumentacji na temat krajowej produkcji rzemieślniczej; oraz identyfikacja i mapowanie surowców wykorzystywanych w produkcji rzemieślniczej.
4.7	RE-C04-i02	T	Podpisane umowy na remont i konserwację budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych		Numer	0	49	III KW.	2023	Liczba obiektów kultury, w odniesieniu do których podpisano umowy na remont i konserwację muzeów, zabytków, pałaców państwowych i teatrów narodowych.
4.8	RE-C04-i02	T	Renowacja obiektów kultury i budowa Narodowego Archiwum Sund		Numer	0	85	KW. 1	2026	Odrestaurowano 84 obiekty kultury i wybudowano budynek Narodowego Archiwum Sund. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowym budynku musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.

E. KOMPONENT 5: Inwestycje i innowacje

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwań związanych ze stosunkowo skromnym poziomem badań naukowych i innowacji, w szczególności poprzez wspieranie powiązań między przedsiębiorstwami a nauką, ze szczególnym naciskiem na innowacje w zakresie zielonej transformacji, oraz do wyzwań związanych z chronicznym niedokapitalizowaniem portugalskiego sektora działalności gospodarczej, które uległo dalszemu pogorszeniu w wyniku pandemii COVID-19.

Celem komponentu jest zwiększenie konkurencyjności i odporności portugalskiej gospodarki za pomocą środków mających na celu wzmocnienie badań naukowych poprzez wspieranie transferu ich wyników do sektora przedsiębiorstw, a tym samym promowanie innowacji i inwestycji. Część komponentu dotycząca badań naukowych i innowacji ma na celu poprawę współpracy między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, wzmocnienie potencjału naukowego i technologicznego Portugalii oraz wspieranie realizacji ambitnych i kompleksowych programów badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na główne wyzwania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Oczekuje się, że zostanie to osiągnięte dzięki zwiększonym i skuteczniejszym inwestycjom w badania i rozwój oraz innowacje, ukierunkowanemu wsparciu w celu lepszego przełożenia wyników badań na inwestycje, dywersyfikację i specjalizację struktury produkcyjnej, wykorzystaniu rzeczywistego potencjału konkurencyjnego ugruntowanych sektorów przemysłu i obszarów wschodzących oraz przyczynieniu się do dwójakiej transformacji. W szczególności komponent ten ma na celu zwiększenie wywozu towarów i usług o wysokiej wartości dodanej, zwiększenie inwestycji w badania i rozwój (zarówno poprzez tworzenie nowych miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji, jak i poprzez zwiększenie wydatków przedsiębiorstw na badania i rozwój) oraz przyczynienie się do zmniejszenia emisji CO₂.

Zgodnie z potrzebą wspierania wypłacalności systemu produkcyjnego i wyeliminowania niedoskonałości rynku w zakresie dostępu do finansowania komponent ten obejmuje reformę i inwestycje, które przyczyniają się do poprawy portugalskiego rynku finansowania przedsiębiorstw poprzez utworzenie i wzmocnienie kapitału krajowego banku prorozwojowego *Banco Português de Fomento* oraz rozwój nowych instrumentów finansowych. Komponent ten wprowadza również reformy rynku kapitałowego w celu wzmocnienia rynków kapitałowych w Portugalii w perspektywie długoterminowej poprzez zmianę istniejących ram prawnych i przyjęcie nowych ustaw, ze szczególnym naciskiem na spółki inwestujące w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz zmianę kodeksu papierów wartościowych.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami w innowacje (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r. (koncentrowanie inwestycji na transformacji ekologicznej i cyfrowej). Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego wdrożenia środków tymczasowych mających na celu zapewnienie dostępu do płynności przedsiębiorstwom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom, oraz promowania

inwestycji prywatnych w celu wspierania ożywienia gospodarczego (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

E.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r09: Promowanie badań, innowacji i rozwoju oraz innowacyjnych inwestycji w przedsiębiorstwa

Celem reformy jest wspieranie inwestycji w badania i rozwój, w szczególności poprzez zapewnienie sprzyjających warunków ramowych dla zwiększenia wydajności i skuteczności publicznych i prywatnych inwestycji w badania i rozwój. Reforma jest częścią aktualizacji strategii na rzecz innowacji technologicznych i przedsiębiorczości na lata 2018–2030. Aktualizacja ta ma na celu ułatwienie finansowania i operacjonalizacji partnerstw publiczno-prywatnych wspierających ambitne programy badań naukowych i innowacji. Reforma ma na celu uproszczenie dostępu do instrumentów finansowania działań badawczo-rozwojowych oraz przyczynienie się do zwiększenia przewidywalności i stabilności finansowania poprzez ustanowienie wieloletnich ram programowania dla publicznych inwestycji w badania i rozwój, przy wsparciu niezależnego systemu monitorowania inwestycji w badania i rozwój. Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r11: Rozszerzenie i konsolidacja sieci instytucji pośredniczących.

Celem reformy jest poprawa powiązań między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami w celu zwiększenia przepływu wiedzy i transferu technologii.

Reforma obejmuje przegląd i standaryzację ram prawnych i regulacyjnych systemu interfejsów technologicznych, w szczególności centrów technologicznych i centrów INTERFACE utworzonych w ramach programu INTERFACE. Centra technologiczne i centra INTERFACE łączą organizacje badawcze (w tym instytucje szkolnictwa wyższego) i przedsiębiorstwa w celu wspierania transferu wiedzy i technologii. Reforma określa proces tworzenia tych podmiotów oraz ich model zarządzania i finansowania.

Powołana przez rząd grupa robocza ds. infrastruktury wspomagającej jest odpowiedzialna za przygotowanie wniosku ustawodawczego.

Inwestycje, które mają zostać zrealizowane w związku z tą reformą, to RE-C05-i01.01 i RE-C05-i01.02.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Reforma RE-r12: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego.

Celem reformy jest wzmocnienie sektora rolnego w Portugalii oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego, przyczynienie się do zdrowia i dobrostanu, poprawa zarządzania obszarami wiejskimi, dalsza ochrona różnorodności biologicznej, przeciwdziałanie skutkom zmiany klimatu, przy niezbędnym dostosowaniu i wkładach w celu złagodzenia jej skutków oraz

pobudzenia innych rodzajów działalności gospodarczej, takich jak m.in. usługi rolnicze, a nawet gastronomia i turystyka.

Reforma wspiera realizację planu innowacji dla rolnictwa 20|30. Polega ona na zapewnieniu środków niezbędnych do modernizacji i przygotowania istniejącej infrastruktury, a także na promowaniu funkcjonalnych sojuszy w całym łańcuchu rolno-spożywczym, przedsiębiorstwach i badaniach naukowych w celu promowania rozwoju i integracji badań naukowych i innowacji ukierunkowanych na potrzeby sektora rolnego z myślą o transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Wdrożenie reformy miało zostać zakończone do dnia 31 grudnia 2020 r.

Inwestycja RE-C05-i01.01: Mobilizacja i zielone programy/przymierze na rzecz innowacji w biznesie.

Celem tej inwestycji jest wspieranie zdolności naukowych i technologicznych Portugalii poprzez ambitne „agenda” badań naukowych i innowacji oparte na konsorcjach biznesowo-akademickich.

Inwestycja obejmuje projekty w ramach programów mobilizacji/przymierzy na rzecz innowacji w biznesie.

Inwestycja RE-C05-i01.02: Zielone programy/przymierze na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach – zawieranie umów

Celem tej inwestycji jest wdrożenie tych samych instrumentów co w RE-C05-i01.01, specjalizujących się jednak w ograniczonym zestawie zielonych programów działań za pośrednictwem konsorcjów między przedsiębiorstwami a instytucjami akademickimi, naukowymi lub technologicznymi w celu wspierania innowacji (ze szczególnym uwzględnieniem zielonej transformacji, pole 022 w załączniku do rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności).

Aby zapewnić zgodność środka z wytycznymi technicznymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01), kryteria kwalifikowalności zawarte w zakresie wymagań i obowiązków w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania projektów wykluczają następujący wykaz działań: działania związane z paliwami kopalnymi, w tym zastosowania niższego szczebla⁵; działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia⁶; działalność związana ze składowiskami odpadów, spalarniami⁷ i zakładami

---

⁵ Wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych „Nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01).

⁶ W przypadku gdy wspierane działanie osiąga prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są znacznie niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne, należy przedstawić wyjaśnienie powodów, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸; oraz (iv) działania, w przypadku których trwałe składowanie odpadów może być szkodliwe dla środowiska. Zakres uprawnień wymaga ponadto, aby można było wybierać wyłącznie działania zgodne z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.

Realizacja inwestycji zakończy się do dnia 31 grudnia 2022 r.

Inwestycja RE-C05-i02: Misja interfejsowa – odnowienie sieci wsparcia naukowego i technologicznego oraz wytycznych dotyczących tkanki produkcyjnej

Celem inwestycji jest wsparcie i wzmocnienie pozycji krajowego systemu naukowego i technologicznego oraz zwiększenie powiązań między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami, aby zapewnić skuteczny transfer technologii i przełożenie wyników badań na innowacje.

Inwestycja polega na finansowaniu usług technicznych lub usług transferu technologii świadczonych przez podmioty pośredniczące, w tym laboratoria współpracy (CoLAB).

Inwestycja RE-C05-i03: Program badań naukowych i innowacji na rzecz zrównoważonego rolnictwa, żywności i przemysłu rolnego [program innowacji dla rolnictwa 2030].

Celem tej inwestycji jest pobudzenie badań naukowych i innowacji w celu osiągnięcia bardziej zrównoważonego rolnictwa.

Inwestycja polega na wspieraniu planu innowacji dla rolnictwa 20|30”.

Inwestycja RE-C05-i04-RAA: Dokapitalizowanie systemu biznesowego Azorów

Celem środka jest rozwiązanie strukturalnego problemu niedokapitalizowania przedsiębiorstw w Regionie Autonomicznym Azorów.

Inwestycja ta polega na zainwestowaniu 45 000 000 EUR w firmy azorskie, głównie w formie kapitału własnego i quasi-kapitałowego.

Inwestycja RE-C05-i15-RAA: Fundusz kapitałowy na dokapitalizowanie systemu biznesowego Azorów

Celem środka jest rozwiązanie strukturalnego problemu niedokapitalizowania przedsiębiorstw w Regionie Autonomicznym Azorów.

Środek ten polega na inwestycji publicznej w instrument w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania w Autonomicznym Regionie Azorów, aby rozwijać rynki kapitałowe w tym regionie. Instrument działa poprzez zapewnianie kapitału bezpośrednio lub poprzez pośredników finansowych sektorowi prywatnemu, a także podmiotom sektora publicznego zaangażowanym w podobną działalność.

Instrumentem zarządza *Banco Português de Fomento* jako partner wykonawczy. Instrument obejmuje następującą linię produktową:

---

⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

- Inwestycje kapitałowe w rentowne przedsiębiorstwa azorskie. Inwestycja uzupełnia inwestycje krajowe mające na celu kapitalizację przedsiębiorstw za pomocą puli środków regionalnych i specjalnych instrumentów, które odpowiadają specyfice struktury biznesowej regionu autonomicznego.

W celu realizacji inwestycji w instrument Portugalia i *Banco Português de Fomento* podpisują umowę wykonawczą, która zawiera następującą treść:

1. Opis procesu decyzyjnego w ramach Instrumentu: Ostateczną decyzję inwestycyjną instrumentu podejmuje komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdza większością głosów członków niezależnych od rządu.
2. Kluczowe wymogi powiązanej polityki inwestycyjnej, które obejmują:
  - a. Opis produktu finansowego i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
  - b. Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były rentowne.
  - c. Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności w przypadku ogólnego wsparcia dla przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wyklucza przedsiębiorstwa, które⁹ w znacznym stopniu koncentrują się na następujących sektorach: i) produkcja energii z paliw kopalnych i działalność pokrewna¹⁰; energochłonne lub wysokoemisyjne gałęzie przemysłu¹¹; (III) produkcja, wynajem lub sprzedaż pojazdów zanieczyszczających środowisko¹²; (IV) zbieranie, przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów¹³, (v) przetwarzanie paliwa jądrowego, produkcja energii jądrowej. Ponadto polityka inwestycyjna wymaga zgodności

⁹ Uznaje się, że beneficjent końcowy „znacznie koncentruje się” na danym sektorze lub działalności gospodarczej, jeżeli taki sektor lub działalność została określona jako istotna część działalności gospodarczej beneficjenta końcowego odpowiednio w odniesieniu do przychodów brutto, zysku lub bazy klientów beneficjenta końcowego. Dochód brutto wygenerowany z sektora lub działalności objętej ograniczeniami w żadnym przypadku nie przekracza 50 % dochodu brutto.

¹⁰ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, a także związanej z nimi infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej z wykorzystaniem gazu ziemnego, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

¹¹ W tym działań i aktywów w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) zapewniających prognozowane emisje gazów cieplarnianych, które nie są niższe od odpowiednich wskaźników referencyjnych. Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹² Pojazdy zanieczyszczające definiuje się jako pojazdy niebezemisyjne.

¹³ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań prowadzonych w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie skutkują zwiększeniem zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani wydłużeniem okresu eksploatacji obiektów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska beneficjentów końcowych Instrumentu.

- d. Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.

3. Kwotę objętą umową wykonawczą, strukturę opłat dla partnera wykonawczego oraz wymóg reinwestowania wszelkich środków powracających zgodnie z polityką inwestycyjną instrumentu.

Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:

1. Opis stosowanego przez partnera wykonawczego systemu monitorowania służącego do sprawozdawczości na temat uruchomionych inwestycji.
2. Opis stosowanych przez partnera wykonawczego procedur zapewniających zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie oraz eliminowanie.
3. Obowiązek weryfikacji kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami określonymi w umowie wykonawczej przed zobowiązaniem się do finansowania danej operacji.
4. Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu *Banco Português de Fomento*. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, zasadami pomocy państwa; oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów sprawdza się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków mających zastosowanie umów wykonawczych i umów o finansowaniu.

Inwestycja RE-C05-i05-RAA: Ożywienie gospodarcze rolnictwa azorskiego

Celem inwestycji jest pobudzenie rolnictwa na Azorach, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju i produkcji lokalnej. Inwestycja obejmuje (i) projekty inwestycyjne dotyczące produktów i procesów produkcyjnych, (ii) inwestycje w dwojaką transformację oraz (iii) inwestycje w restrukturyzację regionalnej sieci uboju i certyfikację jakości mleka.

Inwestycję RE-C05-i07-RAM: Instrumenty kapitalizacji dla przedsiębiorstw na Maderze

Celem tego środka jest wspieranie inwestycji w Regionie Autonomicznym Madery w celu rozwiązania strukturalnych problemów z płynnością lokalnych przedsiębiorstw, a także konkurencyjności gospodarki regionalnej.

Inwestycja ta polega na udzieleniu przedsiębiorstwom gwarancji kredytowych na pożyczki w wysokości 15900000 EUR, a także na subsydiowaniu wydatków z tytułu odsetek od pożyczek (w odniesieniu do 100 % stopy procentowej wolnej od ryzyka (Euribor) powiększonej o co najmniej 60 % spreadu ryzyka do 3,4 %).

Inwestycja RE-C05-i08: Więcej nauki cyfrowej

Celem tego środka jest przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej i cyfryzacji nauki oraz usług wspierających krajowy system nauki i technologii.

Inwestycja polega na (i) budowie kampusu „Science XXI” i udostępnieniu w internecie „Science Desk”; (II) centrum danych/infrastruktura wspierająca dwa superkomputery „Deucalion” i „Mare Nostrum 5”, a także duży model językowy (LLM) w języku portugalskim Portugalii; (III) projekty cyfrowe w zakresie badań i rozwoju w administracji publicznej, a także sześć funkcji sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej; oraz (iv) siedem usług elektronicznych w ramach Krajowego Programu Otwartej Nauki i Danych Badawczych (PNCADAI).

Inwestycja RE-C05-i09-- Zwiększenie skali: Mobilizowanie programów/przymierze na rzecz innowacji w biznesie – zawieranie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Część działania o zwiększonej skali zwiększy liczbę produktów, procesów lub usług zrealizowanych w ramach programów mobilizacji/przymierzy na rzecz innowacji w biznesie.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i10-- Zwiększenie skali: Zielone programy/przymierze na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach – zawieranie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Część działania o zwiększonej skali zwiększa liczbę produktów, procesów lub usług z dodatkowych zielonych programów działań.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i13 – Jednostki naukowo-badawcze

Celem tej inwestycji jest modernizacja i restrukturyzacja jednostek naukowo-badawczych, w tym ich transformacja cyfrowa.

Inwestycja polega na zakupie sprzętu, narzędzi lub innych elementów, które mogą obejmować m.in. systemy informatyczne, dla jednostek badawczych.

Inwestycja RE-C05-i14 – Innowacje w przedsiębiorstwach

Środek ten polega na inwestycji publicznej w program dotacji w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw opracowujących innowacyjne projekty. W ramach programu udziela się dotacji bezpośrednio podmiotom działającym w sektorze prywatnym.

Programem zarządza *Banco Português de Fomento* jako partner wykonawczy. Program obejmuje następującą linię produktową:

- Dotacje wspierające projekty inwestycyjne przedsiębiorstw w zakresie działalności wykwalifikowanej lub procesów badawczo-rozwojowych, wspierające powiązania między przedsiębiorstwami a nauką, ze szczególnym uwzględnieniem innowacji związanych z transformacją ekologiczną i cyfrową.

W celu realizacji inwestycji w program Portugalia i *Banco Português de Fomento* podpisują umowę wykonawczą, która zawiera następującą treść:

- 1) Opis procesu decyzyjnego w ramach programu: Ostateczna decyzja o przyznaniu pomocy w ramach programu podejmowana jest przez komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdzana większością głosów członków niezależnych od rządu.

- 2) Najważniejsze wymogi ustanowione w powiązanej polityce w zakresie dotacji, które obejmują:
- a) Opis przyznanych dotacji i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
  - b) Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były rentowne.
  - c) Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności polityka subsydiowania wyklucza z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla,¹⁴(ii) działalność i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne¹⁵, (iii) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹⁷.
  - d) Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.
- 3) Kwotę objętą umową wykonawczą, strukturę opłat dla partnera wykonawczego oraz wymóg wykorzystania wszelkich niewykorzystanych zysków z tytułu programu – w tym zysków uzyskanych po 2026 r. – na realizację tych samych celów politycznych.
- 4) Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:
- a) Opis systemu monitorowania partnera wykonawczego ustanowionego na potrzeby przekazywania informacji na temat pozyskanych dotacji.
  - b) Opis stosowanych przez partnera wykonawczego procedur zapewniających zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie oraz eliminowanie.

---

¹⁴ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, a także związanej z nimi infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej z wykorzystaniem gazu ziemnego, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

¹⁵ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

- c) Obowiązek weryfikowania kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami przewidzianymi w umowie wykonawczej przed przyznaniem dotacji na realizację tej operacji.
  - d) Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu *Banco Português de Fomento*. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodność z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, zasadami pomocy państwa oraz wymogami dotyczącymi celów klimatycznych i cyfrowych; oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów weryfikuje się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków obowiązującej umowy wykonawczej i umów o udzielenie dotacji.
- 5) Wymogi dotyczące inwestycji klimatycznych i cyfrowych realizowanych przez partnera wykonawczego: co najmniej 37 886 878 EUR z inwestycji RRF w program przyczynia się do realizacji celów związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem VI do rozporządzenia w sprawie RRF, a co najmniej 568303175 EUR przyczynia się do transformacji cyfrowej zgodnie z załącznikiem VII do rozporządzenia w sprawie RRF¹⁸.

---

¹⁸ Beneficjenci końcowi stowarzyszeni z konkretnymi projektami są zobowiązani do przedstawienia uzasadnienia wybranego obszaru interwencji dla każdego wspieranego projektu, wraz z opisem projektu, do celów obliczenia wkładu na rzecz klimatu. Do celów obliczenia wkładu w dziedzinie klimatu beneficjenci końcowi korzystający z obligacji kapitałowych, quasi-kapitałowych, korporacyjnych lub równoważnych instrumentów, które nie są ukierunkowane na konkretne projekty, przedstawiają uzasadnienie wybranych obszarów interwencji. Partner wykonawczy jest również zobowiązany do przedstawienia państwu członkowskiemu półrocznego sprawozdania z realizacji każdego projektu/działania.

E.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.1	RE-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.	Publikacja zaktualizowanych wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.				KW. 4	2021	Aktualizacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej wytyczne dotyczące strategii w zakresie innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii na lata 2018–2030, z uwzględnieniem niedawno przyjętej strategii Portugalii 2030 oraz nowych wyzwań związanych z odbudową gospodarczą.
5.2	RE-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracy		Numer	26	35	KW. 1	2021	Uznawanie i przyznawanie kwalifikacji nowym Laboratorium Współpracy – Rozszerzenie sieci Laboratoriów Współpracy poprzez uznanie i przyznanie tytułu nowym podmiotom, w wyniku procesu składania wniosków i oceny przeprowadzonego przez niezależny zespół oceniający ekspertów o uznanych międzynarodowych osiągnięciach powołanych przez Radę Zarządzającą FCT, I.P (Fundacja na rzecz Nauki i Technologii)
5.3	RE-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji				KW. 4	2021	Prawodawstwo dokonuje przeglądu i standaryzacji ram prawnych i regulacyjnych podmiotów wchodzących w skład systemu naukowo-technologicznego, określając jego model finansowania i oceny.
5.4	RE-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa				KW. 4	2020	Publikacja decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej plan innowacji dla rolnictwa. Decyzja Rady Ministrów opublikowana 15.10.2020 r.
5.5	RE-C05-i01.01	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Numer	0	6	KW. 4	2022	Zawarcie sześciu umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • Dane identyfikacyjne podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										Umowy wspierają łącznie co najmniej 60 produktów, procesów lub usług. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.6	RE-C05-i01.01	T	Produkty, procesy lub usługi		Numer	0	366	KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania dotyczących 366 produktów, procesów lub usług wynikających z umów.
5.7	RE-C05-i01.02	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Numer	0	4	KW. 4	2022	Zawarcie z konsorcjami czterech umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących), które obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • Dane identyfikacyjne podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • kwotę finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania. Umowy muszą wspierać łącznie co najmniej 40 produktów, procesów lub usług i odzwierciedlać dostosowanie do obszaru interwencji 022 (Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.9	RE-C05-i02	T	Zawarte umowy z podmiotami pośredniczącymi, w tym z laboratoriami współpracującymi – Colabs		Numer	0	20	KW. 4	2022	<p>W następstwie zaproszenia do składania ofert – wybór podmiotów, które mają otrzymać wsparcie. Niniejsze zaproszenie jest ograniczone do wnioskodawców uznanych za podmioty „interfejsowe” lub laboratoria współpracy.</p> <p>Umowy odzwierciedlają dostosowanie do obszarów interwencji 021 (Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji) lub 022 (Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czynić poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.10	RE-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa posiadające umowy lub faktury za usługi świadczone przez podmioty pośredniczące		Numer	0	560	KW. 4	2025	Przedsiębiorstwa posiadające umowy lub faktury dotyczące usług w zakresie transferu technicznego lub technologicznego świadczonych przez podmioty pośredniczące, w tym laboratoria współpracujące (Colabs).
5.11	RE-C05-i03	M	Procedura przetargowa dotycząca projektów w zakresie badań naukowych i innowacji	Publikacja ogłoszenia o otwarciu postępowania o udzielenie zamówienia na projekty w zakresie badań naukowych i innowacji				III KW.	2021	<p>Ogłoszenie przetargu na programy/projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, które mają być finansowane w ramach inicjatywy „Plan innowacji dla rolnictwa 2030”.</p> <p>Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Kryteria wyboru zapewniają, aby projekty koncentrowały się na:</p> <p>w sprawie gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu poprzez redukcję emisji, zwiększenie sekwestracji dwutlenku węgla lub wzmocnienie odporności i przystosowania się do zmiany klimatu odzwierciedlające wymogi obszaru interwencji 022, jak wskazano w załączniku VI do rozporządzenia w sprawie RRF — lub projekty w zakresie badań i rozwoju w dziedzinie cyfryzacji, takie jak jednolity portal rolny, przejście na nadawanie cyfrowe oraz projekty w zakresie badań naukowych i innowacji związane z łańcuchami wartości, odzwierciedlające wymogi obszaru interwencji 009.</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.12	RE-C05-i03	T	Projekty w zakresie innowacji i badań naukowych koncentrujące się na ekologicznych lub cyfrowych aspektach planu na rzecz innowacji dla rolnictwa 2030		Numer	0	105	III KW.	2025	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania w odniesieniu do co najmniej 100 projektów w zakresie badań naukowych i innowacji przyczyniających się do realizacji co najmniej jednej z 15 inicjatyw planu na rzecz innowacji, koncentrujących się na gospodarce niskoemisyjnej lub przystosowaniu się do zmiany klimatu. 5 udostępnionych lub zrealizowanych projektów lub usług cyfrowych.
5.14	RE-C05-i03	T	24 ośrodki innowacji w rolnictwie		Numer	0	24	KW. 4	2025	Sprawozdanie końcowe beneficjentów zatwierdzone przez organy w celu modernizacji 24 ośrodków innowacji w rolnictwie.
5.15	RE-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej				III KW.	2021	Przyjęcie przez rząd regionalny Azorów rozporządzenia ustanawiającego środek kapitalizacji i upoważniającego Banco Portugues de Fomento do przyjęcia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru spółek będących beneficjentami w odniesieniu do każdego rodzaju instrumentów finansowych. W rozporządzeniu wymaga się, aby polityka inwestycyjna zawierała kryteria wyboru/kwalifikowalności dotyczące zgodności wspieranych przedsiębiorstw z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01), w których wymaga się: — stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów, — wykaz wykluczeń zawierający następujące elementy: — Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystanie niższego szczebla), z wyjątkiem energii cieplnej/energii elektrycznej z gazu ziemnego zgodnej z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czyni poważnych szkód” — Działania w ramach ETS o prognozowanych emisjach ekwiwalentu CO ₂ , które nie są niższe niż

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										<p>odpowiednie poziomy odniesienia ustanowione do celów przydziału bezpłatnych uprawnień.</p> <p>— Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz w spalarniach odpadów. Wykaz wykluczeń nie ma zastosowania do obiektów przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w przypadku gdy inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji obiektu.</p> <p>— Działania, w przypadku których długotrwałe składowanie odpadów może powodować długoterminowe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe).</p> <p>— Działalność badawcza, rozwojowa i innowacyjna związana z wyżej wymienionymi aktywami i działaniami.</p> <p>— obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów</p> <p>— beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wykluczeń w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej.</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.16	RE-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka.				III KW.	2021	Przyjęcie przez BPF polityki inwestycyjnej obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka. BPF opracowuje i przyjmuje politykę inwestycyjną jako organ zarządzający podmiotem posiadającym udziały wynikające z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych jako beneficjenci. Polityka inwestycyjna musi odzwierciedlać kryteria wyboru/kwalifikowalności oraz mające zastosowanie zobowiązania/cele określone w rozporządzeniu w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach.
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	Certyfikaty transferu na łączną kwotę 45 000 000 EUR dla przedsiębiorstw niefinansowych w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego		EUR	0	45 000 000	KW. 2	2026	Certyfikaty transferu na kwotę 45000000 EUR dla przedsiębiorstw niefinansowych w ramach wsparcia kapitałowego lub quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną przyjętą w odniesieniu do instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach.
5.53	RE-C05-i15-RAA	M	Umowa wykonawcza	Wejście w życie umowy wykonawczej				KW. 2	2025	Wejście w życie umowy wykonawczej zgodnie z wymogami określonymi w opisie środka.
5.54	RE-C05-i15-RAA	T	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym i ministerstwem zakończyły inwestycję	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym i certyfikat przeniesienia	Procent (%)	0 %	100 %	KW. 2	2026	Banco Portugues de Fomento musi zawrzeć prawne umowy w sprawie finansowania na kwotę niezbędną do wykorzystania co najmniej 100 % inwestycji RRF w instrument (z uwzględnieniem opłat za zarządzanie). Portugalia przekaże kwotę 40000000 EUR Banco Portugues de Fomento na rzecz instrumentu.
5.18	RE-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach				KW. 2	2022	Publikacja programu innowacji i cyfryzacji dla rolnictwa na Azorach, w tym planu rozwoju sieci monitorowania i not rolnych na poziomie wysp, a także planu przejścia na rzecz rzeczywistości cyfrowej i rolnictwa precyzyjnego.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Budynki przeznaczone do uboju zwierząt lub certyfikacji jakości mleka lub bezpieczeństwa żywności		Numer	0	2	KW. 4	2025	Budynków przeznaczonych do uboju zwierząt lub certyfikacji jakości mleka lub bezpieczeństwa żywności, wybudowanych lub odnowionych.
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Projekty restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu oraz restrukturyzacji gospodarstw rolnych		Numer	0	224	KW. 2	2025	Projekty zakontraktowane w ramach systemów wsparcia produktów i procesów: - 11 projektów restrukturyzacji przedsiębiorstw regionalnych w sektorze przetwórstwa rolnego lub obrotu produktami rolnymi; - 213 projektów restrukturyzacji gospodarstw rolnych.
5.33	RE-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi, obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka				KW. 2	2024	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi, obejmującej wszystkie instrumenty finansowe przewidziane w ramach środka. Umowa wykonawcza i późniejsze dokumenty prawne dotyczące instrumentu finansowego wymagają stosowania wykazu wyłączeń (jak określono w opisie działania) oraz kontroli zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
5.34	RE-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.	—	EUR	0	15 900 000	KW. 4	2025	Kwoty pożyczek, w odniesieniu do których podpisano umowy gwarancyjne, w tym wsparcie na pokrycie kosztów odsetek lub opłat gwarancyjnych.
5.35	RE-C05-i08	M	„Science XXI campus” i „Science Desk”, świadczenie usług za pośrednictwem Krajowego Programu	Budowa kampusu „Science XXI” i dostępność „Science Desk” oraz usług w ramach Krajowego Programu Otwartej				KW. 4	2025	Budowa „Campus Science XXI” w oparciu o prace nad starą infrastrukturą. Udostępniona usługa naukowo-techniczna „Science Desk”, w tym usługi i mechanizmy finansowania dla

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI)	Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI)						naukowców, podmiotów badawczo-rozwojowych lub instytucji szkolnictwa wyższego. Udostępnienie siedmiu elektronicznych usług online w ramach Krajowego Programu Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI).
5.36	RE-C05-i08	M	Projekty w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej, funkcje sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej	Walidacja sprawozdań końcowych i dostępność funkcji sztucznej inteligencji				KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy lub niezależnych ekspertów końcowych sprawozdań z wykonania 94 projektów finansowanych w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej (w tym w obszarach, które mogą obejmować m.in. sztuczną inteligencję (AI), cyberbezpieczeństwo i naukę o danych). 6 funkcji sztucznej inteligencji udostępnionych na potrzeby procesów administracji publicznej.
5.37	RE-C05-i08	M	Akt notarialny dotyczący utworzenia Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń (CNCA) i jego statutu	Akt notarialny dotyczący utworzenia Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń i jego statutu				KW. 4	2024	Sporządzenie aktu notarialnego dotyczącego utworzenia Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń (CNCA) i jego statutu. CNCA reorganizuje i centralizuje istniejące portugalskie sieci i ośrodki obliczeniowe.
5.38	RE-C05-i08	M	Wspieranie infrastruktury i centrum danych Krajowego Centrum Obliczeń Zaawansowanych, portugalski wkład finansowy w superkomputer Deucalion, finansowanie superkomputera Mare Nostrum 5 oraz duży model językowy (LLM) w języku portugalskim w Portugalii	Wspieranie infrastruktury i centrum danych Krajowego Centrum Obliczeń Zaawansowanych, portugalski wkład krajowy w superkomputer Deucalion, finansowanie Mare Nostrum 5 oraz duży model językowy (LLM) w języku portugalskim w Portugalii.				KW. 2	2026	Budowa infrastruktury wspierającej i centrum danych na potrzeby Krajowego Centrum Obliczeń Zaawansowanych, dowód przekazania co najmniej 4032000 EUR na wkład finansowy Portugalii w superkomputer „Deucalion”, dowód przekazania 12000000 EUR na finansowanie Mare Nostrum 5. Duży model językowy (LLM) w portugalskim języku portugalskim udostępniony online.
5.39	RE-C05-i09	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług		Numer	6	12	KW. 2	2023	Zawarcie sześciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: • Identyfikację podmiotów wchodzących w skład

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego		
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok			
			w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).							<p>konsorcjum;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biznesplan/inwestycja; • Kwoty finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania. <p>Umowy wspierają łącznie co najmniej 168 produktów, procesów lub usług. Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska. Umowy mają charakter dodatkowy w stosunku do umów realizowanych w ramach RE-C05-i01.01.</p>		
5.41	RE-C05-i10	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.				Numer	4	10	KW. 2	2023	<p>Zawarcie sześciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikację podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • Kwoty finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania. <p>Umowy muszą wspierać łącznie co najmniej 98 produktów, procesów lub usług i muszą być zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność</p>

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy mają charakter dodatkowy w stosunku do umów realizowanych w ramach RE-C05-i01.02.
5.50	RE-C05-i13	T	Zakup sprzętu dla jednostek badawczych		EUR	0	160 000 000	KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania dotyczących zakupu sprzętu lub narzędzi lub innych pozycji, takich jak systemy informatyczne dla jednostek badawczych, na łączną kwotę 160000000 EUR.
5.51	RE-C05-i14	M	Umowa wykonawcza	Wejście w życie umowy wykonawczej				KW. 2	2025	Wejście w życie umowy wykonawczej.
5.52	RE-C05-i14	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyły inwestycję	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i zaświadczenie o przeniesieniu w ramach instrumentu	EUR	0	949 771 958	KW. 2	2026	Banco Português de Fomento musi zawrzeć z beneficjentami końcowymi prawne umowy o udzielenie dotacji na kwotę niezbędną do wykorzystania 100 % inwestycji RRF w program (z uwzględnieniem opłat za zarządzanie). Co najmniej 4 % tego finansowania przyczynia się do realizacji celów klimatycznych, a co najmniej 60 % – celów cyfrowych, przy zastosowaniu metodyki określonej w załącznikach VI i VII do rozporządzenia w sprawie RRF. Portugalia przekaże kwotę 949 771 958 EUR Banco Português de Fomento na rzecz instrumentu.

E.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Reforma RE-r10: Utworzenie i rozwój Banco Português de Fomento.

Celem środka jest ułatwienie dostępu do finansowania portugalskim przedsiębiorstwom poprzez zmniejszenie złożoności produktów finansowania przedsiębiorstw wspieranych ze środków publicznych oraz umożliwienie realizacji projektów o strategicznym znaczeniu dla kraju. W tym celu w dniu 7 września 2020 r. utworzono *Banco Português de Fomento*, który rozpoczął działalność w listopadzie 2020 r. jako państwowy krajowy bank prorozwojowy. Oprócz swojej podstawowej i trwałej misji bank jest kluczowym podmiotem w procesie wznowienia działalności gospodarczej po pandemii COVID-19, w szczególności poprzez umożliwienie portugalskim przedsiębiorstwom czerpania korzyści z krajowych i europejskich działań strategicznych na rzecz odbudowy.

Reforma polega na ustanowieniu prawnego zakładu *Banco Português de Fomento*.

Wdrażanie reformy zakończono do dnia 31 grudnia 2020 r.

Reforma RE-r13: Rozwój rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji przedsiębiorstw niefinansowych

Celem środka jest pobudzenie portugalskiego rynku kapitałowego i promowanie kapitalizacji spółek, ze szczególnym naciskiem na spółki inwestujące w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE), przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania oraz przegląd kodeksu papierów wartościowych.

Reforma ta obejmuje przegląd istniejących ram prawnych i przyjęcie nowych przepisów, które przyczynią się do stworzenia korzystniejszego otoczenia biznesowego i zapewnią rzeczywiste zachęty do inwestycji, kapitalizacji przedsiębiorstw i konsolidacji sektorowej. Wdrożenie tej reformy obejmuje następujące środki:

- rozwój rynku kapitałowego;
- pobudzanie przedsiębiorstw inwestujących w papiery wartościowe na rzecz rozwoju gospodarki (SIMFE);
- uproszczenie przepisów i procedur administracyjnych;
- przegląd ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania; oraz
- zachęty do kapitalizacji (odliczenie z tytułu zysków zatrzymanych i reinwestowanych).

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja RE-C05-i06: Kapitalizacja przedsiębiorstw i odporność finansowa/Banco Português de Fomento

Celem środka jest rozwiązanie problemu niedokapitalizowania przedsiębiorstw i uproszczenie dostępu do finansowania.

Inwestycja polega na zapewnieniu Banco Português *de Fomento* bufora kapitałowego w wysokości 250 000 000 EUR oraz instrumentu zarządzanego przez Banco Português *de Fomento* w celu zainwestowania 850000000 EUR w rentowne przedsiębiorstwa w formie kapitału własnego i quasi-kapitałowego.

Inwestycja RE-C05-i16: InvestEU – moduł państw członkowskich

Środek ten obejmuje inwestycje publiczne w module państw członkowskich InvestEU w celu zachęcania do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania dla MŚP, małych spółek o średniej kapitalizacji i osób fizycznych. Wkład do modułu państw członkowskich InvestEU wykorzystuje się na wsparcie finansowe konkurencyjności MSP oraz ewentualnie również na

wsparcie (i) inwestycji prywatnych dokonywanych przez małe spółki o średniej kapitalizacji i osoby fizyczne oraz (ii) konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności (ale nie wyłącznie) poprzez inwestycje w innowacje, cyfryzację lub ekologizację ich działalności. Ten produkt finansowy działa poprzez zapewnianie finansowania dłużnego bezpośrednio lub przez pośredników na rzecz sektora prywatnego.

W życie wejdzie umowa w sprawie gwarancji między Komisją a partnerem wykonawczym, wybranym zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiającego Program InvestEU i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2015/1017.

Portugalia podpisuje z Komisją Europejską umowę o przyznanie wkładu, która obejmuje:

- Proponowanego partnera wykonawczego,
- Wymóg zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2023/C111). W razie potrzeby w umowie w sprawie gwarancji za niekwalifikowalne uznaje się następujące działania i aktywa: (i) działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla¹⁹; (II) działania i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia²⁰; działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami²¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²².
- Opis systemu monitorowania stosowanego do przekazywania informacji na temat uruchomionych środków finansowych.

Inwestycja RE-C05-i11 – Zwiększenie skali: Mobilizacja i zielone programy/przymierze na rzecz innowacji w biznesie (pożyczki)

---

¹⁹ Z wyjątkiem a) projektów dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, a także powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej wykorzystującej gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01), oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których wykorzystanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność wolną od paliw kopalnych.

²⁰ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²¹ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do czynności dokonywanych w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy czynności te mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie czynności nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²² Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do czynności dokonywanych w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy czynności te mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie czynności nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.01 w ramach komponentu 5. Środek ten polega na zwiększeniu liczby produktów, procesów lub usług pochodzących z mobilizacji i zielonych programów/sojuszów na rzecz innowacji w biznesie.

Inwestycja RP-C05-i12 – Zwiększenie skali: Zielone programy/przymierze na rzecz innowacji w przedsiębiorstwach (pożyczki) – Zawarcie umów

Celem tej inwestycji jest zwiększenie skali inwestycji RE-C05-i01.02 w ramach komponentu 5. Zwiększenie skali działania zwiększy liczbę produktów, procesów lub usług z zielonych programów działań.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 30 września 2023 r.

E.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.23	Re-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia określającego działalność i statut <i>Banco Português de Fomento</i> (BPF)	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020 ustanawiającego działalność i statut BPF				KW. 4	2020	Publikacja przez rząd Republiki Portugalskiej i wejście w życie dekretu z mocą ustawy nr 63/2020, który reguluje działalność i funkcjonowanie BPF oraz zatwierdza jego statut.
5.24	RE-C05-r13	M	Wejście w życie zmiany ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania	Wejście w życie zmiany ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw w zbiorowego inwestowania				III KW.	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Dokonuje przeglądu ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w celu uproszczenia przepisów i procedur administracyjnych.
5.25	RE-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych				III KW.	2022	Wejście w życie ustawy po przyjęciu ustawy przez Zgromadzenie Republiki. Zmiana kodeksu papierów wartościowych ma na celu uproszczenie regulacyjne i administracyjne, aby dostosować ramy krajowe do prawa Unii w odniesieniu do celu, jakim jest zwiększenie konkurencyjności portugalskiego rynku kapitałowego.
5.26	RE-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie przepisów	Wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów dotyczących rozwoju rynku kapitałowego. Prawodawstwo koncentruje się na tworzeniu zachęt do m.in. (i) dostępu do kapitału za pośrednictwem rynku kapitałowego, (ii) tworzenia otoczenia sprzyjającego rozwojowi działalności gospodarczej, (iii) finansowania dłużnego na rynku, (iv) udziału inwestorów.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.27	RE-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji BPF	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji BPF				III KW.	2021	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji, ustanawiającego potrzebę ustanowienia polityki inwestycyjnej określającej między innymi kryteria kwalifikowalności i wyboru przedsiębiorstw będących beneficjentami
5.28	RE-C05-i06	M	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem	Polityka inwestycyjna (kapitalizacja) opracowana przez BPF i przyjęta przez jednostkę utworzoną w celu zarządzania udziałami wynikającymi z wdrożonych instrumentów finansowych				III KW.	2021	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządcę pojazdu. BPF opracowuje i przyjmuje politykę inwestycyjną jako organ zarządzający jednostką utworzoną w celu zarządzania udziałami kapitałowymi wynikającymi z instrumentów finansowych wdrożonych w celu wsparcia przedsiębiorstw wybranych jako beneficjenci oraz szczegółowo określa kryteria wyboru/kwalifikowalności wspieranych przedsiębiorstw, zapewniając przestrzeganie wymogów klimatycznych i środowiskowych RRF, w tym zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) w odniesieniu do wspieranych aktywów/działań lub przedsiębiorstw, oraz określając cele inwestycyjne i ukierunkowane zwroty. W celu zapewnienia zgodności z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) dla wspieranych przedsiębiorstw polityka inwestycyjna wymaga: — stosowanie kontroli zrównoważonego charakteru projektów — wykaz wykluczeń zawierający następujące elementy: Inwestycje związane z paliwami kopalnymi (w tym wykorzystanie niższego szczebla), z wyjątkiem energii cieplnej/energii elektrycznej z gazu ziemnego zgodnej z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych dotyczących zasady „nie czyni poważnych szkód” Działania w ramach ETS o prognozowanych emisjach ekwiwalentu CO ₂ , które nie są niższe niż odpowiednie poziomy odniesienia ustanowione do celów przydziału bezpłatnych uprawnień.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										<p>Inwestycje w urządzenia do unieszkodliwiania odpadów na składowiskach, w zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz w spalarnie do przetwarzania odpadów. Wykaz wyłączeń nie ma zastosowania do obiektów przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu; do istniejących obiektów, w przypadku gdy inwestycja ma na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów ze spalania, pod warunkiem że takie inwestycje nie prowadzą do zwiększenia zdolności obiektu do przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji obiektu.</p> <p>Działania, w przypadku których długoterwałe składowanie odpadów może powodować długoterminowe szkody dla środowiska (np. odpady jądrowe).</p> <p>Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna związana z powyższymi aktywami i działaniami.</p> <ul style="list-style-type: none"> — obowiązkowe kontrole zgodności z prawem za pośrednictwem BPF lub wybranych przez niego pośredników finansowych w odniesieniu do transakcji zwolnionych z kontroli zrównoważonego charakteru projektów — beneficjenci wsparcia kapitałowego, którzy uzyskują co najmniej 50 % swoich dochodów z działalności wymienionej w wykazie wyłączeń w celu przyjęcia i opublikowania planów transformacji ekologicznej
5.43	RE-C05-i06	T	Dostarczenie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 650 000 000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii, w formie wsparcia kapitałowego i quasi-		EUR	0	650 000 000	KW. 4	2023	Przekazanie łącznej kwoty 650 000 000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną opracowaną przez BPF, w tym kwoty wypłacone przedsiębiorstwom niefinansowym jako inwestycje bezpośrednie oraz kwoty przydzielone pośrednikom finansowym jako inwestycje pośrednie.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną Portugalii.							
5.29	RE-C05-i06	T	Przekazanie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 850 000 000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego		EUR	650 000 000	850 000 000	KW. 2	2026	Przesunięcie na łączną kwotę 850000000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z wcześniej określoną polityką inwestycyjną.
5.48	RE-C05-i16	M	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu				KW. 2	2025	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską na kwotę co najmniej 450000000 EUR.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.49	RE-C05-i16	T	Operacji z zakresu finansowania lub inwestycji zatwierdzonych przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.		Procent (%)	0	100 %	KW. 4	2025	Operacje z zakresu finansowania lub inwestycji odpowiadające 100 % całkowitej kwoty zasobów RRF przydzielonych na instrument muszą zostać zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.
5.30	RE-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF				KW. 1	2022	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	RE-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250000000 EUR dokonany przez rząd portugalski na rzecz BPF oraz przyjęcie polityki inwestycyjnej BPF	Podwyższenie kapitału i opracowanie polityki inwestycyjnej dla BPF w celu wdrożenia InvestEU, ustanowienie zestawu kryteriów kwalifikowalności, aby zapewnić osiągnięcie celów RRF				KW. 1	2022	Transfer kapitałowy w wysokości 250000000 EUR z rządu portugalskiego do BPF oraz przyjęcie polityki inwestycyjnej dla BPF w celu wdrożenia InvestEU, ustanawiającej zestaw kryteriów kwalifikowalności zgodnie z celami RRF, w tym zasadę „nie czyni poważnych szkód”, w kontekście podpisania „umowy w sprawie gwarancji InvestEU”.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
5.32	RE-C05-i06	M	Polityki inwestycyjnej	Przyjęcie polityki inwestycyjnej				KW. 2	2026	Przyjęcie polityki inwestycyjnej BPF w zakresie wykorzystania dodatkowego kapitału własnego. Do dnia 30 czerwca 2026 r. Portugalia prześle sprawozdanie przedstawiające działania podjęte przez BPF w celu wdrożenia polityki inwestycyjnej, w tym kroki podjęte w celu wdrożenia produktów finansowych, które dodatkowy kapitał własny ma początkowo wspierać, a także oczekiwane kroki, które należy podjąć w celu dalszego wdrażania tych produktów.
5.44	RE-C05-i11	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).		Numer	12	28	KW. 2	2023	Zawarcie 16 dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikację podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • kwoty finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania. Umowy wspierają łącznie co najmniej 446 produktów, procesów lub usług (PPS). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy mają charakter dodatkowy w stosunku do umów realizowanych w ramach RE-C05-i01.01 i RE-C05-i09. Co najmniej 366 SSN musi być zgodnych z obszarem interwencji 021 (Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji).
5.45	RE-C05-i11	T	Produkty, procesy lub usługi.		Numer	366	959	KW. 2	2026	Pozytywna ocena organów dotycząca końcowych sprawozdań z wykonania 593 produktów, procesów lub usług (PPS) wynikających z umów. PPS uznany za służący osiągnięciu celu ma charakter dodatkowy w stosunku do PPS ocenionego w RE-C05-i01 i pochodzi z (i) programów innowacji zakontraktowanych w ramach wartości docelowej 5.44; lub (ii) inne programy na

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										rzecz innowacji lub zielone programy wybrane w ramach tego samego przetargu. Co najmniej 366 SSN musi być zgodnych z obszarem interwencji 021 (Transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i sektorem edukacji).
5.46	RE-C05-i12	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.		Numer	10	20	III KW.	2023	Zawarcie dziesięciu dodatkowych umów (paktów na rzecz innowacji lub projektów mobilizujących) z konsorcjami, które obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikację podmiotów wchodzących w skład konsorcjum; • Biznesplan/inwestycja; • Kwoty finansowania; • Cele, do których osiągnięcia beneficjent jest zobowiązany; • Formy monitorowania. Umowy muszą wspierać łącznie co najmniej 147 produktów, procesów lub usług i muszą być zgodne z obszarem interwencji 022 (Procesy badawcze i innowacyjne, transfer technologii i współpraca między przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki niskoemisyjnej oraz odporności i przystosowania się do zmiany klimatu). Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska. Umowy mają charakter dodatkowy w stosunku do umów realizowanych w ramach RE-C05-i01.02 i RE-C05-i10.

F. KOMPONENT 6: Kwalifikacje i umiejętności

W Portugalii w 2020 r. 44,5 % ludności w wieku 25–64 lat miało niski poziom wykształcenia, znacznie powyżej średniej UE wynoszącej 25,0 %. Ponadto odsetek osób posiadających podstawowe umiejętności cyfrowe lub osób, które nigdy nie korzystały z internetu, jest bardzo wysoki. Podobnie segmentacja rynku pracy i nierównowaga płci pod względem wynagrodzeń i możliwości kariery zawodowej utrzymują się na wysokim poziomie zgodnie z normami UE.

Komponent ten dotyczy wielu wyzwań związanych ze stosunkowo niskim poziomem wykształcenia i kwalifikacji, uczestnictwem w uczeniu się przez całe życie, segmentacją rynku pracy, usuwaniem barier administracyjnych w obszarze zawodów wysoce regulowanych, przygotowaniem się na wyzwania związane z przyszłością pracy oraz równością płci i równością szans.

Cele komponentu są szerokie i obejmują zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji, niektóre wąskie gardła w otoczeniu biznesowym, segmentację rynku pracy, równowagę płci i równe szanse. Jeżeli chodzi o potencjał produkcyjny, komponent ten koncentruje się na środkach mających na celu podniesienie niskich poziomów kwalifikacji i zwiększenie uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie poprzez reformę systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, wspieranie transferu wiedzy między uniwersytetami/publicznymi organizacjami badawczymi i przedsiębiorstwami oraz zmniejszenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności w świadczeniu usług dla przedsiębiorstw. W ramach komponentu przedstawiono również środki mające na celu uwzględnienie różnych zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, takich jak stosunki pracy i prawa dostępu pracowników zatrudnionych na podstawie nietypowych umów o pracę, wsparcie finansowe na rzecz promowania integracji osób bezrobotnych mających stałe miejsca pracy wysokiej jakości oraz opracowanie portugalskiej normy dotyczącej systemu zarządzania równością wynagrodzeń.

Komponent ten jest zgodny z głównymi inicjatywami politycznymi UE, takimi jak europejski program na rzecz umiejętności i zalecenie Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: Nowe możliwości dla dorosłych” (zalecenie Rady 2016/C 484/01), zalecenie Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (zalecenie Rady 2020/C 417/01) oraz wzmocnioną gwarancję dla młodzieży, a także inicjatywy dotyczące europejskiego obszaru edukacji i europejskiej przestrzeni badawczej.

Komponent ten uwzględnia zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczące wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu skutecznego zaradzenia pandemii, wspomżenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.); przyjęcie środków mających na celu rozwiązanie problemu segmentacji rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); podniesienie poziomu umiejętności ludności, w szczególności umiejętności cyfrowych, w tym poprzez lepsze dostosowanie kształcenia dorosłych do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); zwiększenie liczby absolwentów szkół wyższych, zwłaszcza w dziedzinie nauki i technologii informacyjnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.); wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.); zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.);

r.); skoncentrowanie się na związanej z inwestycjami polityce gospodarczej w zakresie badań naukowych i innowacji (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.); oraz opracowanie planu działania na rzecz zmniejszenia ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

F.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r14: Reforma kształcenia i szkolenia zawodowego

Celem tej reformy jest modernizacja systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w celu podniesienia poziomu wykształcenia i kwalifikacji oraz zmniejszenia liczby pracowników nieposiadających umiejętności podstawowych i cyfrowych, a także dostosowanie oferty umiejętności do obecnych i przyszłych potrzeb rynku pracy oraz poszerzenie możliwości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie. Reforma polega na zatwierdzeniu oferty kształcenia i szkolenia zawodowego po wejściu w życie rozporządzenia rządowego wymagającego stosowania systemu przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji (SANQ) przy planowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego oraz publikacji okólnika w sprawie metodyki planowania oferty kształcenia i szkolenia zawodowego.

Reforma RE-r15: Reforma współpracy między szkolnictwem wyższym a administracją publiczną i przedsiębiorstwami

Celem tej reformy jest zachęcenie do zawierania publiczno-prywatnych porozumień o współpracy w ramach programów kształcenia i szkolenia w odpowiedzi na potrzeby rynku pracy i dwojaką transformację, w tym opracowanie kursów podyplomowych o zakresie zawodowym (zawodowe studia magisterskie) przeznaczonych wyłącznie dla studentów z wcześniejszym doświadczeniem zawodowym oraz oferowanie krótkich kursów uniwersyteckich z zakresu politechniki (znanych jako wyższe zawodowe kursy techniczne).

Reforma obejmuje:

- akt ustawodawczy ustanawiający specjalne konkursy na przyjęcie na studia wyższe dla osób posiadających wykształcenie średnie II stopnia i specjalistyczne kursy artystyczne;
- przegląd ram prawnych i instytucjonalnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym działania mające na celu:
  - o wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami, a także przyciąganie dorosłych studentów i rozszerzanie zasięgu na obszary śródlądowe;
  - o partnerstwa oparte na współpracy zachęcające do oferowania szerokiej oferty kursów w ramach szkolnictwa wyższego, w tym krótkich kursów szkoleniowych, kursów pierwszego stopnia, studiów magisterskich i doktoranckich;
  - o zwiększyła ofertę krótkoterminowych kursów zawodowych wysokiego szczebla zarządzanych przez politechniczne instytucje szkolnictwa wyższego, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;

- dalsze powiększenie bazy wsparcia dla szkolnictwa wyższego poprzez ułatwienie dostępu do instytucji szkolnictwa wyższego dla uczniów szkół średnich z obszarów zawodowych i artystycznych;
- zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe w obszarach cyfrowych, w szczególności za pośrednictwem programu Portugal Digital InCoDe2030, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- stymulowanie szkoleń modułowych, które promują kształcenie ustawiczne i nabywanie nowych umiejętności za pomocą mikropoświadczeń/mikrodiplomas, w ścisłej współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi;
- rozszerzenie współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a laboratoriami i ośrodkami interfejsu technologicznego;
- zmiana statusu prawnego w celu wyjaśnienia warunków, na jakich specjalista zewnętrzny może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego, aby promować mobilność między środowiskiem akademickim a światem biznesu; oraz
- wzmocnienie ram prawnych konsorcjów objętych zarządzaniem dzielonym między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2021 r.

Reforma RE-r16: Zmniejszenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych

Celem tej reformy jest zmniejszenie ograniczeń w zawodach wysoce regulowanych, głównie w celu wspierania konkurencji w świadczeniu usług dla przedsiębiorstw.

W 2018 r. OECD, we współpracy z portugalskim organem ds. konkurencji, przeprowadziła ocenę ograniczonej liczby zawodów podlegających samoregulacji, takich jak prawnicy, solicitors, inżynierowie, architekci, audytorzy, księgowi, ekonomiści, farmaceuci i dietetycy. Na podstawie przeprowadzonej oceny sporządzono wykaz zaleceń. W ramach tej reformy Portugalia uwzględni zalecenia OECD i AdC.

Reforma obejmuje co najmniej: rozdzielenie funkcji regulacyjnych i reprezentacyjnych w stowarzyszeniach zawodowych; ograniczenie wykazu czynności zastrzeżonych (dostęp do czynności zastrzeżonych może być ograniczony wyłącznie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności); zniesienie ograniczeń dotyczących własności firm świadczących usługi dla przedsiębiorstw i zarządzania nimi, pod warunkiem że zarządzający przestrzegają systemu prawnego mającego na celu zapobieganie „konfliktowi interesów”; oraz (iv) dopuszczenie wielodyscyplinarnych firm świadczących usługi dla przedsiębiorstw.

AdC zleca się również sporządzenie sprawozdania na temat skuteczności nowej ustawy o zawodach regulowanych.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r17: Program działań na rzecz godnej pracy

Celem tej reformy jest wykorzystanie środków przyjętych w ostatnich latach (takich jak środki dotyczące segmentacji rynku pracy i wspierania rękodzieł zbiorowych) w celu ochrony praw pracowniczych.

Po przedstawieniu przez rząd zielonej księgi w sprawie przyszłości pracy reforma ta obejmuje akt ustawodawczy regulujący pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom wynikającym z nietypowych stosunków pracy, zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Wzmacnia ona jakość stosunków pracy i zwiększa dostęp do praw i ochrony socjalnej.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2023 r.

Reforma RE-r18: Zwalczanie nierówności między kobietami i mężczyznami

Celem tej reformy jest promowanie równości płci w środowisku pracy.

Reforma polega na opublikowaniu normy zawierającej wytyczne dla przedsiębiorstw dotyczące oceny ich polityki wynagrodzeń w odniesieniu do równouprawnienia płci oraz na wejściu w życie aktu regulacyjnego przyznającego pieczęć przedsiębiorstwom, w których zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć jest niewielkie. Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Inwestycja RE-C06-i01: Modernizacja instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego

Celem tej inwestycji jest modernizacja kształcenia zawodowego w Portugalii.

Inwestycja ta polega na budowie, renowacji lub zakupie sprzętu dla specjalistycznych centrów technologicznych lub ośrodków szkoleniowych należących do sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub dla szkół należących do sieci Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal).

Inwestycja RE-C06-i02: Zobowiązanie na rzecz trwałego zatrudnienia

Inwestycja ma na celu ograniczenie niepewnych form zatrudnienia.

Inwestycja polega na zapewnieniu wsparcia w ramach inicjatywy na rzecz zobowiązania do zrównoważonego zatrudnienia przyjętej dekretem rządowym nr 38/2022.

Inwestycja RE-C06-i03: Zachęta dla dorosłych

Celem tej inwestycji jest podniesienie poziomu kwalifikacji osób dorosłych.

Inwestycja ta polega na uczestnictwie w kursach na poziomie podstawowym B1, B2, B3, kursach uznawania, walidacji i poświadczania kompetencji (RVCC) lub kursach organizowanych przez instytucje szkolnictwa wyższego lub pracodawców, które mogą obejmować między innymi kursy w zakresie mikroświadczeń.

Inwestycja RE-C06-i04: Impuls dla młodzieży – STEAM

Celem tego środka jest wspieranie kursów z zakresu nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (STEAM) oraz wspieranie nauki w szkołach w Portugalii.

Inwestycja polega na akredytacji lub rejestracji kursów w STEAM oraz wspieraniu klubów Ciência Viva.

Inwestycja RE-C06-i05-RAA: Kwalifikacje dorosłych i uczenie się przez całe życie (ARA)

Celem tego środka jest przyczynienie się do rozwiązania problemu niskiego poziomu kwalifikacji w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycje te polegają na publikacji wykazu dotyczącego udzielania wsparcia osobom w ramach programu „Qualifica.Superior” oraz na renowacji lub zakupie sprzętu dla szkół na Azorach.

Inwestycja RE-C06-i06: Możliwości w nauce

Inwestycja ta ma na celu wspieranie instytucji szkolnictwa wyższego zajmujących się badaniami naukowymi.

Inwestycja ta polega na wsparciu finansowym dla osób podejmujących działalność badawczą oraz dla międzynarodowej mobilności akademickiej.

Inwestycja RE-C06-i07: Większy impuls cyfrowy

Celem działania jest zwiększenie atrakcyjności nauk rolniczych, wykorzystanie postępu cyfrowego i technologicznego w naukach medycznych, szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych oraz zmniejszenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę.

Inwestycja ta obejmuje akredytację kursów szkolnictwa wyższego w dziedzinie nauk rolniczych, szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych oraz wsparcie finansowe dla podmiotów lub projektów mających na celu zmniejszenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę.

F.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
6.2	RE-C06-i01	T	Specjalistyczne centra technologiczne poddane renowacji lub zbudowane, lub z zakupionym sprzętem		Numer	0	365	KW. 4	2025	Budowa lub renowacja lub sprzęt zakupiony dla specjalistycznych centrów technologicznych.
6.3	RE-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych wyremontowane, zbudowane lub z zakupionym sprzętem		Numer	0	59	KW. 4	2023	Liczba ośrodków szkolenia zawodowego należących do sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal), które zostały wyremontowane, wybudowane lub, jak wykazano na moście, wyposażone w różnego rodzaju sprzęt zakupiony do celów szkoleniowych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej renowację na średnim poziomie gruntowności zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786.
6.4	RE-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych wyremontowane, zbudowane lub z zakupionym sprzętem		Numer	59	111	KW. 4	2025	Renowacja lub budowa lub zakup sprzętu dla ośrodkówdeszczowych w ramach sieci publicznych służb zatrudnienia (IEFP) lub sieci szkół Krajowego Urzędu Turystyki (Turismo de Portugal). Zakup sprzętu wykazuje się fakturami. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii. Renowacje zwiększające efektywność

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										energetyczną osiągają średnio co najmniej 30 % oszczędności energii pierwotnej.
6.5	RE-C06-i02	M	Wsparcie w zakresie umów na czas nieokreślony	Podpisane warunki przyjęcia				KW. 4	2024	Warunki akceptacji podpisane przez pracodawców na podstawie dekretu rządowego nr 38/2022 w celu wsparcia 30000 miejsc pracy.
6.6	RE-C06-i03	T	Uczestnicy kursów wspierających podnoszenie kwalifikacji		Numer	0	145 500	KW. 4	2025	Liczba uczestników: i) Kursy poziomów podstawowych B1/B2/B3; lub ii) Uznawanie, walidacja i certyfikacja kompetencji (RVCC); lub iii) Kursy organizowane przez instytucje szkolnictwa wyższego lub pracodawców, które mogą obejmować między innymi kursy w zakresie mikropoświadczeń.
6.7	RE-C06-i04	T	Kluby <i>Ciência Viva</i>		Numer	0	650	KW. 2	2025	Warunki akceptacji podpisane przez instytucje edukacyjne w celu finansowania klubów <i>Ciência Viva</i> .
6.9	RE-C06-i04	T	Kursy w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (S)	Akredytacja lub rejestracja kursów	Numer	0	200	KW. 2	2025	Akredytacja lub rejestracja 200 kursów w ramach szkolnictwa wyższego, w tym studiów licencjackich i innych kursów w zakresie STEAM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka).
6.10	RE-C06-i05-RAA	M	Wsparcie przyznawane z tytułu uczestnictwa w kształceniu na poziomie pomaturalnym lub wyższym	Publikacja listy osób, którym udzielono wsparcia				KW. 2	2025	Opublikowanie w dzienniku urzędowym Azorów wykazu co najmniej 953 osób wspieranych w ramach programu „Qualifica.Superior”.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Remont lub wyposażenie szkół w Autonomicznym Regionie Azorów		Numer	0	17	KW. 4	2025	Remont jednej szkoły i zakup sprzętu dla 16 szkół. W przypadku gdy modernizacja infrastruktury wiąże się z renowacją budynków, renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej 30 % oszczędności energii pierwotnej.
6.12	RE-C06-r14	M	System przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji (SANQ) i oferta kształcenia i szkolenia zawodowego	Zatwierdzenie i wejście w życie zarządzeń rządowych oraz publikacja okólnika				KW. 4	2025	zatwierdzenie oferty kształcenia i szkolenia zawodowego na rok szkolny 2025/2026; wejście w życie rozporządzenia rządowego wymagającego stosowania systemu przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji (SANQ) przy planowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego (VET); oraz publikacja w internecie okólnika dotyczącego metodyki planowania oferty kształcenia i szkolenia zawodowego.
6.13	RE-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na przyjęcie na studia wyższe	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na przyjęcie na studia wyższe				KW. 2	2020	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na przyjęcie do szkolnictwa wyższego dla studentów, którzy ukończyli szkołę średnią za pośrednictwem kanałów zawodowych i specjalistycznych kursów artystycznych.
6.14	RE-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami				KW. 2	2021	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami, w tym: tworzenie sieci współpracy instytucji szkolnictwa wyższego we współpracy z pracodawcami, między innymi promowanie początkowego szkolnictwa wyższego, innowacyjnych projektów i usług dla przedsiębiorstw, ii) zmiana statusu prawnego w celu wyjaśnienia warunków, na jakich zewnętrzny

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										specjalista może wykonywać obowiązki dydaktyczne lub kierownicze w instytucjach szkolnictwa wyższego, w celu promowania mobilności między środowiskiem akademickim a światem biznesu; wzmocnienie konsorcjów objętych zarządzaniem dzielonym między instytucjami szkolnictwa wyższego a przedsiębiorstwami.
6.15	RE-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych				KW. 4	2022	Wejście w życie ustawy mającej na celu między innymi: rozdzielenie funkcji regulacyjnych i reprezentacyjnych w stowarzyszeniach zawodowych; ograniczenie wykazu czynności zastrzeżonych. Dostęp do działalności można ograniczyć wyłącznie w celu ochrony interesów konstytucyjnych, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności; zniesienie ograniczeń dotyczących własności firm świadczących usługi dla przedsiębiorstw i zarządzania nimi, pod warunkiem że zarządzający przestrzegają systemu prawnego mającego na celu zapobieganie „konfliktowi interesów”; oraz (iv) umożliwienie świadczenia multidyscyplinarnych usług biznesowych.
6.16	RE-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych				KW. 1	2023	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych w celu sprostania nowym wyzwaniom wynikającym z nietypowych stosunków pracy, zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Jej celem jest wzmocnienie stosunków pracy i dostępu do praw.
6.17	RE-C06-r18	M	Publikacja normy dotyczącej systemu zarządzania równością wynagrodzeń.	Publikacja normy				KW. 4	2024	Publikacja normy zawierającej wytyczne dla przedsiębiorstw dotyczące oceny ich polityki wynagrodzeń w odniesieniu do równouprawnienia płci.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
6.18	RE-C06-r18	M	Uznanie dla przedsiębiorstw, w których zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć jest niewielkie.	Wejście w życie aktu regulacyjnego pozwalającego przedsiębiorstwom uzyskać „pieczęć równości wynagrodzeń”				KW. 4	2024	Wejście w życie aktu regulacyjnego przyznającego pieczęć przedsiębiorstwom o niewielkim zróżnicowaniu wynagrodzenia ze względu na płeć.
6.19	RE-C06-i06	T	Umowy o badania naukowe i międzynarodową mobilność akademicką		Liczba umów		342	KW. 1	2026	242 umowy podpisane z ludźmi na działalność badawczą, w tym co najmniej 230 umów na czas nieokreślony. Podpisano umowy dotyczące międzynarodowej mobilności 100 osób.
6.23	RE-C06-i07	T	Kursy w zakresie nauk rolniczych i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych		Numer	0	24 270	KW. 2	2026	Publikacja online informacji o akredytacji lub rejestracji 20 kursów szkolnictwa wyższego w dziedzinie nauk rolniczych, w tym co najmniej 10 kursów z elementami technologicznymi lub cyfrowymi w dokumentach akredytacyjnych lub rejestracyjnych. 24250 uczestników: i) stopnie magisterskie w medycynie z elementami technologicznymi lub cyfrowymi; lub szkolenia lub kursy dotyczące kompetencji technologicznych lub cyfrowych lub tematów dla pracowników służby zdrowia; lub kursy w zakresie umiejętności cyfrowych.
6.24	RE-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym		Numer	0	5	KW. 4	2024	Nakazy lub inne dokumenty ustanawiające pięć centrów doskonałości w zakresie innowacji pedagogicznych. Dekret regulacyjny ustanawiający Krajową Radę ds. Innowacji Pedagogicznych w Szkolnictwie Wyższym.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
6.25	RE-C06-i07	T	Programy edukacyjne dla osób przedwcześnie kończących naukę		Numer	0	30	KW. 2	2026	Podpisane umowy programowe dotyczące finansowania instytucji szkolnictwa wyższego lub innych podmiotów lub projektów mających na celu ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki.

F.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C06-i09: Nowe lub wyremontowane szkoły

Celem środka jest zapewnienie równego dostępu do szkół. Inwestycja polega na budowie, renowacji lub wyposażeniu szkół.

F.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
6.28	RE-C06-i09	T	Podpisanie warunków akceptacji finansowania budowy i remontu szkół publicznych	Podpisane umowy	Numer	0	77	KW. 2	2024	Gminy podpisują warunki akceptacji dotyczące finansowania budowy lub renowacji ^{drugiego i trzeciego} cyklu ^{oraz} publicznych szkół średnich. Wybór szkół do renowacji i miejsc, w których potrzebne są nowe szkoły, opiera się na ocenie potrzeb.
6.29	RE-C06-i09	T	Budowa lub remont szkół lub zakup sprzętu dla szkół		Liczba wybudowanych lub odnowionych szkół lub szkół z zakupionym sprzętem	0	87	KW. 2	2026	Budowa lub renowacja lub zakup sprzętu dla 87 szkół. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio 30 % oszczędności energii pierwotnej.

G. KOMPONENT 7: Infrastruktura

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwania, jakim jest niska spójność terytorialna i niska konkurencyjność przedsiębiorstw w regionach śródlądowych spowodowana nieodpowiednimi połączeniami z siecią drogową. Prowadzi to do kosztów kontekstowych dla przedsiębiorstw, takich jak koszty transportu wynikające z niskiej jakości połączeń drogowych lub trudności w przyciągnięciu wykwalifikowanych pracowników. Kolejnym wyzwaniem jest konieczność ograniczenia emisji w sektorze transportu i w parkach biznesowych.

Celem komponentu jest zwiększenie spójności terytorialnej i poprawa konkurencyjności w celu wspierania rozwoju gospodarczego regionów śródlądowych. Dzięki rozmieszczeniu stacji ładowania ma on na celu promowanie dekarbonizacji transportu drogowego.

W tym celu komponent ten ma na celu uczynienie parków biznesowych bardziej zrównoważonymi i cyfrowymi oraz zapewnienie im lepszego dostępu do sieci drogowej. Jego celem jest również poprawa połączeń w transporcie drogowym poprzez rozbudowę sieci drogowej, np. poprzez rozwiązanie problemu brakujących połączeń, w tym na Azorach, oraz zapewnienie czterech połączeń transgranicznych. Oczekuje się, że przyspieszenie rozbudowy sieci ogólnodostępnych stacji ładowania pojazdów elektrycznych pomoże zmniejszyć ślad węglowy sektora transportu drogowego w Portugalii i uczynić go bardziej zrównoważonym. Inwestycja ta jest środkiem wspomagającym rozbudowę infrastruktury drogowej, zgodnie z wytycznymi technicznymi Komisji dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną, z uwzględnieniem dysproporcji regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) oraz wspieranie wykorzystania technologii cyfrowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

G.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C07-i00: Rozbudowa sieci ładowania pojazdów elektrycznych

Celem środka jest przyspieszenie dekarbonizacji transportu drogowego dzięki elektromobilności.

Inwestycja polega na zapewnieniu dostępności 15000 punktów ładowania w Portugalii.

Osiągnięcie wartości docelowych 7.1, 7.2 i 7.3 jest niezbędne do zapewnienia zgodności inwestycji z wymogami dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód”.

Inwestycja RE-C07-i01: Biznesowe obszary przyjmowania – wybór

Celem środka jest modernizacja ośrodków recepcyjnych dla przedsiębiorstw, które stanowią obszar zabudowany jako miejsce prowadzenia biur, fabryk i innych przedsiębiorstw. W portugalskim krajowym planie infrastrukturalnym na 2030 r. (PNI 2030) modernizację parków biznesowych uznano również za potrzebę inwestycyjną.

Inwestycja obejmuje interwencje w wybranych parkach biznesowych, które obejmują promowanie systemów produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych, interwencje pilotażowe mające na celu poprawę stabilności energetycznej, instalację stacji ładowania pojazdów

elektrycznych i wodorowych, zwiększenie zasięgu sieci 5G oraz aktywne środki zapobiegania pożarom. Interwencje na rzecz zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji przeprowadza się w 10 obszarach przyjmowania przedsiębiorstw wybranych w drodze przetargu publicznego.

Inwestycja RE-C07-i02: Brakujące połączenia i zwiększenie zdolności sieci

Celem środka jest rozwiązanie problemu „brakujących połączeń” w sieci drogowej.

Inwestycja polega na budowie lub renowacji łącznie 111 km od jednej lub kilku dróg wymienionych poniżej:

- EN14: połączenie drogowe/kolejowe w Trofie/Santanie, w tym nowy most nad rzeką Ave;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/interfejs drogowy/kolejowy w Trofa;
- EN4: Obwodnica Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw/Entre-os Rios;
- IP2: Wschodnia obwodnica Évora;
- Połączenie z mostem Baião do Ermidy;
- Oś drogowa Aveiro – Águeda;
- EN344: od 67 km do 75 km – Pampilhosa da Serra;
- EN 125: Wschodnia obwodnica Olhão;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, w tym obwodnica Beringel;
- IP8 (EN259): STA. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, w tym obwodnica Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Zwiększenie przepustowości połączenia między Sines a A2;
- EN211 – Obwodnica Quintã/Mesquinhata.

Inwestycja RE-C07-i05-RAA: Okręgi logistyczne – regionalna sieć Azorów

Celem środka jest rozbudowa i renowacja infrastruktury drogowej na Azorach.

Inwestycja polega na budowie lub renowacji łącznie 34 kilometrów od jednej lub kilku dróg wymienionych poniżej:

- Ilha de Santa Maria
  - o Obwodnica Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
  - o Furnas/Povoação –¹ etap: Obwodnica Furnas
  - o Obwodnica Capelas
  - o Obwodnica São Roque
  - o Portal do obwodnicy Vento
- Ilha Terceira
  - o Połączenie między Via Vitorino Nemésio a okólnikiem Angra
- Ilha Graciosa
  - o Połączenie między E.R. 3-2a a E.R. 4-2a
- Ilha de São Jorge
  - o Połączenie północ-południe
- Ilha do Pico
  - o Droga cyrkulacyjna do Vila da Madalena
- Ilha do Faial
  - o ^{Drugi} etap obwodnicy Cidade da Horta

G.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
7.1	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	3 520	5 250	KW. 4	2022	Liczba ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (w porównaniu z poziomem bazowym z IV kw. 2021 r.)
7.2	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	5 250	10 450	KW. 4	2024	Liczba dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych
7.3	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych		Numer	10 450	15 000	KW. 4	2025	Liczba dostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych
7.4	RE-C07-i01	M	Wybór biznesowych obszarów przyjmowania na potrzeby interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji	Podpisanie publicznego protokołu potwierdzającego wybór biznesowych obszarów przyjmowania				KW. 2	2021	Biznesowe obszary przyjmowania wybiera się w drodze procedury przetargowej. Podpisany publiczny protokół potwierdzający zakończenie wyboru biznesowych obszarów przyjmowania i określający wybrane biznesowe obszary przyjmowania przedkłada się Komisji.
7.6	RE-C07-i02	M	Podpisano umowę na 1 projekt drogowy	Umowa podpisana z wykonawcą projektu drogowego				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu regulującego ich obowiązki związane z wykonaniem robót w wyniku procedury przetargowej.
7.7	RE-C07-i02	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą na realizację projektów drogowych				III KW.	2022	Podpisanie przez strony dokumentu regulującego ich obowiązki związane z wykonaniem robót w wyniku procedury przetargowej.
7.8	RE-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane		kilometry	0	111	KW. 4	2025	Km wybudowanych lub wyremontowanych dróg. W przypadku gdy konieczna jest ocena oddziaływania na

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										środowisko, projekty obejmują wszelkie środki łagodzące określone w ocenie oddziaływania na środowisko.
7.13	RE-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe	Umowa podpisana z wykonawcą na realizację projektów drogowych				KW. 4	2021	Podpisanie przez strony dokumentu regulującego ich obowiązki związane z wykonaniem robót budowlanych, po cenie, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.14	RE-C07-i05-RAA	T	Podpisano umowę na co najmniej 8 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą projektów drogowych	Numer	2	8	KW. 4	2023	Podpisanie przez strony dokumentu regulującego ich obowiązki związane z wykonaniem robót budowlanych, po cenie, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
7.15	RE-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane		kilometry	0	34	KW. 2	2026	Km wybudowanych lub wyremontowanych dróg. W przypadku gdy konieczna jest ocena oddziaływania na środowisko, projekty obejmują wszelkie środki łagodzące określone w ocenie oddziaływania na środowisko.

G.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja RE-C07-i06: Biznesowe obszary przyjmowania

Celem środka jest modernizacja ośrodków recepcyjnych dla przedsiębiorstw.

Inwestycja obejmuje interwencje na rzecz zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji w 8 obszarach przyjmowania przedsiębiorstw wybranych w ramach inwestycji C07-i01.

Inwestycja RE-C07-i03: Połączenia transgraniczne i dostępność biznesowych obszarów przyjmowania

Celem środka jest wspieranie mobilności transgranicznej i zwiększenie łączności z siecią drogową w biznesowych obszarach przyjmowania.

Inwestycja polega na budowie lub renowacji łącznie 72 km od jednej lub kilku dróg wymienionych poniżej:

- EN103: Vinhais/Bragança;
- Połączenie z Bragança do Puebla de Sanabria (Hiszpania);
- Międzynarodowy most nad rzeką Sever;
- Most Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hiszpania).
- Połączenie z parkiem przemysłowym w Mundão;
- Dostępność strefy przemysłowej Riachos;
- Dostęp IC8 (Ansião) do parku biznesowego Camporês;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Połączenie z parkiem przemysłowym Fontiscos i renowacja węzła Ermida (Santo Tirso);
- Połączenie A8 z parkiem przemysłowym Palhagueiras w Torres Vedras;
- Połączenie A11 ze strefą przemysłową Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Połączenie EN114 ze strefą przemysłową Rio Maior;
- Dostęp do obszaru lokalizacji przedsiębiorstwa Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- Dostępność obszaru przemysłowego Campo Maior;
- Obwodnica EN248 (Arruda dos Vinhos);
- Obwodnica Aljustrel – dostęp do obszaru górniczego i obszaru lokalizacji działalności;
- VIa do Tâmega obwodnicy EN210 (Celorico de Basto);
- Połączenie IC2 z parkiem przemysłowym Casarão;
- Nowe skrzyżowanie Rio Lima między EN203 – Deocriste i EN202 – Nogueira;
- Rondo w EN246 w celu uzyskania dostępu do strefy przemysłowej Portalegre;
- Dostęp do Avepark – Park Naukowo-Technologiczny w Taipas (Guimarães);
- Dostęp do strefy przemysłowej Vale do Neiva w węźle A28.

G.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
7.5	RE-C07-i06	T	Interwencje w wybranych obszarach przyjmowania przedsiębiorstw		Numer	0	8	KW. 4	2025	Zrealizowano osiem umów o pracę dotyczących obszarów przyjmowania przedsiębiorstw wybranych w ramach kamienia milowego 7.4.
7.9	RE-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko	Zakończenie oceny oddziaływania na środowisko				III KW.	2022	Ocena oddziaływania na środowisko jednego projektu drogowego została ukończona.
7.10	RE-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane		kilometry	0	72	KW. 4	2025	Km wybudowanych lub wyremontowanych dróg. Jeżeli OOŚ jest konieczna, projekty obejmują wszelkie środki łagodzące określone w ocenie oddziaływania na środowisko.
7.11	RE-C07-i04	M	Podpisano umowę na 10 projektów drogowych	Umowa podpisana z wykonawcą na realizację projektów drogowych				KW. 2	2023	Podpisanie przez strony dokumentu regulującego ich obowiązki związane z wykonaniem robót budowlanych, po cenie, po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

H. KOMPONENT 8: Lasy

Komponent ten dotyczy następujących wyzwań: spadek społeczno-gospodarczy i demograficzny na obszarach wiejskich, istnienie rozległych obszarów bez aktywnego zarządzania w celu zapobiegania pożarom lub ochrony różnorodności biologicznej oraz bardzo rozdrobniona prywatna własność gruntów. Odływ ludności do głównych ośrodków miejskich i stopniowe starzenie się ludności wiejskiej doprowadziły do porzucenia obszarów wiejskich i tradycyjnych podstawowych sektorów gospodarki. Doprowadziło to do stopniowej ekspansji obszarów leśnych, nieplanowanych i niezagospodarowanych oraz charakteryzujących się wysokim stężeniem ładunku paliwa. Obszary te są w dużym stopniu narażone na niebezpieczeństwo pożarów na obszarach wiejskich, które mogą spowodować ofiary śmiertelne, rozległe szkody w ziemi i mieniu oraz zniszczenie lasów oraz wytwarzanych przez nie towarów i usług. Portugalia jest krajem w Europie Południowej o największym udziale spalonego obszaru na obszarach wiejskich i największej średniej liczbie pożarów. Według europejskiego systemu informacji o pożarach lasów (EFFIS) w latach 2015–2019 spłonęło średnio około 169000 hektarów rocznie.

Cele tego komponentu są następujące:

- promowanie aktywnego planowania i zarządzania wrażliwymi gruntami rolnymi i leśnymi o wysokiej wartości środowiskowej;
- ochrona różnorodności biologicznej poprzez wspieranie odbudowy ekosystemów rolniczych i leśnych, zwłaszcza na obszarach spalonych;
- przyczynianie się do spójności terytorialnej i tworzenia miejsc pracy poprzez ożywienie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich; oraz
- zwiększenie odporności tych terytoriów przez zmniejszenie ryzyka pożarów dzięki skutecznemu i wydajnemu zapobieganiu pożarom, a w przypadku pożarów – przez ograniczenie szkód dzięki skutecznemu i wydajnemu gaszeniu pożarów.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy jakości finansów publicznych poprzez priorytetowe traktowanie wydatków pobudzających wzrost gospodarczy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.). Wydatki publiczne związane z modernizacją rejestru nieruchomości wiejskich sprzyjałyby odpowiedniemu zarządzaniu nimi i mogłyby zwiększyć dynamikę działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Ponadto komponent ten w istotny sposób przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, z uwzględnieniem różnic regionalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że komponent ten przyczyni się zarówno do transformacji ekologicznej, jak i cyfrowej. Jeśli chodzi o wymiar ekologiczny, komponent ten przyczynia się bezpośrednio do przystosowania się do zmiany klimatu, ponieważ ma na celu zwiększenie odporności obszarów wiejskich na pożary. Ponadto aktywne zrównoważone zarządzanie tymi obszarami przyczynia się do zapobiegania erozji gleby, kontroli gatunków inwazyjnych i agrofagów oraz sekwestracji dwutlenku węgla przez lasy. Ponadto, jeżeli chodzi o wymiar cyfrowy, podkreślono planowane środki dotyczące systemu katastru własności gruntów, systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS), w tym LiDAR (lekkie

wykrywanie i zasięg) oraz obrazów satelitarnych o wysokiej rozdzielczości, ponieważ promują one administrację elektroniczną i cyfrowe usługi publiczne.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

H.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma RE-r19: Transformacja krajobrazu na obszarach leśnych podatnych na zagrożenia

Celem tego środka jest przekształcenie krajobrazu wrażliwych obszarów leśnych o rozległych obszarach niekontrolowanych monokultur i wysokim ryzyku pożarów, aby zapobiec pożarom na obszarach wiejskich oraz zwiększyć odporność klimatyczną i gospodarczą.

Reforma ta zostanie wdrożona w ramach inwestycji RE-C08-i01 (Transformacja krajobrazu na obszarach leśnych podatnych na zagrożenia). Reforma składa się z czterech uzupełniających się środków, które przedstawiono poniżej:

- programy planowania i zarządzania (PRGP);
- zintegrowany obszar zarządzania krajobrazem (AIGP);
- zintegrowany program wsparcia dla wsi położonych na obszarach leśnych (Village Gated Community); oraz
- program *Emparcelar para Ordenar*.

Reforma opiera się na programie transformacji krajobrazu (*Programa de Transformação da Paisagem* – PTP) i wspiera go za pomocą niezbędnych ram prawnych. Te ramy prawne obejmują co najmniej przepisy dotyczące przekształcania krajobrazów za pomocą programów planowania i zarządzania krajobrazem (PRGP) i zintegrowanych obszarów zarządzania krajobrazem (AIGP), przepisy mające na celu zatwierdzenie wytyczenia granic terytoriów podatnych na zagrożenia, do których mogą mieć zastosowanie programy planowania i zarządzania krajobrazem oraz obszary zintegrowanego zarządzania krajobrazem, a także przepisy dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma RE-r20: Reorganizacja systemu rejestru nieruchomości i systemu monitorowania pokrycia terenu

Celem tego środka jest przezwyciężenie braku wielofunkcyjnego rejestru gruntów poprzez wprowadzenie i rozwój systemu identyfikacji i weryfikacji granic własności gruntów, a następnie rejestrację własności gruntów. Umożliwi to spójny, aktualny i całościowy obraz terytorium, który zwiększy wartość gruntów dla ich właścicieli i umożliwi państwu opracowanie konkretnych, zrównoważonych i wielosektorowych polityk publicznych.

Reforma obejmuje uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS) oraz rozwój platformy BUPi (cyfrowy rejestr gruntów), fizycznego i wirtualnego licznika z informacjami georeferencyjnymi na temat nieruchomości, który gromadzi informacje niezbędne do ich rejestracji i ułatwia kontakty obywateli z administracją publiczną w zakresie rejestru gruntów. Reforma

ustanawia również ramy prawne niezbędne do uruchomienia inwestycji RE-C08-i02: Rejestr nieruchomości wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu. Reforma obejmuje:

- przyjęcie ustawy ustanawiającej strukturę misji na rzecz rozbudowy uproszczonego systemu informacji katastralnej, podmiotu publicznego, który monitoruje rozbudowę uproszczonego krajowego systemu informacji katastralnej oraz rozwój platformy BUPi;
- przyjęcie aktu ustanawiającego system funkcjonowania i finansowania modelu organizacji i rozwoju uproszczonego systemu informacji katastralnej;
- przyjęcie ustawy zatwierdzającej system prawny rejestru nieruchomości, ustanawiającej krajowy system informacji katastralnej, połączonej z uproszczonym systemem informacji katastralnej i uznającej kartę katastralną za krajową mapę gruntów wpisanych do rejestru nieruchomości;
- przyjęcie aktu prawnego zmieniającego dekret regulacyjny nr 9-A/2017 z dnia 3 listopada 2017 r., który wyjaśnia funkcjonowanie uproszczonego systemu informacji katastralnej i platformy BUPi, przyjmując środki mające na celu natychmiastową identyfikację struktury gruntów i własności gruntów rolnych i mieszanych; oraz
- opracowanie wniosku dotyczącego ustawy ustanawiającej nadzwyczajny system rejestracji gruntów wiejskich i zmieniającej kodeks rejestru gruntów (CRP).

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 31 grudnia 2022 r.

Reforma RE-r21: Zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie

Celem tego środka jest skuteczniejsze zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i poprawa walki z nimi poprzez stworzenie podstawowej sieci przerw w gospodarowaniu paliwem oraz wzmocnienie podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie pożarami na obszarach wiejskich i ochronę przed nimi.

Reforma obejmuje następujące elementy:

- przyjęcie aktu zatwierdzającego krajowy plan zintegrowanego zarządzania pożarami obszarów wiejskich (PNGIFR);
- przyjęcie ustawy o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SIGIFR); oraz
- przyjęcie ustawy zatwierdzającej Krajowy Program Działań Krajowego Planu Zintegrowanego Zarządzania Pożarami Obszarów Wiejskich.

Zintegrowany system zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SIGIFR) zapewnia, na szczeblu krajowym, makropolityki i wytyczne strategiczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowań właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów obszarów wiejskich. System określa międzyresortowe modele koordynacji, określając kompetencje i zakres działania każdego podmiotu w ramach SIGIFR, przy większej odpowiedzialności poszczególnych podmiotów w procesie decyzyjnym. Określa ona model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczynia się do ciągłego doskonalenia polityk i programów publicznych.

Ustanawia się system informacji o pożarach obszarów wiejskich w celu gromadzenia i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych z SIGIFR. Ponadto Komisja określa model oparty na zapobieganiu ryzyku i minimalizacji ryzyka poprzez działania podnoszące

---

²³ Decreto Regulamentar n.o 9-A/2017: <https://dre.pt/application/conteudo/114152782>

świadomość albo poprzez ustanowienie regionalnych sieci obronnych, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja RE-C08-i01: Transformacja krajobrazu na obszarach leśnych podatnych na zagrożenia

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności terytoriów podatnych na pożary na obszarach wiejskich i utratę różnorodności biologicznej.

Inwestycja obejmuje programy zarządzania krajobrazami i wspierania zrównoważonego użytkowania gruntów.

Inwestycja RE-C08-i02: Rejestr nieruchomości wiejskich i system monitorowania pokrycia terenu

Celem tej inwestycji jest zapewnienie państwu portugalskiemu bazy wiedzy o drogach na tym terytorium, w szczególności w odniesieniu do rodzaju i granic nieruchomości wiejskich.

Inwestycja ta składa się z rejestru nieruchomości wiejskich oraz li cnaad ystem opiekuńczo - pielęgnacyjnym.

Inwestycja RE-C08-i03: Przerwy w gospodarowaniu paliwem – sieć pierwotna

Celem tej inwestycji jest zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i zwalczanie ich poprzez brak ciągłości poziomej w krajobrazie.

Inwestycja obejmuje przerwy w gospodarowaniu paliwem w roślinności.

Inwestycja RE-C08-i04: Środki zapobiegania pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczania

Celem tej inwestycji jest zapobieganie pożarom na obszarach wiejskich i ich zwalczanie.

Inwestycja ta polega na zakupie sprzętu, pojazdów i śmigłowców.

Inwestycja RE-C08-i05: Program „Więcej lasów”

Celem tej inwestycji jest modernizacja systemu zapobiegania pożarom i gaszenia pożarów, wzmocnienie gospodarki leśnej oraz wspieranie zdrowia roślin i zwierząt w sektorze leśnym.

Inwestycja ta obejmuje szkolenia, sprzęt i infrastrukturę wspierające zapobieganie pożarom lasów i zarządzanie nimi.

H.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
8.1	RE-C08-i01	T	Zatwierdzenie programów planowania przestrzennego i zarządzania krajobrazem (PRGP)		Numer	0	20	III KW.	2025	Wejście w życie aktów prawnych zatwierdzających 20 programów planowania przestrzennego i zarządzania (PRGP)
8.2	RE-C08-i01	T	Publikacja zintegrowanych operacji zarządzania krajobrazem (OIGP) w Diário da Republica		Numer	0	60	KW. 2	2024	Zatwierdzenie i opublikowanie w Diário da Republica 60 operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP). OIGP określają działania w zakresie gospodarki gruntami i lasami oraz zasoby finansowe.
8.3	RE-C08-i01	T	Projekty w zakresie zarządzania paliwem		Numer	0	600	KW. 1	2025	Podpisanie umów między Funduszem Ochrony Środowiska a beneficjentami projektów w ramach zintegrowanego programu wsparcia „Condominio de Aldeia” dla 600 wsi położonych na obszarach leśnych
8.20	RE-C08-i01	M	Program „Emparcelar para Ordenar”	Przepis aktu prawnego wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				III KW.	2025	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego program „Emparcelar para Ordenar”
8.4	RE-C08-i02	M	W kierunku platformy BUPi 2.0	Uruchomienie platformy BUPi 2.0				KW. 1	2022	Zapewnienie opartej na chmurze platformy BUPi 2.0, która zmodernizuje i rozszerzy funkcje już istniejące w projekcie pilotażowym BUPi. BUPi 2.0 zapewnia pokrycie na poziomie krajowym oraz interoperacyjność różnych systemów zarządzanych obecnie przez różne organy, w tym organy podatkowe i celne. BUPi 2.0 umożliwia stopniowe wdrażanie niepowtarzalnych numerów identyfikacyjnych nieruchomości (NIP).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
8.5	RE-C08-i02	T	Szkolenie na temat BUPi		Numer	0	10	KW. 4	2023	Liczba szkoleń kwartalnych dotyczących BUPi dla wykwalifikowanych techników krajowych przeprowadzających procedury reprezentacji graficznej (RGG), pracowników Instytutu Rejestrów i Notariatów (IRN), agentów organów podatkowych, techników ds. ewidencji gruntów i techników z Dyrekcji Generalnej ds. Terytorium oraz urzędników ds. ewidencji.
8.6	RE-C08-i02	M	Mapowanie referencyjne na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Mapy referencyjne dla systemu monitorowania a pokrycia terenu (SMOS) dostępne w internecie				KW. 1	2026	Rmapowanie eferencji na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS) dostępnego w internecie
8.7	RE-C08-i03	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci ds. strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC)	Publikacja umowy dotyczącej sieci ds. strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC) w BASE.gov				KW. 1	2022	Udzielenie przez właściwy organ zamówienia na wdrożenie sieci strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC) w celu stworzenia horyzontalnych przerw w krajobrazie, aby wyodrębnić ogniska pożarów.
8.8	RE-C08-i03	T	Obszar służebności		ha	0	21 727	KW. 4	2025	Publikacja zamówień na deklarację użyteczności publicznej na 21727 hektarówpowierzchni e asementu w Diário da Republica
8.9	RE-C08-i03	T	Sieć ds. strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC)		ha	0	21 000	KW. 2	2026	Instalacja 21000 ha odcinków podstawowej sieci przerw w gospodarowaniu paliwem (RPFGC)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
8.10	RE-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń		Numer	0	179	KW. 1	2023	Dostawa pojazdów, maszyn i wyposażenia przeciwpożarowego i przeciwpożarowego po potwierdzeniu ich zgodności ze specyfikacjami technicznymi i innymi wymogami umownymi, zgodnie z procedurą przetargową.
8.11	RE-C08-i04	T	Zakup lekkich i średnich helikopterów strażackich		Numer	0	11	KW. 2	2026	Zakup dwóch lekkich helikopterów strażackich s i dziewięciu średnich helikopterów strażackich
8.12	RE-C08-i04	T	Instalacja radarów podwójnej polaryzacji		Numer	0	2	KW. 4	2023	Instalacja dwóch radarów polaryzacyjnych z niezbędnym systemem obliczeniowym i archiwizacyjnym, dwóch detektorów światła i dwóch meteorologicznych stacji meteorologicznych. Instalacja zakończona po potwierdzeniu, że odpowiadają one specyfikacjom technicznym i innym wymogom umownym.
8.13	RE-C08-i05	T	Szkolenia, wyposażenie i pojazdy dla (ANEPC, GNR i straży pożarnej)		Numer	0	62	KW. 4	2024	Prowadzenie szkoleń lub dostawa pojazdów lub dostawa sprzętu dla 62 podmiotów zajmujących się sztuczną inteligencją (ANEPC, GNR i straż pożarna)
8.14	RE-C08-i05	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych struktur Krajowego Urzędu ds. Ochrony Ludności i Nagłych Wypadków (ANEPC)		Numer	0	6	KW. 2	2022	Uruchomienie dwóch regionalnych i czterech subregionalnych dowództw ds. sytuacji nadzwyczajnych i ochrony ludności (określonych w dekrete z mocą ustawy nr 45/2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r.)
8.21	RE-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej w celu zapobiegania	Opracowanie kampanii uświadamiającej				KW. 1	2024	Opracowanie kampanii uświadamiającej i informacyjnej w ramach programów „Bezpieczna wieś” i „Bezpieczna ludność” w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom w społeczeństwie

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			ryzykownym zachowaniom							
8.15	RE-C08-i05	M	Publikacja wstępnego sprawozdania Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.	Publikacja sprawozdania w sprawie umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów, I.P. i organizacjami i właścicielami lasów (OPF) a centrami kompetencji				KW. 2	2022	Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje na temat umów programowych między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów (Institut of Nature Conservation and Forests, I.P.) a organizacjami właścicieli lasów (OPF) i centrami kompetencji, w tym informacje na temat celów i zadań, które należy osiągnąć każdego roku. Po sporządzeniu wstępnego sprawozdania co pół roku publikuje się informacje na temat realizacji i postępów w realizacji umów dotyczących programu.
8.22	RE-C08-i05	T	Zakup sprzętu do gospodarki leśnej		Numer	0	22 134	KW. 2	2026	Zakup 2000 inteligentnych pułapek. Zakup maszyn do rozdrabniania drewna i ciągników leśnych (łącznie 134 urządzenia do gospodarki leśnej). Zakup 20000 zestawów pułapek.
8.17	RE-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych	Wejście w życie ram prawnych dotyczących obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych.				III KW.	2021	Wejście w życie ram prawnych wdrażających obowiązkową własność gruntów wiejskich na obszarach leśnych. Obowiązek dzierżawy stosuje się wyłącznie w przypadku, gdy właściciele gruntów nie zobowiążą się do realizacji działań określonych w operacji zintegrowanego zarządzania krajobrazem (OIGP) ustanowionej dla obszaru zintegrowanego zarządzania krajobrazem (AIGP) zgodnie z życzeniem, w którym znajduje się ich nieruchomości. W ustawie nr 68/2020 z dnia 5 listopada upoważnia się rząd do zmiany ustawy nr 31/2014 z dnia 30 maja (ustanawiającej ogólne podstawy porządku publicznego w zakresie zagospodarowania przestrzennego w celu zatwierdzenia systemu prawnego dotyczącego obowiązkowego tytułu prawnego do nieruchomości).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Cel pośredni/docelowy	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
8.18	RE-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)				KW. 4	2022	Uruchomienie systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS) obejmującego pokrycie terenu LiDAR, cyfrowy model terenu, model upraw i roślinności, mapy upraw i roślinności, mapy pokrycia terenu i pokrycie obrazem satelitarnym.
8.19	RE-C08-r21	M	Ustawa o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SGIFR)	Wejście w życie ustawy ustanawiającej zintegrowany system zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SIGIFR) i określającej jego zasady działania.				III KW.	2021	Zintegrowany system zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SGIFR) zapewnia na szczeblu krajowym makropolityki i strategiczne wytyczne, które przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka pożarów na obszarach wiejskich oraz do zmiany zachowań właścicieli, użytkowników oraz bezpośrednich i pośrednich beneficjentów obszarów wiejskich. System określa międzyresortowe modele koordynacji, wyznaczając kompetencje i zakres działania każdego podmiotu w ramach SIGIFR. Określono w nim treść różnych narzędzi zintegrowanego planowania zarządzania pożarami na obszarach wiejskich na szczeblu krajowym, regionalnym, subregionalnym i gminnym. Stworzono system informacji o pożarach na obszarach wiejskich w celu gromadzenia i rozpowszechniania wszystkich istotnych informacji technicznych z SIGIFR i istnieje wyraźne zobowiązanie do określenia modelu opartego na zapobieganiu ryzyku i jego minimalizacji poprzez działania podnoszące świadomość lub poprzez ustanowienie regionalnych sieci obrony, w których zarządzanie paliwem odgrywa wiodącą rolę w systemie sankcji. Ponadto określono w nim model zarządzania, monitorowania i oceny, który przyczyni się do ciągłego doskonalenia polityk i programów publicznych.

I. KOMPONENT 9: Gospodarka wodna

Komponent ten dotyczy następujących wyzwań: radzenie sobie z dużą presją wywieraną na systemy magazynowania dostarczające wodę i poprawa efektywności wodnej w celu przeciwdziałania ograniczeniom wynikającym z oczekiwanego rocznego spadku opadów, większej częstotliwości susz, sezonowości i wzrostu wycieków wody.

Celem komponentu jest łagodzenie niedoboru wody i zapewnienie odporności regionów, w których występuje największy problem suszy i które pilnie potrzebują skutecznej interwencji w celu zapewnienia zaopatrzenia w wodę w Algarve i na Maderze.

Większa odporność wodna ma ogromne znaczenie dla rozwoju tych regionów, stanowiąc również obowiązkowy warunek dla turystyki i ekosystemów (zwłaszcza w Algarve i na Maderze), rolnictwa (Madera) oraz reagowania na łączną presję związaną ze szczytowymi potrzebami w zakresie nawadniania i spożyciem przez ludzi (Madera).

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego inwestycji w transformację klimatyczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

I.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RE-C09-i01: Regionalny plan na rzecz oszczędnego gospodarowania wodą w Algarve

Celem tej inwestycji jest rozwiązanie problemu niedoboru wody w Algarve. Inwestycja obejmuje budowę piezometrów w jednolitych częściach wód podziemnych w Algarve, interwencje związane z ograniczeniem strat wody w sektorze miejskim w Algarve, budowę instalacji do oczyszczania ścieków w celu ich ponownego wykorzystania oraz wzmocnienie wzajemnych połączeń wodnych.

Inwestycja RE-C09-i03-RAM: Plan na rzecz oszczędnego gospodarowania wodą oraz systemów zaopatrzenia w wodę i nawadniania na Maderze

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności zasobów wodnych na wyspach Madera i Porto Santo.

Inwestycja obejmuje budowę i remont kanałów wodnych, a także modernizację i budowę nowych rurociągów, kanałów, zbiorników i odwiertu.

Inwestycja RE-C09-i05: Park fotowoltaiczny Alqueva

Celem tego środka jest zmniejszenie kosztów energii elektrycznej i przejście na dekarbonizację zapory Alqueva.

Inwestycja polega na zainstalowaniu mocy fotowoltaicznej na jeziorze zapory Alqueva.

I.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
9.1	RE-C09-i01	T	Budowa piezometrów (SM3)		Numer	0	50	KW. 2	2025	Budowa piezometrów w jednolitych częściach wód podziemnych w Algarve.
9.2	RE-C09-i01	M	Interwencje w ramach sieci (SM1)	Zrealizowane umowy				KW. 1	2026	Wykonano co najmniej 71 umów na łącznie co najmniej 125 km interwencji mających na celu ograniczenie strat wody w sektorze miejskim w Algarve.
9.3	RE-C09-i01	M	Modernizacja terenu (SM2)	Zrealizowane umowy				KW. 1	2026	Umowy wykonywane na rzecz <ul style="list-style-type: none"> - Systemy dystrybucji wody - Systemy teledetekcji i kontroli zużycia; - Systemy wykrywania nieszczelności w zbiorowych instalacjach hydrololniczych; obejmujące co najmniej 10 300 ha powierzchni lądowej.
9.4	RE-C09-i01	T	Budowa instalacji do oczyszczania ścieków przeznaczonych do ponownego wykorzystania (SM4)		Numer	0	4	KW. 1	2026	Budowa instalacji do oczyszczania ścieków przeznaczonych do ponownego wykorzystania w co najmniej 4 oczyszczalniach ścieków.
9.15	RE-C09-i01	M	Budowa podłączenia do sieci wodociągowej	Budowa podłączenia do sieci wodociągowej				KW. 2	2026	Budowa pierwszego etapu połączenia wodociągowego między systemami wysokiego zaopatrzenia Sotavento i Barlavento Algarvio.
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Naprawa lub budowa infrastruktury wodnej		hm3	0	4	KW. 4	2025	Naprawa lub budowa: <ul style="list-style-type: none"> — 53 km kanałów wodnych — nowe rurociągi; — kanały; — zbiorniki; — odwiert dla objętości 4 hm3
9.14	RE-C09-i05	T	Instalacja fotowoltaicznej mocy elektrycznej na jeziorze zapory Alqueva		MW	0	43	KW. 2	2026	Instalacja fotowoltaicznej mocy elektrycznej na jeziorze zapory Alqueva o mocy zainstalowanej 43 MW.

J. KOMPONENT 10: Morze

Komponent ten stanowi odpowiedź na wyzwanie, jakim jest utworzenie drogi dla bardziej konkurencyjnej, spójnej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, a ponadto bardziej zdekarbonizowanej i zrównoważonej gospodarki morskiej – obszaru, w którym Portugalia ma duży potencjał. Komponent ten pomaga w wykorzystaniu możliwości wynikających z transformacji klimatycznej i cyfrowej w gospodarce morskiej. Celem tego komponentu jest wspieranie realizacji krajowych celów związanych z potencjałem produkcyjnym gospodarki morskiej. W szczególności komponent ten ma na celu zapewnienie zrównoważonego charakteru i konkurencyjności systemu biznesowego związanego z morzem. Ponadto komponent ten ma na celu zwalczanie, przynajmniej częściowo, ubóstwa w społecznościach nadbrzeżnych, przy jednoczesnym zapewnieniu konkurencyjnego i spójnego terytorium w kontekście przystosowania się do transformacji klimatycznej i cyfrowej, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności istotnych dla sektorów morskich. Komponent ten przyczynia się również do zachowania wartości usług ekosystemu oceanicznego.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących skoncentrowania polityki gospodarczej związanej z inwestycjami na portach i na innowacjach (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r.) oraz skoncentrowania inwestycji na transformacji ekologicznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Ponadto komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

J.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r23: Reforma ekosystemu infrastruktury niebieskiej gospodarki.

Celem tej reformy jest przegląd przepisów dotyczących sieci klastrów technologii portowych (zatwierdzonych przez Radę Ministrów w 2017 r.), za pomocą których Portugalia dąży do wzmocnienia działalności gospodarczej związanej z morzem poprzez tworzenie możliwości biznesowych, nowych miejsc pracy, wspieranie eksportu, wspieranie wzrostu transportu morskiego i promowanie zrównoważonego wykorzystania potencjału morskiego. Reforma rozszerza sieć klastrów technologii portowych na dodatkowe obszary z dostępem do morza i wyznacza nowe cele, takie jak wzmocnienie zdolności finansowania gospodarki morskiej za pośrednictwem zmienionego niebieskiego funduszu, wspieranie wykorzystania oceanów do poprawy odporności na łagodzenie zmiany klimatu, promowanie rozwoju umiejętności związanych z gospodarką morską i dwojaką transformacją oraz wzmocnienie wsparcia publicznego dla innowacji na rzecz zrównoważonego rozwoju gospodarki morskiej.

Reforma ustanawia model zarządzania nowym Niebieskim Centrum, które powinno być siłą napędową transferu technologii między różnymi podmiotami w łańcuchu wartości nowej, bardziej odpornej i zrównoważonej gospodarki morskiej, której wpływ ma być trwały i znaczący na zmianę

paradygmatu w kierunku inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju gospodarczego odnośnych sektorów.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2021 r.

Inwestycja TC-C10-i01: Blue Hub, sieć infrastruktury na rzecz niebieskiej gospodarki

Celem tej inwestycji jest rozszerzenie sieci infrastruktury niebieskiej gospodarki na cały kraj oraz wspieranie badań i rozwoju w dziedzinie niebieskiej gospodarki za pośrednictwem niebieskich węzłów (obszarów rozwoju działalności gospodarczej w portach).

Inwestycja polega na budowie lub renowacji niebieskich węzłów oraz szkoły Blue Hub.

Inwestycja TC-C10-i02: Transformacja ekologiczna i cyfrowa oraz bezpieczeństwo w rybołówstwie

Celem tej inwestycji jest wsparcie finansowania projektów mających na celu modernizację procesów, zmniejszenie śladu węglowego oraz gospodarkę o obiegu zamkniętym w przemyśle rybnym i organizacjach.

Inwestycja obejmuje projekty w sektorze rybołówstwa.

Inwestycja TC-C10-i04-RAA: „Klaster do Mar dos Açores”.

Celem tej inwestycji jest modernizacja stałej i mobilnej infrastruktury badań morskich w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja polega na dostarczeniu statku badawczego, zakupie dwóch modułów oraz budowie eksperymentalnego centrum badań i rozwoju (MARTEC).

Inwestycję TC-C10-i05-RAA: Transformacja energetyczna, cyfryzacja i ograniczenie wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej, cyfryzacji i zmniejszenia wpływu na środowisko w sektorze rybołówstwa i akwakultury w Autonomicznym Regionie Azorów.

Inwestycja polega na zakupie sprzętu dla rybołówstwa i statków rybackich.

Inwestycję TC-C10-i06-RAM: Technologie oceaniczne

Celem tej inwestycji jest wspieranie badań w dziedzinie nauk o morzu w Autonomicznym Regionie Madery.

Inwestycja polega na dostarczeniu wielozadaniowego statku badawczego i dostarczeniu trzech autonomicznych podwodnych pojazdów bezzałogowych.

J.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie zmiany aktów Ministerstwa Morza dotyczących wzmocnienia zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu	Wejście w życie zmienionych aktów Ministerstwa Morza związanych ze wzmocnieniem zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu				KW. 4	2021	<p>Dokonyje się przeglądu następujących aktów prawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dekret z mocą ustawy nr 16/2016 z dnia 9 marca; - Zarządzenie nr 343/2016 z dnia 30 grudnia; - Uchwała Rady Ministrów nr 175/2017. <p>Zmiana tych aktów polega na aktualizacji strategii sieci klastrów technologii portowych rozszerzającej jej zakres na dekarbonizację gospodarki morskiej; przegląd i dostosowanie ekologicznego i operacyjnego trybu funkcjonowania niebieskiego funduszu w celu dostosowania go do zarządzania inwestycjami w ten komponent; stworzenie modelu zarządzania centrum.</p>
10.3	TC-C10-i01	M	Centra Blue Hub i szkoła Blue Hub	Centra Blue Hub i szkoła Blue Hub				KW. 2	2026	<p>Kamień milowy dotyczy następujących kwestii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup sprzętu do symulatorów w <i>Escola Superior Náutica Infante D. Henrique</i> (ENIDH) 2. Zakup sprzętu dla ośrodków szkoleniowych dla Centro de Formação Profissional das Pescas e do Mar (FORMAR). 3. Zakup sprzętu dla centrum IPMA/Sea Oeiras 4. Budowa centrum inteligentnym oceanom (Smart Ocean Peniche Hub)

										5. Renowacja i zakup sprzętu dla węzła Aveiro. 6. Budowa Leixões I i zakup sprzętu 7. Porto Hub/Leixões II: zakup sprzętu dla centrum dowodzenia i kontroli dla bezzałogowych statków powietrznych 8. Budowa centrum Algarve
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych		Numer	0	82	KW. 4	2025	Zatwierdzenie przez organy sprawozdań końcowych dotyczących 82 projektów w sektorze rybołówstwa w obszarach efektywności energetycznej, bezpieczeństwa statków lub cyfryzacji procesów.
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane dla centrum technicznego MARTEC	Rozpoczęcie prac budowlanych w centrum technicznym MARTEC				KW. 4	2023	Rozpoczęcie prac budowlanych w zakresie infrastruktury Technopolo MARTEC (w tym zakup gruntów i rozbiórka istniejącej infrastruktury) na wyspie Faial w ramach centrum eksperymentalnego i rozwojowego związanego z Morzem na Azorach. Obejmuje on Inkubator Błękitny (o powierzchni co najmniej 6 500 m ²), Centrum Akwakultury (co najmniej 2 000 m ²) oraz wyposażenie dla Inkubatora Błękitnego i Centrum Akwakultury. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego	Dostawa				KW. 2	2026	Dostawa statku badawczego z systemem elektronicznego sprzętu naukowego i 2 modułami: zdalnie sterowany pojazd wodny (ROV) i moduł wyposażenia trakcyjnego.
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Budowa centrum badawczo-rozwojowego związanego z Morzem na Azorach (centrum MARTEC)	Budowa MARTEC				KW. 2	2026	Budowa ośrodka badawczo-rozwojowego (MARTEC).
10.12	TC-C10-i05-RAA	M	Zakup sprzętu na łowiskach i statkach rybackich	Zakup sprzętu				KW. 1	2026	Zakup sprzętu o wartości co najmniej 4 000 000 EUR dla rybołówstwa i statku rybackiego.

10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego				KW. 2	2024	Podpisanie umowy na budowę wielozadaniowego statku badawczego. Umowa wymaga zastosowania warunku dotyczącego zasady „nie czyń poważnych szkód” określonego w opisie środka.
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa statku badawczego i pojazdów	Dostawa				KW. 2	2026	Dostarczenie wielozadaniowego statku badawczego, autonomicznego bezzałogowego pojazdu o głębokości 6 000M oraz podwodnego autonomicznego bezzałogowego pojazdu (AUV) o głębokości 1000M.
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostarczenie jednego autonomicznego bezzałogowego pojazdu		Numer	0	1	III KW.	2024	Dostarczenie jednego autonomicznego bezzałogowego pojazdu: <ul style="list-style-type: none"> Autonomiczny pojazd o powierzchni (USV)

J.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C10-i03: Centrum Operacji Obrony Atlantyckiej i platforma morską

Celem tej inwestycji jest wzmocnienie badań morskich i nadzoru morskiego.

Inwestycja składa się z trzech filarów: Filar I – budowa wielofunkcyjnej platformy morskiej; Filar II – budowa centrum operacyjnego; oraz filar III – Akademia Alfeite Arsenal (Akademia 4.0).

Inwestycja TC-C10-i07: Ekologiczna żegluga

Celem środka jest przyspieszenie transformacji energetycznej morskiego transportu towarowego i pasażerskiego.

Inwestycja polega na interwencjach w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do dziesięciu statków transportu towarowego i pasażerskiego.

J.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego				III KW.	2023	<p>Podpisanie umowy o usługę budowlaną po ogłoszeniu przetargu publicznego (przetargów publicznych) – filary I i II:</p> <p>Filar I – wielofunkcyjna platforma morska, Obejmuje on między innymi budowę wielofunkcyjnej platformy morskiej o długości około 100 metrów z automatycznym pozycjonowaniem na poziomie dynamicznym, zintegrowanym systemem zarządzania platformą, mostkiem dowódczym i centrum operacyjnym, podwodnym akustycznym systemem pozycjonowania, zatoką dla wodowania okrętów podwodnych lub wysiadania z systemów autonomicznych, dźwigami, lądowiskiem dla śmigłowców), Obejmuje to również zdolność do eksploatacji pojazdów o głębokości do 6000 metrów, parkowania autonomicznych pojazdów nawodnych i dodatkowych zasobów morskich (w tym autonomicznych oceanicznych pojazdów nawodnych, autonomicznych pojazdów podwodnych, autonomicznych pojazdów powietrznych, dronów).</p> <p>Filar II – Centrum operacyjne Obejmuje on renowację istniejących budynków i budowli, urządzeń dla systemów komputerowych i systemów łączności dla centrum operacyjnego i sieci laboratoryjnej, systemów obliczeniowych o wysokiej wydajności i systemów przechowywania informacji, systemów łączności (w tym telewizyjnych systemów odbiorczych typu „Vy-Small Aperture Terminal” (VSAT)) oraz systemów interoperacyjności z innymi systemami morskimi, rozwoju oprogramowania i systemów immersyjnych.</p>
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Akademii Alfeite Arsenal	Finalizacja Akademii Alfeite Arsenal				KW. 4	2023	<p>Zmodernizowano infrastrukturę Szkoły Akademii Alfeite Arsenal i upoważniono szkołę do prowadzenia szkoleń. Inwestycja obejmuje również diagnozę potrzeb szkoleniowych, opracowanie kursów szkoleniowych oraz zapewnienie pierwszych kursów szkoleniowych).</p>
10.7	TC-C10-i03	M	Budowa wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego	Budowa wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego				KW. 2	2026	<p>Budowa wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego</p>

10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na dekarbonizację statków	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na dekarbonizację statków				III KW.	2023	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na obniżenie emisyjności dziesięciu statków morskiego transportu towarowego i pasażerskiego, z których co najmniej 70 % przekracza 5000 ton brutto (GT). Zakres zadań obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające, aby wybrane projekty były zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) i przyczyniały się do zmniejszenia zużycia paliwa przez statek o co najmniej 10 %, wyrażonego w gramach paliwa na nośność na milę morską, zgodnie z wymogami określonymi w opisie środka. Obejmuje ona również wymóg zgodności z unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
10.18	TC-C10-i07	T	Płatności z tytułu transformacji energetycznej dla statków	Płatności z tytułu transformacji energetycznej dla statków				KW. 2	2026	Natransformację energetyczną lub dekarbonizację morskiego transportu towarowego i pasażerskiego wypłaca się kwotę co najmniej 40 000 000 EUR.

K. SKŁA KOMPONENT DNIK 11: Dekarbonizacja przemysłu

Komponent portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do wyzwania, jakim jest wkład przemysłu i procesów przemysłowych w osiągnięcie celów neutralności emisyjnej określonych w planie działania na rzecz neutralności emisyjnej do 2050 r. oraz w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. Wymaga to transformacji strukturalnej opartej na rekonfiguracji działalności przemysłowej, zmianach w procesach produkcyjnych i sposobie wykorzystania zasobów.

Środek w ramach tego komponentu ma na celu promowanie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i zasobooszczędności oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii w procesach przemysłowych. Projekty, które mają być wspierane, są również powiązane z nowymi technologiami, innowacjami i cyfryzacją przemysłu, co ma na celu zwiększenie wydajności różnych procesów produkcyjnych i organizacyjnych.

Komponent ten przyczynia się do transformacji klimatycznej portugalskiego przemysłu i wspiera jego konkurencyjność. Przyczynia się on do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w zieloną transformację, w szczególności w zakresie czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) oraz inwestycji w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

K.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C11-i01: Obniżenie emisyjności przemysłu

Celem tego środka jest wspieranie dekarbonizacji przemysłu.

Inwestycja ta polega na wsparciu finansowym projektów dekarbonizacji w przemyśle.

K.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert dotyczących projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu	Pierwsze otwarte zaproszenie do składania ofert				KW. 4	2021	<p>Otwarcie pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu, które odnoszą się do co najmniej jednego z następujących obszarów: niskoemisyjne procesy i technologie; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowanie energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw.</p> <p>Zakres wymagań i obowiązków obejmuje kryteria kwalifikowalności zapewniające zgodność wybranych projektów z wytycznymi technicznymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczonych oraz wymóg zgodności z odpowiednimi przepisami unijnymi i krajowymi w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Niniejsze zaproszenie do składania ofert zapewnia średnią redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych o 30 % w przypadku instalacji przemysłowych wspieranych w ramach projektów odpowiadających obszarowi interwencji 024ter. W pierwszej kolejności wspierane są projekty o najwyższej efektywności dekarbonizacji.</p>
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe				KW. 4	2023	<p>Co najmniej 383 000 000 EUR przyznano na projekty dotyczące dekarbonizacji przemysłu, które odnoszą się do co najmniej jednego z następujących obszarów: niskoemisyjne procesy i technologie; przyjęcie środków w zakresie efektywności energetycznej; wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowanie energii; oraz wzmocnienie pozycji przedsiębiorstw.</p> <p>Udzielanie zamówień na projekty wybrane w ramach konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, o których mowa w kamieniu milowym powyżej, zapewnia zgodność z wytycznymi technicznymi</p>

										dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe,		Numer	0	310	KW. 2	2025	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe w ramach tego działania.

L. SKŁ KOMPONENT ADNIK 12: Biogospodarki,

Komponent ten odnosi się do wyzwania, jakim jest rozwój rentownej, zrównoważonej i konkurencyjnej biogospodarki o obiegu zamkniętym. Oczekuje się, że taka transformacja będzie wspierać modernizację i konsolidację przemysłu poprzez tworzenie nowych łańcuchów wartości i bardziej ekologicznych procesów przemysłowych.

Celem tego komponentu jest promowanie i przyspieszenie rozwoju produktów o wysokiej wartości dodanej z zasobów biologicznych jako alternatywy dla materiałów opartych na paliwach kopalnych. Środki w ramach tego komponentu mają na celu wspieranie zmian strukturalnych związanych z tą transformacją i przyczyniają się do sprostania obecnym globalnym i lokalnym wyzwaniom, w tym zmianie klimatu, zmniejszeniu zależności od zasobów kopalnych i zrównoważonemu rozwojowi. Trzy sektory (wyroby włókiennicze i odzieżowe, obuwie i żywica naturalna) otrzymają specjalne wsparcie na rozwój bioproduktów i zwiększenie zasobooszczędności.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących inwestycji w zieloną transformację, w szczególności w czystą i wydajną produkcję i wykorzystanie energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.), w inwestycje w badania naukowe i innowacje (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.) oraz w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez zwiększenie zapobiegania powstawaniu odpadów, recyklingu i ponownego użycia w celu przekierowania odpadów ze składowisk i spalarni (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2022 r. i 2023 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

L.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r25: Zrównoważona biogospodarka

Celem reformy jest promowanie ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów biologicznych oraz zachęcanie do nich. Reforma wpisuje się w portugalski plan działania na rzecz zrównoważonej biogospodarki, który podlega konsultacjom publicznym i stanowi strategiczne ramy zrównoważonego rozwoju na szczeblu krajowym. W ramach działań na rzecz promowania biogospodarki Portugalia oceni również zachęty podatkowe, które mogłyby zwiększyć zastępowanie nieodnawialnych zasobów naturalnych innymi biozasobami.

Reforma obejmuje nowy ogólny system gospodarowania odpadami (RGGR) oraz włączenie kryteriów zakupu zrównoważonych bioproduktów do przeglądu krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych. Reforma ta ma na celu usunięcie głównych przeszkód i ograniczeń wskazanych w waloryzacji zasobów biologicznych na potrzeby rozwoju zrównoważonego bioprzemysłu o obiegu zamkniętym, z poszanowaniem zasady wykorzystania kaskadowego.

Wdrożenie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami co najmniej usunie ograniczenia dotyczące wykorzystania produktów ubocznych lub odpadów w nowych produktach poprzez uproszczenie procedur klasyfikacji substancji lub przedmiotów jako produktów ubocznych, w tym z innych państw UE. Nowy ogólny system gospodarowania odpadami przyjęto w grudniu 2020 r.

Krajowa strategia na rzecz zielonych zamówień publicznych zostanie poddana przeglądowi w celu uwzględnienia co najmniej obowiązkowych kryteriów ekologicznych związanych z zamówieniami

na usługi i produkty (zwłaszcza w dziedzinie budownictwa), z uwzględnieniem zrównoważonych bioproduktów.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2022 r.

Inwestycja TC-C12-i01: Biogospodarki

Celem inwestycji jest wspieranie biogospodarki.

Inwestycja polega na zapewnieniu wsparcia finansowego dla produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach włókienniczym, obuwniczym i żywic naturalnych.

Reforma TC-C12-r39: Gospodarka o obiegu zamkniętym i gospodarowanie odpadami

Reforma ma na celu wspieranie gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Reforma obejmuje zmienione zasady ekomodulacji, które mają być stosowane przez producentów, system zachęt dotyczący jednorazowych butelek oraz system zwrotu odpadów elektrycznych i elektronicznych.

Inwestycja TC-C12-i02: Recykling i odzysk odpadów

Inwestycja ma na celu zwiększenie zdolności w zakresie zbierania, ponownego użycia, recyklingu i odzysku odpadów w Portugalii.

Inwestycja polega na zakupie sprzętu i pojazdów do zbierania i segregacji odpadów, a także na budowie nowych obiektów do zbierania i sortowania odpadów.

L.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. dotyczącego programu „Resineiros Vigilantes”	Podpisanie protokołu z 2021 r. dotyczącego programu „Resineiros Vigilantes”				III KW.	2021	Zawarcie protokołu między Instytutem Ochrony Przyrody i Lasów (Institute for Nature and Forest Conservation, I.P.) a krajowym stowarzyszeniem zawodowym producentów żywicy (Resipinus) w sprawie nadzoru i wykrywania pożarów na obszarach wiejskich.
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie projektów przedłożonych przez konsorcja na rzecz rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym i odzieżowym, obuwniczym oraz w sektorze żywic naturalnych	Zatwierdzenie projektów dotyczących rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki				KW. 2	2022	Zatwierdzenie przez komisję selekcyjną projektów przedłożonych przez konsorcja w celu opracowania nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym i odzieżowym, obuwniczym oraz w sektorze żywic naturalnych. Projekty przedstawione przez konsorcja do wsparcia wchodzi w zakres jednego z następujących programów: „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze włókienniczym i odzieżowym”, „Promowanie zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym w sektorze obuwniczym” oraz „Promowanie i waloryzacja naturalnego żywicy”. Strony koncentrują się na gospodarce niskoemisyjnej, odporności i przystosowaniu się do zmiany klimatu poprzez stosowanie rozwiązań w zakresie czystych technologii, alternatywnych rozwiązań o niewielkim wpływie na środowisko oraz stosowanie najlepszych dostępnych technik. Kryteria wyboru projektów wymagają, aby wszystkie wspierane projekty w zakresie badań naukowych i innowacji zapewniały redukcję bezpośrednich i pośrednich emisji dwutlenku węgla. Wybrane projekty muszą być zgodne z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie listy wykluczenia i wymogu zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
12.3	TC-C12-i01	M	Produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby pochodzenia biologicznego	Pozytywna ocena Portugalskiej Agencji Ochrony Środowiska (APA)				KW. 4	2025	Pozytywna ocena Portugalskiej Agencji Środowiska (APA) dotycząca końcowych sprawozdań z wykonania w odniesieniu do 10 produktów i 5 przemysłowych procesów pilotażowych.
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego systemu gospodarowania odpadami	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami				III KW.	2021	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami (RGGR), który upraszcza proces administracyjny i zmniejsza koszty związane z wykorzystaniem produktów ubocznych.
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych				III KW.	2022	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych, w której określono kryteria ekologiczne związane z zamówieniami na usługi i produkty zawierające zrównoważone materiały pochodzenia biologicznego, w tym poprzez wprowadzenie obowiązkowych kryteriów ekologicznych.
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego określającego zharmonizowaną i obowiązkową definicję kryteriów ekomodulacji korzyści finansowych w systemach zintegrowanych w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Nowe korzyści finansowe będą miały zastosowanie od dnia 1 stycznia 2026 r. po zakończeniu okresu przejściowego niezbędnego producentom do dostosowania ich modeli do nowych kryteriów ekomodulacji.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzysku (system kaucji i refundacji) jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium	Uruchomienie systemu kaucyjnego				KW. 4	2023	System kaucji i zwrotu kosztów wchodzi w życie i jest stosowany w odniesieniu do jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium.
12.9	TC-C12-r39	M	System zwrotu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 4	2025	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego ramy systemu zwrotu odpadów elektrycznych i elektronicznych.
12.10	TC-C12-i02	T	Zdolność w zakresie odpadów, ponownego użycia, recyklingu i odzysku		Numer	0	5	KW. 4	2025	Środek ten obejmuje a) instalację urządzeń do automatyzacji i optymalizacji linii sortowania opakowań z tworzyw sztucznych i metali, b) budowę jednostki sortowania opakowań, c) dostawę pojemników sortujących oraz d) instalację urządzeń do oczyszczania ścieków.

M. KOMPONENT 13: Efektywność energetyczna budynków

Komponent ten odnosi się do następujących wyzwań: Sektor mieszkaniowy odpowiada za 18 % zużycia energii, a sektor usług za kolejne 14 %. Budynki odgrywają zatem ważną rolę w osiągnięciu przez Portugalię celów w zakresie neutralności emisyjnej. Środki w tym obszarze, a w szczególności w segmencie mieszkaniowym, mogą również przyczynić się do złagodzenia ubóstwa energetycznego, które pozostaje poważnym problemem w Portugalii, ponieważ w 2019 r. odsetek gospodarstw domowych, które nie są w stanie odpowiednio ogrzać domów, nadal wynosił 19 %. Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności emisyjnej do 2050 r. i w związku z tym musi promować dekarbonizację swoich zasobów budowlanych, poprawiając jednocześnie warunki mieszkaniowe (komfort i jakość pomieszczeń) i przystępność cenową. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez poprawę charakterystyki energetycznej budynków, połączenie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych z elektryfikacją oraz ukierunkowanie w szczególności na gospodarstwa domowe o niskich dochodach w celu rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.

Zidentyfikowano szereg „niedoskonałości rynku” odpowiadających szeregowi problemów, które zazwyczaj opóźniają transformację zasobów budowlanych i wykorzystanie potencjalnych oszczędności energii, takich jak:

- brak zrozumienia zużycia energii i potencjalnych oszczędności;
- ograniczona działalność renowacyjna i budowlana w kontekście kryzysu pofinansowego;
- brak atrakcyjnych produktów finansowania;
- ograniczone informacje o zasobach budowlanych; oraz
- ograniczone wykorzystanie efektywnych energetycznie i inteligentnych technologii.

Celem komponentu jest renowacja budynków publicznych i prywatnych w celu poprawy ich charakterystyki energetycznej i komfortu, przy jednoczesnym zmniejszeniu rachunków za energię i zależności energetycznej kraju, emisji gazów cieplarnianych i zależności energetycznej, ograniczenie ubóstwa energetycznego oraz włączenie odnawialnych źródeł energii do środowiska zbudowanego. Powinno to przynieść obywatelom i przedsiębiorstwom liczne korzyści społeczne, środowiskowe i gospodarcze, takie jak tworzenie lokalnych miejsc pracy i zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego inwestycji w transformację klimatyczną, w szczególności w zakresie czystej i wydajnej produkcji i wykorzystania energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.). Jest on powiązany z inicjatywą przewodnią „Renowacja” i stanowi również część transformacji ekologicznej.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

M.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TC-C13-i01: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem tej inwestycji jest zwiększenie efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych oraz przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu. Inwestycja obejmuje środki

w zakresie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, w tym dla gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym.

Inwestycja TC-C13-i02: Efektywność energetyczna w budynkach instytucji rządowych

Celem tej inwestycji jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków instytucji rządowych. Inwestycja obejmuje renowacje zwiększające efektywność energetyczną budynków instytucji rządowych.

Inwestycja TC-C13-i03: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług

Celem tej inwestycji jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków wykorzystywanych przez sektor usług. Inwestycja ta polega na renowacji budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej.

M.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
13.1	TC-C13-i01	T	Poprawa efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych		Numer	0	45 000	KW. 2	2024	Liczba mieszkań z zakupionym sprzętem zwiększającym efektywność energetyczną, w których renowacja osiąga średnio co najmniej średni poziom gruntowności zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji w sprawie renowacji budynków (UE) 2019/786. Zainstalowano 35 MW mocy wytwórczej energii odnawialnej (takiej jak panele fotowoltaiczne i baterie).
13.3	TC-C13-i01	T	Wyplacone „bony na efektywność”		Numer	0	20 000	KW. 2	2026	Liczba bonów wypłaconych dostawcom w ramach programu „Vale Eficiência”.
13.12	TC-C13-i01	T	Oplacone bony e-Lar		Numer	0	58 200	KW. 2	2026	Liczba bonów wypłaconych dostawcom w ramach programu „E-lar”
13.5	TC-C13-i02	T	Renowacja budynków instytucji rządowych pod kątem efektywności energetycznej		m ²	0	1 040 000	KW. 4	2025	1040000 m ² renowacji zwiększających efektywność energetyczną w budynkach instytucji rządowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają średnio co najmniej 30% szacowanej redukcji zużycia energii pierwotnej. 28 MW mocy wytwórczej energii odnawialnej zainstalowanej w budynkach instytucji rządowych.
13.8	TC-C13-i03	M	Renowacja budynków usługowych pod		m ²	0	360 000	KW. 4	2025	360 000 m ² renowacji zwiększających efektywność energetyczną w budynkach usługowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną osiągają

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			kątem efektywności energetycznej							średnio co najmniej 30 % szacowanej redukcji zużycia energii pierwotnej. 30 MW zainstalowanej mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych

N. KOMPONENT 14: Wodór i odnawialne źródła energii

Portugalia zobowiązała się do osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r., dzięki czemu znalazła się wśród podmiotów, które przewodzą w walce ze zmianą klimatu w ramach porozumienia paryskiego. W planie działania na rzecz neutralności emisyjnej do 2050 r. jako cele w zakresie dekarbonizacji wyznaczono redukcję emisji o ponad 85 % w porównaniu z emisjami z 2005 r. oraz zdolność sekwestracji dwutlenku węgla na poziomie 13000000 ton. Komponent ten dotyczy tzw. sektorów, z których emisje trudno zredukować, poprzez promowanie wdrażania wodoru odnawialnego.

Celem komponentu jest promowanie transformacji energetycznej i dekarbonizacji przemysłu i transportu, ze szczególnym naciskiem na produkcję wodoru odnawialnego i innych gazów odnawialnych. W przypadku regionów autonomicznych nacisk kładzie się na wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (energia geotermalna, wiatrowa, fotowoltaiczna i wodna) oraz magazynowanie. Komponent ten ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia krajowej zależności energetycznej poprzez produkcję energii ze źródeł lokalnych, poprawy bilansu handlowego oraz zwiększenia odporności gospodarki krajowej.

Komponent ten wspiera realizację zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego skoncentrowania inwestycji na transformacji klimatycznej, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji energii ze źródeł odnawialnych (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 3 z 2019 r. i 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

N.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r29: Krajowa strategia w zakresie wodoru (EN-H2)

Celem środka jest wprowadzenie elementu zachęty i stabilności dla sektora energetycznego, promowanie stopniowego wprowadzania wodoru odnawialnego jako zrównoważonego filaru bardziej kompleksowej strategii przejścia na gospodarkę zdekarbonizowaną. W strategii tej określono obecną i przyszłą rolę wodoru w systemie energetycznym oraz zaproponowano zestaw środków i celów dotyczących wykorzystania wodoru w różnych sektorach gospodarki. Obejmuje to również stworzenie warunków niezbędnych do tej zmiany, w tym m.in. przepisów ustawowych i wykonawczych, bezpieczeństwa, norm, innowacji i rozwoju oraz finansowania. Środek ten dotyczy zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu, które ma zostać zatwierdzone przez Dyрекcję Generalną ds. Energii i Geologii. Zmienione rozporządzenie umożliwi ustanowienie warunków przyłączania do infrastruktury przesyłu gazu, w szczególności w odniesieniu do zatłaczania gazów pochodzenia odnawialnego, w tym wodoru odnawialnego i gazów o niskiej zawartości węgla, a także ustalenie minimalnych i maksymalnych wartości procentowych zatłaczania tych gazów do sieci. Ponadto zmienione rozporządzenie obejmuje niezbędne zmiany norm technicznych, które zapewniają jakość usług i bezpieczne korzystanie z tej infrastruktury przez wszystkich użytkowników.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Inwestycja TC-C14-i02-RAM: Potencjał odnawialnej energii elektrycznej na archipelagu Madery

Celem środka jest wspieranie wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja polega na:

- Remont elektrowni wodnej Serra de Água i zwiększenie mocy zainstalowanej;
- Remont hydroelektrowni Calheta I;
- Instalacja systemów magazynowania energii w akumulatorach;
- Budowa i integracja kompensatora synchronicznego;
- Instalacja inteligentnych liczników;
- Remont hydroelektrowni Socorridos.

Inwestycja TC-C14-i03-RAA: Transformacja energetyczna na Azorach

Celem środka jest zwiększenie mocy wytwórczej energii odnawialnej na Azorach.

Inwestycja polega na:

- Instalacja i modernizacja mocy geotermalnej;
- Instalacja mocy wytwórczych energii wiatrowej i słonecznej;
- Instalacja fotowoltaicznych jednostek energii elektrycznej.

Inwestycja TC-C14-i04: Program dotacji na wodór i gazy odnawialne

Środek ten ma na celu wspieranie produkcji i wykorzystania wodoru odnawialnego i innych gazów pochodzenia odnawialnego o mocy co najmniej 200 MW.

Środek ten polega na inwestycji publicznej w program dotacji w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania w portugalskim sektorze energetycznym oraz powiązanych gałęziach przemysłu i usług. Program działa poprzez udzielanie bezzwrotnych dotacji bezpośrednio sektorowi prywatnemu.

Systemem zarządza Agencja ds. Klimatu („*Agência para o Clima*”) jako partner wykonawczy. System ten obejmuje następujące elementy:

- Projekty mają na celu produkcję gazów odnawialnych z wykorzystaniem energii wytwarzanej wyłącznie z odnawialnych źródeł energii zgodnie z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii (2018/2001/UE) i jej aktami delegowanymi.
- Wykaz działań kwalifikujących się do wsparcia obejmuje działania sprzyjające produkcji gazów odnawialnych. Kwalifikują się również działania uzupełniające w zakresie magazynowania, transportu i dystrybucji gazów odnawialnych ściśle związane z wykonalnością techniczną i ekonomiczną.

W celu realizacji inwestycji w system Portugalia i Agencja ds. Klimatu („*Agência para o Clima*”) podpisują umowę wykonawczą lub jeden lub kilka aktów prawnych, które zawierają następującą treść:

1. Opis procesu podejmowania decyzji w ramach programu: Ocena wniosków i wybór beneficjentów, którzy zostaną uwzględnieni w ostatecznej decyzji o przyznaniu finansowania w ramach programu, dokonywane są przez ekspertów technicznych. Ostateczna decyzja

o przyznaniu finansowania w ramach programu ogranicza się do zatwierdzenia (bez zmian) lub skorzystania z prawa weta wobec decyzji o przyznaniu finansowania zaproponowanej przez komitet inwestycyjny lub odpowiedni równoważny organ zarządzający, który jest niezależny od rządu.

2. Kluczowe wymogi powiązanego programu dotacji, które obejmują:
  - a. Opis udzielonych dotacji i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
  - b. Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były rentowne.
  - c. Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności program dotacji wyklucza z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla,²⁴(ii) działalność i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne²⁵, (iii) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami²⁶ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów²⁷.
  - d. Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.
3. Kwotę objętą kwotą objętą umową wykonawczą lub aktami prawnymi, strukturę opłat na rzecz partnera wykonawczego oraz wymóg wykorzystania wszelkich niewykorzystanych wpływów z programu, w tym po 2026 r., do tych samych celów polityki.
4. Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:

---

²⁴ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, a także związanej z nimi infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej z wykorzystaniem gazu ziemnego, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

²⁵ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

²⁶ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

²⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

1. Opis systemu monitorowania stosowanego przez Agencję ds. Klimatu na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej uruchomionych dotacji.
2. Opis procedur Agencji ds. Klimatu, które zapewnią zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywanie i korygowanie.
3. Obowiązek weryfikacji kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami określonymi w umowie wykonawczej lub akcie prawnym (aktach prawnych) ustanawiającym(-ych) system przed zobowiązaniem się do finansowania operacji.
4. Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu Agencji ds. Klimatu. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, z zasadami pomocy państwa i z wymogami celu klimatycznego oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi Instrumentu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów weryfikuje się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków obowiązującej umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych) ustanawiających program dotacji.
5. Wymogi dotyczące inwestycji w dziedzinie klimatu realizowanych przez partnera wykonawczego: co najmniej 172 050 000 EUR^z inwestycji RRF w Instrument przyczynia się do realizacji celów związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem VI do rozporządzenia w sprawie RRF.²⁸

---

²⁸ Beneficjenci końcowi stowarzyszeni z konkretnymi projektami są zobowiązani do przedstawienia uzasadnienia wybranego obszaru interwencji dla każdego wspieranego projektu, wraz z opisem projektu, do celów obliczenia wkładu na rzecz klimatu. Partner wykonawczy jest również zobowiązany do przedstawienia państwu członkowskiemu półrocznego sprawozdania z realizacji każdego projektu/działania.

N.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu i rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu i rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu				III KW.	2021	Wejście w życie zmienionego rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu. Zmiany do rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłowej gazu oraz rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu zatwierdza Dyrekcja Generalna ds. Energii i Geologii. Rozporządzenia umożliwiają ustanowienie warunków przyłączenia do infrastruktury przesyłu gazu, w szczególności w odniesieniu do zatlaczania gazów pochodzenia odnawialnego, w tym wodoru odnawialnego, a także ustalenie minimalnych i maksymalnych wartości procentowych zatlaczania tych gazów do sieci. Ponadto obejmują one niezbędne zmiany norm technicznych, które zapewniają jakość usługi i bezpieczne korzystanie z tej infrastruktury przez wszystkich użytkowników.
14.16	TC-C14-i04	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)	Wejście w życie umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych)				KW. 2	2026	Wejście w życie umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych).
14.17	TC-C14-i04	T	Podpisanie umów prawnych z beneficjentami końcowymi i zakończenie inwestycji przez ministerstwo		Procent (%)	0%	100 %	KW. 2	2026	Agencja ds. Klimatu zawiera z beneficjentami końcowymi prawne umowy w sprawie finansowania na kwotę niezbędną do wykorzystania 100 % inwestycji RRF w system. Portugalia przekaże 185 000 000 EUR na rzecz Agencji ds. Klimatu na potrzeby programu.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Budowa i integracja kompensatora synchronicznego	Budowa i integracja kompensatora synchronicznego				KW. 4	2024	Budowa i integracja jednego kompensatora synchronicznego o mocy co najmniej 15 MVA.
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana moc wytwórcza energii wodnej		MW	0	4	KW. 2	2024	Zwiększenie mocy zainstalowanej w zmodernizowanej elektrowni wodnej Serra de Água.
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Zmodernizowana zainstalowana moc wytwórcza energii wodnej		MW	0	6,2	KW. 4	2024	Modernizacja następujących elektrowni wodnych: Elektrownia hydroelektryczna Serra de Água: 5,2MW istniejącej mocy zainstalowanej. Elektrownia wodna Calheta I: 1 MW istniejącej mocy zainstalowanej.
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja pojemności magazynowej baterii		MWh	0	33.8	KW. 2	2025	Instalacja pojemności magazynowej baterii.
14.9	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja inteligentnych liczników	Dowód instalacji				KW. 2	2026	Dowód instalacji co najmniej 130000 inteligentnych liczników.
14.15	TC-C14-i02-RAM	M	Modernizacja elektrowni wodnej Socorridos	Renowacja elektrowni wodnej				KW. 2	2026	Modernizacja hydroelektrowni Socorridos, obejmująca dostawę, instalację i uruchomienie urządzeń i systemów.
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja geotermalnej zdolności produkcyjnej		MW	0	17	KW. 2	2026	Instalacja 17 MW jednostek wytwórczych w elektrowniach geotermalnych
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo		kW	0	850	KW. 2	2024	Zwiększenie mocy zainstalowanej w celu produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na wyspie Corvo poprzez instalację elektrowni fotowoltaicznej i wiatrowej.
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja instalacji fotowoltaicznych		MW	0	38,2	KW. 2	2026	Instalacja instalacji fotowoltaicznych.

O. KOMPONENT 15: Zrównoważona mobilność

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności odnosi się do kilku wyzwań stojących przed sektorem transportu: potrzeba ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń, potrzeba zmniejszenia zależności od prywatnego samochodu oraz potrzeba zagwarantowania większej spójności społecznej na obszarach miejskich.

Celem tego komponentu jest ograniczenie emisji i usprawnienie transportu publicznego poprzez rozbudowę sieci, zwiększenie jej dostępności i wzmocnienie zdolności w zakresie planowania transportu publicznego. Oczekuje się, że doprowadzi to do zwiększenia liczby użytkowników transportu publicznego, zachęci do przesunięcia międzygałęziowego z samochodów prywatnych na transport publiczny oraz będzie sprzyjać lepszemu zarządzaniu transportem i zdolnościom w zakresie planowania. W tym celu komponent ten obejmuje reformy i inwestycje promujące zrównoważony transport publiczny poprzez rozbudowę metra w Lizbonie i Porto, system szybkiego tranzytu autobusowego w Porto oraz zakup bezemisyjnych autobusów na potrzeby transportu publicznego.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

O.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TC-r30: Reforma ekosystemu transportowego

Celem reformy jest wzmocnienie organów transportu publicznego, ich zdolności i umiejętności, a tym samym zwiększenie ich zdolności do lepszego planowania systemów transportowych, którymi zarządzają, oraz zwiększenie wykorzystania transportu publicznego. Reforma wspiera organy zarządzające transportem we wszystkich obszarach metropolitalnych i wspólnotach międzygminnych. Poprawi warunki dostępu do transportu publicznego poprzez wdrożenie programów obniżonych taryf (*Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos*, PART) oraz lepszych i bardziej przyjaznych dla klimatu usług transportowych (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP) poprzez przyjęcie przepisów oraz wdrożenie środków fiskalnych korzystnych dla użytkowników transportu publicznego, takich jak odliczenie od podatku od wartości dodanej związanego z zakupem miesięcznych biletów na transport publiczny.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycja TC-C15-i01: Rozbudowa lizbońskiej sieci metra – czerwona linia do Alcântary, etap zawierania umów

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Lizbonie i przyciągnięcie większej liczby użytkowników poprzez rozbudowę sieci metra.

Inwestycja polega na rozbudowie lizbońskiej sieci metra do Alcântary, dodając do sieci 3,7 km i cztery stacje. Przekształca to Alcântara w nowy ważny interfejs transportowy zapewniający połączenie między siecią metra a podmiejskimi usługami kolejowymi.

Inwestycja TC-C15-i02: Rozbudowa sieci metra Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, etap kontraktowania

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto i przyciągnięcie większej liczby użytkowników. Jego celem jest rozszerzenie zasięgu terytorialnego sieci metra i rozwiązanie problemów związanych z zatorami komunikacyjnymi na osi Porto-Vila Nova de Gaia. Inwestycja polega na rozbudowie sieci metra w Porto poprzez budowę nowej dwutorowej linii o długości 6,74 km z 8 nowymi stacjami między Boavista/Casa da Música w Porto oraz nową stacją, która ma zostać zbudowana w Santo Ovídio (interfejs z linią Amarela) w Vila Nova de Gaia.

Inwestycja TC-C15-i04: Szybki tranzyt autobusowy Boavista – Império

Celem środka jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego w Porto.

Inwestycja ta obejmuje nowy system szybkiego tranzytu autobusowego między Praça do Império a Praça Mouzinho de Albuquerque w Porto.

Inwestycja TC-C15-i05: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem środka jest odnowienie i dekarbonizacja floty transportu publicznego w Portugalii poprzez zapewnienie bezemisyjnych autobusów.

Inwestycja obejmuje wsparcie finansowe na zakup 145 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) na potrzeby transportu publicznego i infrastruktury ładowania na potrzeby ich eksploatacji. Wsparcie udzielane jest w formie bezzwrotnej dotacji stanowiącej różnicę między kosztami zakupu autobusu bezemisyjnego (elektrycznego lub wodorowego) a kosztami zakupu pojazdu równoważnego z silnikiem wysokoprężnym (EURO VI). Autobusy są wykorzystywane do świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na podstawie umów o świadczenie usług publicznych na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.

Realizacja inwestycji zostanie zakończona do dnia 31 grudnia 2023 r.

Inwestycję TC-C15-i06: Cyfryzacja transportu kolejowego

Celem tej inwestycji jest zapewnienie zgodności północnej linii krajowej sieci kolejowej (RFN) z nową linią kolei dużych prędkości (LAV). Inwestycja ta polega na wymianie elektronicznych systemów sygnalizacji, budowie specjalnego modułu transmisyjnego (STM) oraz zakupie sprzętu, usług lub robót budowlanych.

O.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metra w Lizbonie	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metra w Lizbonie				KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest rozbudowa lisbońskiej sieci metra (Red Line do Alcântara).
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro				KW. 4	2023	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Celem umowy jest rozbudowa sieci metra Porto (Casa da Música-Santo Ovídio).
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusowej między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto	Podpisanie umowy na budowę autobusowej szybkiej linii tranzytowej między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto				KW. 1	2022	Podpisanie umowy o realizację projektu między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w procedurze przetargowej. Przedmiotem zamówienia jest budowa szybkiej linii tranzytowej autobusowej łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto.
15.11	TC-C15-i04	M	Budowa szybkiej linii tranzytowej autobusowej między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto	Budowa linii szybkiego tranzytu autobusowego i dostawa autobusów				KW. 2	2025	Budowa autobusowej szybkiej linii tranzytowej łączącej Praça do Império z Praça Albuquerque Mouzinho w Porto. Dostawa 11 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisana umowa na zakup 145 ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego				III KW.	2022	Podpisanie umowy między beneficjentami a podmiotem zarządzającym w oparciu o procedurę przetargową, zawierającej zobowiązanie do zakupu nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych).
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym		Numer	0	145	KW. 4	2023	Liczba nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) zakupionych i gotowych do eksploatacji w celu świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego na obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto.
15.14	TC-C15-r30	M	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego poprzez wdrożenie programów obniżonych taryf (Programa de Apoio à Redução do Tarifário dos Transportes Públicos, PART) oraz lepszych i bardziej przyjaznych dla klimatu usług transportowych (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público, PROTransP). Prawodawstwo powinno określać wsparcie dla dwóch obszarów metropolitalnych i 21 wspólnot międzygminnych.
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy dotyczącej systemów sygnalizacji elektronicznej	Podpisanie umowy i publikacja na specjalnym portalu				KW. 2	2024	Podpisanie umowy o realizację projektu dotyczącej wymiany systemów sygnalizacji elektronicznej między Infraestruturas de Portugal a wykonawcą.
15.16	TC-C15-i06	T	Linie kolejowe z zastąpionymi elektronicznymi systemami sygnalizacji		kilometry	0	20	KW. 2	2026	Długość linii kolejowych z nowymi elektronicznymi systemami sygnalizacji zainstalowanymi na obszarze metropolitalnym Lizbony. Prototyp specyficznego modułu transmisyjnego (STM) zbudowanego i zainstalowanego w co najmniej jednym pociągu.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										Zakup sprzętu, usług lub robót budowlanych z przeznaczeniem na wykonanie budżetu w wysokości co najmniej 21 000 000 EUR.

O.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Inwestycja TC-C15-i08: Budowa rozbudowy sieci metra Porto – Casa da Música-Santo Ovídio, etap budowy

Celem tej inwestycji jest rozbudowa sieci metra w Porto.

Inwestycja polega na budowie części rozbudowy sieci metra Porto między Boavista/Casa da Música w Porto a Santo Ovídio w Vila Nova de Gaia.

O.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
15.6	TC-C15-i08	T	Budowa części rozbudowy sieci metra Porto		Kilometry	0	5.5	KW. 2	2026	Cw sprawie budowy/rozbudowy sieci metra Porto, w tym: a) wykopy dla trzech tuneli (Casa da Música/Campo Alegre, Devesas/Soares dos Reis, Soares dos Reis/Santo Ovídio) oraz b) wykopy i konstrukcja zbrojonego betonu zbudowana na poziomie platformy dla siedmiu stacji.

KOMPONENT 16: Przedsiębiorstwa 4.0

Komponent ten dotyczy wyzwań związanych z niską cyfryzacją przedsiębiorstw. Według indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI 2020) Portugalia zajmuje 19. miejsce^w UE i plasuje się poniżej średniej UE. Najbardziej delikatnymi wymiarami w przypadku Portugalii są „kapitał ludzki” i „korzystanie z usług internetowych” oraz pewien wymiar „integrujących technologii cyfrowych”, które odzwierciedlają ograniczenia zdolności cyfrowych i wyników przedsiębiorstw.

Celem komponentu jest ukierunkowanie na sektor przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i ich pracowników, przy czym inwestycje mające na celu przyspieszenie transformacji cyfrowej są uzupełniane wzmocnieniem umiejętności cyfrowych zatrudnionej siły roboczej. Inwestycje przewidują następujące działania:

- Wzmocnienie umiejętności cyfrowych pracowników i ludności w wieku produkcyjnym;
- Modernizacja modelu biznesowego przedsiębiorstw, a także ich procesów produkcyjnych, w tym cyfryzacja procesów pracy, takich jak zarządzanie przedsiębiorstwem, innowacyjne produkty i fakturowanie;
- Tworzenie nowych cyfrowych kanałów marketingowych dla produktów i usług;
- Innowacje i włączenie zaawansowanych technologii cyfrowych do modelu biznesowego przedsiębiorstw; oraz
- Wspieranie przedsiębiorczości opartej na technologiach cyfrowych.

Komponent ten wspiera realizację zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących wspierania korzystania z technologii cyfrowych, zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia, zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wspierania zatrudnienia i priorytetowego traktowania środków mających na celu utrzymanie miejsc pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.). Komponent ten wspiera również realizację zaleceń dla poszczególnych krajów mających na celu poprawę poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych, w tym poprzez lepsze dostosowanie uczenia się dorosłych do potrzeb rynku pracy (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) oraz skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

P.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r31: Transformacja cyfrowa otoczenia biznesowego

Celem środka jest przyspieszenie wzrostu otoczenia biznesowego, dzięki czemu stanie się ono bardziej konkurencyjne i odporne pod względem cyfrowym w obecnym globalnym kontekście gospodarczym i społecznym. Reforma ta jest częścią szerszego planu działania na rzecz transformacji cyfrowej, który Portugalia przyjęła w kwietniu 2020 r.

Reforma składa się z następujących elementów:

- Przegląd treści kształtujących zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji, w szczególności dotyczących umiejętności cyfrowych do wykorzystania w kontekście zawodowym.

Odnowienie to jest zgodne z najnowszymi osiągnięciami technologicznymi i najpilniejszymi potrzebami przedsiębiorstw w różnych sektorach gospodarki. W tym celu od 2021 r. mogą być udostępniane nowe ścieżki szkoleniowe i krótkie kursy szkoleniowe.

- Ustanowienie ram prawnych i regulacyjnych niezbędnych do tworzenia pieczęci cyfrowych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Ramy te i promowanie zaufania cyfrowego są warunkiem wstępnym realizacji inwestycji w pieczęci cyfrowe przewidzianej w tym komponencie.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2022 r.

Inwestycja TD-C16-i01: Upodmiotowienie cyfrowe przedsiębiorstw

Celem środka jest zwiększenie umiejętności cyfrowych ludności.

Inwestycja obejmuje dwa programy szkoleniowe w zakresie umiejętności cyfrowych:

Portugalska Akademia Cyfrowa, platforma internetowa z kursami cyfrowymi;

„zatrudnienie + technologie cyfrowe”, program szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych.

Inwestycja TD-C16-i02: Transformacja cyfrowa przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych portugalskich MŚP i ich cyfryzacji.

Inwestycja polega na wspieraniu krajowej sieci stanowisk badawczych i różnych programów wsparcia na rzecz cyfryzacji przedsiębiorstw.

Inwestycja TD-C16-i03: katalizator transformacji cyfrowej przedsiębiorstw

Celem środka jest przyczynienie się do cyfrowej i środowiskowej transformacji społeczeństwa i przedsiębiorstw.

Inwestycja składa się z następujących trzech działań:

- „Dematerializacja fakturowania”;
- „Pieczęci certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju” do celów certyfikacji usług cyfrowych;
- „Centra innowacji cyfrowych (DIH)”. Część kosztów tej inwestycji zostanie pokryta z RRF. Inwestycja ta może również otrzymać wsparcie z innych programów lub instrumentów unijnych na pokrycie kosztów, które nie są wspierane z RRF.

Inwestycję TD-C16-i04: Przemysłu 4.0

Celem środka jest wspieranie badań przemysłowych i wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw.

Inwestycja ta obejmuje projekty „Przemysł 4.0”.

Inwestycję TD-C16-i05-RAA: Zdolności cyfrowe i transformacja przedsiębiorstw na Azorach

Celem środka jest wspieranie transformacji cyfrowej przedsiębiorstw na Azorach.

Inwestycja obejmuje „system zachęt do transformacji cyfrowej”, zakup sprzętu dla parku naukowo-technologicznego Nonangon oraz budowę budynku w parku naukowo-technologicznym Terinov.

Inwestycję TD-C16-i06-RAM: Przedsiębiorstwo 4.0

Celem środka jest przyczynienie się do transformacji modeli biznesowych MŚP w Regionie Autonomicznym Madery.

Inwestycja obejmuje projekty „Digital+”.

P.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów ustawowych lub wykonawczych dotyczących składania podpisów i pieczęci cyfrowych	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów ustawowych lub wykonawczych dotyczących składania podpisów i pieczęci cyfrowych				KW. 1	2022	Wejście w życie następujących przepisów ustawowych lub wykonawczych: 1) Przegląd treści szkoleń zawodowych i edukacyjnych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w dziedzinie umiejętności cyfrowych, a mianowicie modułów szkoleniowych związanych z technologiami i narzędziami, w celu rozwijania umiejętności najbardziej potrzebnych w kontekście zawodowym w oparciu o diagnozę przewidywania potrzeb w zakresie umiejętności. 2) Przepisy lub regulacje niezbędne do tworzenia podpisów i pieczęci cyfrowych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, prywatności, zrównoważonego rozwoju i użyteczności. Stworzenie tych ram prawnych i promowanie zaufania cyfrowego jest warunkiem realizacji inwestycji w zakresie pieczęci cyfrowych przewidzianych w tym komponencie.
16.2	TD-C16-i01	M	Uruchomienie Portugalskiej Akademii Cyfrowej i programów „Zatrudnienie i gospodarka cyfrowa”	Uruchomienie Portugalskiej Akademii Cyfrowej i Zatrudnienie + Programy Cyfrowe				KW. 1	2022	Portugalska Akademia Cyfrowa – 1) platforma internetowa jest operacyjna i dostępna dla użytkowników, 2) określono procedury diagnostyczne w celu oceny zaleceń dotyczących umiejętności cyfrowych dla stażystów oraz określenia zindywidualizowanych kursów szkoleniowych, których potrzebują, a także uruchomiono pierwszy zestaw szkoleń internetowych, które są dostępne dla stażystów. Zatrudnienie + technologie cyfrowe – 1) określono sektory gospodarki, do których skierowane będą kursy, oraz ich główne wyzwania cyfrowe, którym należy stawić czoła w ramach kursów; 2) określono partnerów i zainteresowane strony na potrzeby

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										realizacji programu; 3) uruchomienie programu szkoleniowego i rozpoczęcie szkolenia online, bezpośredniego lub mieszanego.
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + Szkolenia cyfrowe		Numer	0	225 000	KW. 2	2025	Liczba uczestników modułów szkoleniowych certyfikowanych w ramach programu „Zatrudnienie i technologie cyfrowe”.
16.4	TD-C16-i01	T	MOOC Portugalskiej Akademii Cyfrowej		Numer	0	30	KW. 2	2025	30 nowych masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) zostanie udostępnionych za pośrednictwem Portugalskiej Akademii Cyfrowej.
16.6	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla sieci krajowych stanowisk badawczych		Euro	0	30 000 000	KW. 2	2024	Co najmniej 30 000 000 EUR wypłaca się na stanowiska badawcze w krajowej sieci stanowisk badawczych. Do tej kwoty nie wlicza się żadnych kwot udostępnionych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych.
16.7	TD-C16-i02	T	Stanowiska badawcze wybrane do krajowej sieci stanowisk badawczych		Numer	0	30	III KW.	2022	Liczba stanowisk badawczych wybranych do dalszej instalacji z niezbędnym wyposażeniem umożliwiającym opracowanie i testowanie produktów pilotażowych w krajowej sieci stanowisk badawczych. Zasięg sektorów przemysłu, a także ich podsektorów odpowiada zasięgowi prognozowanemu dla sieci centrów innowacji cyfrowych (DIH) w celu stworzenia synergii i komplementarności z siecią DIH. Kryteria wyboru zapewniają zgodność transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.8	TD-C16-i02	T	Wypłata 101 000 000 EUR na rzecz krajowej sieci łóżek testowych		Euro	30 000 000	131 000 000	KW. 2	2026	Co najmniej 101 000 000 EUR przenosi się na stanowiska badawcze w krajowej sieci stanowisk badawczych. Do tej kwoty nie wlicza się żadnych kwot udostępnionych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
16.9	TD-C16-i02	T	Dzielnice handlu cyfrowego		Numer	0	75	KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania dotyczących 75 projektów w ramach programu „Cyfrowe sąsiedztwo”.
16.10	TD-C16-i02	T	Usługi cyfrowe dla przedsiębiorstw		Numer	0	12 800	KW. 2	2026	12800 przedsiębiorstw, które otrzymały bony na usługi cyfrowe. Wsparcie dla siedmiu konsorcjów na rzecz projektów dotyczących akceleratorów handlu cyfrowego.
16.11	TD-C16-i02	T	DProgramy igitalizacyjne		Numer	0	4 600	KW. 2	2026	Podmioty wspierane w ramach jednego z następujących programów: 1) „umiędzynarodowienie poprzez handel elektroniczny”; 2) „coaching 4.0”; 3) „bony dla przedsiębiorstw typu start-up”; lub 4) „Buchery inkubatorów i akceleratorów”.
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)		Numer	0	16	KW. 4	2021	Liczba konsorcjów DIH wybranych w wyniku zatwierdzenia ofert. Utworzenie każdego centrum innowacji cyfrowych wiąże się następnie z utworzeniem inkubatora/akceleratora w celu wspierania ekosystemu przedsiębiorczości związanego z sektorami objętymi centrum. Inwestycja ta wzmacnia i uzupełnia sieć już rozwijaną w ramach programu „Cyfrowa Europa”. Kryteria wyboru zapewniają zgodność transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.14	TD-C16-i03	M	Ustanowienie usług przesyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju	Ustanowienie usług przesyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności				KW. 4	2023	Ustanawia się pięć nowych usług w celu: 1) wysyłanie faktur cyfrowych; oraz 2) certyfikacji cyberbezpieczeństwa, 3) certyfikacji prywatności, 4) certyfikacji użyteczności oraz 5) certyfikacji zrównoważonego rozwoju; w tym powiązane kampanie popularyzatorskie we wszystkich służbach. Usługi certyfikacyjne obsługują wnioski i składanie wniosków o certyfikację, zarządzanie procesami, wydawanie i scentralizowane repozytorium wydanych certyfikatów i pieczęci. Usługi certyfikacyjne wspierają również komunikację

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
				i zrównoważonego rozwoju						między wszystkimi partnerami i podmiotami zaangażowanymi w procesy, a także generowanie danych proceduralnych istotnych dla monitorowania programu. Usługi te muszą być operacyjne i dostępne dla docelowych użytkowników.
16.15	TD-C16-i03	T	Wypłata 33 000 000 EUR na rzecz centrów innowacji cyfrowych		Euro	0	33 000 000	KW. 2	2026	Co najmniej 33000 000 EUR przekazuje się centrom innowacji cyfrowych. Wszelkich kwot udostępnionych w ramach innych programów lub instrumentów unijnych nie wlicza się do tej kwoty.
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów w ramach Przemysłu 4.0		Numer	0	200	KW. 4	2023	Wybiera się 200 projektów „Przemysł 4.0”. Projekty są zgodne z typologią działań opisaną w opisie działania. Kryteria wyboru zapewniają zgodność transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
16.17	TD-C16-i04	T	Projekty „Przemysł 4.0”		Numer	0	300	KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania dotyczących 300 projektów w ramach programu „Przemysł 4.0”.
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	System zachęt do transformacji cyfrowej w przedsiębiorstwach		Numer	0	409	KW. 2	2026	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania dotyczących 409 projektów w ramach programu „System zachęt do transformacji cyfrowej przedsiębiorstw”.
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Parki naukowo-technologiczne	Budowa i zakup sprzętu komputerowego				KW. 2	2026	Zakup sprzętu dla Nonangon Science and Technology Park oraz budowa budynku w Terinov Science and Technology Park. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe od wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii. .
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	„+ Projekty cyfrowe”		Numer	0	300	KW. 4	2025	Pozytywna ocena przez organy końcowych sprawozdań z wykonania 300 projektów w ramach programu „+Digital”.

Q. KOMPONENT 17: Jakość i stabilność finansów publicznych

Komponent ten dotyczy wyzwań związanych z wysoką relacją długu publicznego do PKB w Portugalii, która uległa dalszemu pogorszeniu ze względu na kryzys związany z COVID-19. Wielkość relacji długu publicznego Portugalii do PKB ogranicza dostępną przestrzeń fiskalną, a gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne, wymaga zapewnienia stabilności finansów publicznych w średnim okresie. W tym kontekście oczekuje się, że silniejsze warunki ramowe dla polityki fiskalnej przyczynią się do bardziej sprzyjającej wzrostowi ścieżki prowadzącej do większej stabilności fiskalnej.

Celem komponentu jest poprawa zarządzania finansami publicznymi w Portugalii oraz wypełnienie istniejących luk w reformach fiskalno-strukturalnych. Cele te obejmują między innymi:

- zapewnienie pełnego i skutecznego wdrożenia ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. i związanych z nią zmian strukturalnych w zakresie systemów budżetowych, księgowych i informacyjnych;
- zwiększenie oszczędności w zakresie efektywności dzięki szerszemu wykorzystaniu scentralizowanych przeglądów zamówień publicznych i wydatków, które mają zostać włączone do regularnej procedury budżetowej i podlegać systematycznym ocenom *ex post*;
- poprawa wyników finansowych przedsiębiorstw państwowych dzięki większej przejrzystości, lepszemu monitorowaniu i silniejszemu zarządzaniu, przy czym zarządzanie staje się bardziej rozliczalne i zorientowane na wyniki; a także,
- zwiększenie skuteczności administracji skarbowej – w tym zarówno Urzędu Podatkowego i Celnego, jak i służb zabezpieczenia społecznego – poprzez wykorzystanie dostępnych możliwości zwiększenia cyfryzacji i przyjazności dla przedsiębiorstw.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy jakości finansów publicznych, przy jednoczesnym wzmocnieniu ogólnej kontroli wydatków, efektywności kosztowej i odpowiedniego budżetowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia dotyczącego poprawy stabilności finansowej przedsiębiorstw państwowych, przy jednoczesnym zapewnieniu bardziej terminowego, przejrzystego i kompleksowego monitorowania (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r.), zalecenia dotyczącego prowadzenia – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2020 r.) oraz zalecenia dotyczącego poprawy skuteczności systemu podatkowego, w szczególności poprzez priorytetowe traktowanie uproszczenia jego ram (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 1 z 2022 r. i 2023 r.). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

Q 1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r32: Modernizacja i uproszczenie zarządzania finansami publicznymi

Celem reformy jest modernizacja kontroli wydatków i budżetowania. Reforma polega na wejściu w życie aktów prawnych dotyczących zarządzania finansami publicznymi.

Inwestycja TD-C17-i01: Systemy informacji o zarządzaniu finansami publicznymi

Celem inwestycji jest modernizacja zarządzania finansami publicznymi. Inwestycja obejmuje rozwiązania informatyczne w zakresie zarządzania finansami publicznymi.

Inwestycja TD-C17-i02: Modernizacja systemów informacyjnych Urzędu Podatkowego i Celnego ds. Podatków od Nieruchomości Wiejskich

Celem inwestycji jest cyfryzacja procesów opodatkowania nieruchomości wiejskich. Inwestycja obejmuje systemy informacyjne dla nieruchomości wiejskich.

Inwestycja TD-C17-i03: Transformacja cyfrowa usług zabezpieczenia społecznego

Celem inwestycji jest cyfryzacja usług zabezpieczenia społecznego.

Inwestycja obejmuje rozwiązania informatyczne i infrastrukturę cyfrową na potrzeby usług zabezpieczenia społecznego.

Reforma TD-C17-r40: Uproszczenie systemu podatkowego

Celem tej reformy jest uproszczenie wydatków podatkowych. Reforma polega na wejściu w życie aktu prawnego (aktów prawnych) dotyczącego (dotyczących) wydatków podatkowych.

Q 2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym jednostki ds. usług wspólnych administracji publicznej na lata 2020–2023.		Numer	0	10	KW. 4	2022	Liczba zmienionych umów ramowych i modeli umów w celu: promowanie uproszczenia procedur administracyjnych; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie oszczędności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług podlegających scentralizowanym zamówieniom publicznym; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami.
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej				KW. 4	2022	Wejście w życie prawa wtórnego (lub wytycznych administracyjnych) w celu uregulowania, które konkretne pozycje dochodów i wydatków należy uwzględnić w budżecie państwowego podmiotu księgowego, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.3	TD-C17-r32	M	Ukończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji	Ukończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora				KW. 4	2022	Ukończenie i zatwierdzenie przez Ministerstwo Finansów modelu kontroli i monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych, w pełnej zgodności z przepisami ramowej ustawy budżetowej na 2015 r. i zasadami rachunkowości memoriałowej określonymi w standardzie rachunkowości dla administracji publicznej.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			rządowych i samorządowych	instytucji rządowych i samorządowych						
17.4	TD-C17-r32	M	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie budżetowania zadaniowego	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 2	2025	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie specyfikacji budżetowania programowego oraz podręcznika budżetowania programowego.
17.5	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów mających na celu włączenie przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności wynikających z efektywności	Wejście w życie prawodawstwa				KW. 4	2024	Wejście w życie przepisów dotyczących przeglądów wydatków w celu ich pełnego włączenia do rocznej procedury budżetowej i średniookresowych ram budżetowych Portugalii. Proces ten obejmuje diagnozę, opracowanie rozwiązań i określenie modelu, który umożliwi generowanie przyrostu wydajności w świadczeniu usług publicznych i rozszerza przeglądy wydatków na dodatkowe sektory w ramach sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oprócz włączenia przeglądów wydatków do rocznej procedury budżetowej podlegają one corocznym ocenom ex post w celu ustalenia osiągniętego przyrostu wydajności.
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie				KW. 4	2021	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie, która ma zostać podpisana z kadrą kierowniczą sektora publicznego powołaną do zarządów przedsiębiorstw państwowych, w celu zwiększenia odpowiedzialności i rozliczalności w zarządzaniu zasobami publicznymi poprzez nowy system zachęt/kar ukierunkowanych na wyniki.
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy i ujawniania	Wejście w życie nowego sprawozdania				KW. 4	2022	Wejście w życie nowego sprawozdania zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych w sposób regularny i terminowy, z uwzględnieniem danych

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych	zawierającego szczegółowe informacje na temat sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw w państwowych						finansowych zgromadzonych za pośrednictwem nowego systemu informacji o sektorze przedsiębiorstw państwowych.
17.8	TD-C17-r32	T	Budżet i plany działalności przedsiębiorstw państwowych		Numer	0	136	KW. 2	2025	Liczba budżetów i planów działań przedsiębiorstw państwowych na 2025 r. zatwierdzonych zarządzeniem ministerialnym.
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania państwowego podmiotu księgowego	Zakończenie wdrażania państwowego podmiotu księgowego				KW. 2	2024	Zakończenie wdrażania państwowej jednostki rozliczeniowej, w pełnej zgodności z art. 49 i 55 ramowej ustawy budżetowej na 2015 r.
17.10	TD-C17-i01	M	Nowe funkcje rozwiązania informatycznego wspierającego przygotowanie budżetu państwa	Nowe funkcje rozwiązania informatyczne go, w tym budżetowanie programów				KW. 4	2024	Rozwiązanie informatyczne podmiotu budżetowego (<i>SIGO lub Sistema de Informação de Gestão Orçamental</i>) zmodernizowane wraz z opracowaniem nowych funkcji wspierających przygotowanie budżetu państwa oraz na potrzeby programów budżetowych opartych na wynikach.
17.11	TD-C17-i01	M	Funkcje rozwiązania informatycznego wspierającego przygotowanie budżetu państwa	Dostępne funkcje				KW. 4	2025	Funkcje monitorowania informacji budżetowych w ramach rozwiązania informatycznego jednostki budżetowej (<i>SIGO lub Sistema de Informação de Gestão Orçamental</i>).
17.12	TD-C17-i01	T	Systemy informacyjne krajowego centralnego systemu zamówień publicznych		Numer	0	11	KW. 4	2024	Systemy informacyjne krajowego centralnego systemu zamówień publicznych wykorzystywane do: promowanie uproszczenia procedur administracyjnych; wzmocnienie mechanizmów monitorowania i kontroli; wspieranie oszczędności kosztowej i racjonalizacji; rozszerzenie wykazu towarów i usług podlegających scentralizowanym zamówieniom publicznym; oraz (v) promowanie współpracy między wewnętrznymi i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełnienia zgłoszenia wzoru 1 gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych, którymi dysponuje organ podatkowy i celny	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełnienia zgłoszenia wzoru 1 dotyczącego gminnego podatku od nieruchomości (IMI)				KW. 2	2022	Wymiana danych między organem podatkowym i celnym a gminami w celu wstępnego wypełnienia deklaracji dotyczącej wzoru 1 gminnego podatku od nieruchomości („ <i>Imposto Municipal sobre Imóveis</i> ”, IMI), z wykorzystaniem istniejących informacji na temat nieruchomości w odpowiednich systemach informacyjnych.
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej	Zakończenie wstępnego wypełnienia konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej				KW. 4	2023	Pełne wdrożenie usług wstępnego wypełnienia w celu bezpłatnego przeniesienia własności nieruchomości i pojazdów związanych z dziedziczeniem po śmierci, podlegających opłacie skarbowej („ <i>Imposto do Selo</i> ”), z wykorzystaniem istniejących informacji na temat nieruchomości, którymi dysponują organy podatkowe i celne, Instytut Mobilności i Transportu. (IMT) oraz Instytut Rejestrów i Notariatu (IRN).
17.16	TD-C17-i02	M	Systemy informacyjne dla nieruchomości wiejskich	Dostępne systemy informacyjne dotyczące nieruchomości wiejskich				KW. 4	2025	<ul style="list-style-type: none"> - System informatyczny do oceny nieruchomości wiejskich dostępny dla organu podatkowego i celnego; - System informacyjny służący do zabezpieczania i wizualizacji danych dotyczących nieruchomości wiejskich, w tym cyfrowej dokumentacji wspierającej matryce nieruchomości, dostępny dla organu podatkowego i celnego; - Rozwiązanie w zakresie zarządzania informacjami za pomocą linków geograficznych dostępne dla organu podatkowego i celnego.
17.18	TD-C17-i03	T	Funkcje strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i>		Numer	0	10	KW. 4	2025	Na stronie internetowej <i>Segurança Social Direta</i> dostępnych jest dziesięć funkcji internetowych: wniosek o przyznanie opieki cywilnej i procesiepczy zastępczej; wniosek o przyznanie świadczenia wyrównawczego z tytułu dodatków urlopowych i bożonarodzeniowych; ponowna ocena świadczeń rodzinnych; wniosek o zawieszenie dodatku na działalność kulturalną; wniosek o przyznanie renty rodzinnej; automatyczne przyznawanie dodatku rodzinnego; VII) wniosek o przyznanie początkowego zasiłku rodzicielskiego; VIII) wniosek o emeryturę; IX) wniosek o częściowy zasiłek dla bezrobotnych; X) przyznanie renty inwalidzkiej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Etap pośredni/ Cel	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
17.20	TD-C17-i03	T	Modele inteligentnego nadzoru		Numer	0	2	KW. 4	2025	Dwa inteligentne modele nadzoru dostępne dla <i>Instituto da Segurança Social</i> : model predykcyjny, który może oznaczać podmioty, które mają zostać poddane inspekcji; model wskaźników ryzyka dla beneficjentów świadczeń społecznych.
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 2	2023	Wejście w życie aktu prawnego, który eliminuje lub rozszerza ukierunkowany zestaw korzyści podatkowych. Akt prawny obejmuje korzyści podatkowe, które wygasną w kolejnym roku po jego wejściu w życie i które nie są już dostosowane do pierwotnego celu polityki publicznej lub mają niewielką liczbę beneficjentów i które mogą być szkodliwe dla środowiska.
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę technicznej polityki podatkowej <i>Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)</i>	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 4	2023	Wejście w życie aktu prawnego, który utworzy stałą jednostkę technicznej polityki podatkowej U-TAX.
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego (aktów prawnych) dotyczącego (dotyczących) wydatków podatkowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 1	2026	Wejście w życie aktu prawnego lub aktów prawnych opartych na zaleceniach zawartych w sprawozdaniu U-TAX z czerwca 2025 r. dotyczących pośredniego SIFIDE (system zachęt podatkowych dla inwestycji przedsiębiorstw w badania i rozwój) oraz <i>Estatuto dos Benefícios Fiscais</i> .

R. KOMPONENT 18: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Komponent ten odnosi się do wyzwania, jakim jest nieefektywność portugalskiego systemu wymiaru sprawiedliwości, a także utrzymujące się wąskie gardła w wydawaniu zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. Czas trwania procedur administracyjnych i podatkowych poprawiał się w ostatnich latach, ale nadal należy do najwyższych w UE, a liczba spraw w toku (zaległości w rozpatrywaniu spraw) pozostaje stosunkowo wysoka. Otoczenie biznesowe jest również utrudnione ze względu na niską skuteczność przepisów dotyczących zabezpieczeń i upadłości oraz uciążliwe procedury licencyjne w niektórych sektorach.

Celem komponentu jest wzmocnienie i zwiększenie skuteczności stosunków między obywatelami i przedsiębiorstwami a państwem, a także zmniejszenie obciążeń i złożoności, które hamują działalność gospodarczą i wpływają na wydajność. Dotyczy on dwóch od dawna nierozwiązanych kwestii: przeszkody w uzyskiwaniu zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej i niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości, a także przyjęcie paradygmatu „cyfrowego z definicji” w systemie wymiaru sprawiedliwości i jego promowanie w procedurach wydawania zezwoleń zarówno w odniesieniu do funkcjonowania sądów, jak i interakcji z zainteresowanymi stronami.

Komponent ten ma na celu sprostanie różnym wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r. i 2020 r.), a mianowicie utrzymującym się nieefektywnościom w obszarach postępowań upadłościowych oraz sądów administracyjnych i podatkowych, a także zajęcie się kwestią wymogów licencyjnych dla przedsiębiorstw, przy jednoczesnym uwzględnieniu ram dotyczących zawodów regulowanych (uwzględnionych również w tych samych zaleceniach dla poszczególnych krajów), aczkolwiek ograniczonych do zawodu zarządcy (wyzwanie związane z zawodami regulowanymi omówiono w komponentie 6). Komponent ten przyczynia się również do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego ukierunkowania inwestycji na transformację cyfrową (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

R.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-C18-r33: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Celem tej reformy jest zwiększenie skuteczności sądów administracyjnych i podatkowych oraz zmniejszenie barier dla inwestycji w dziedzinie licencjonowania.

Reforma ta polega na wejściu w życie aktów prawnych mających na celu zachęcanie do zawierania ugód sądowych i pozasądowych, przegląd ram prawnych dotyczących niewypłacalności, zmianę statutów urzędników sądowych i pozwoleń środowiskowych oraz wprowadzenie wyspecjalizowanych izb w sądach wyższej instancji.

Inwestycja TD-C18-i01: Sprawiedliwość gospodarcza i otoczenie biznesowe

Celem inwestycji jest zapewnienie transformacji cyfrowej i odporności portugalskich systemów informatycznych wymiaru sprawiedliwości. Inwestycja dotyczy dostępności systemów informacyjnych oraz dostarczania platform i narzędzi informatycznych.

R.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych wyższej instancji	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych wyższej instancji				KW. 1	2023	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych wyższej instancji: zwykłe wyroki administracyjne, społeczne wyroki administracyjne, wyroki w sprawie zamówień publicznych, zwykłe wyroki podatkowe, wyroki w sprawie egzekwowania przepisów podatkowych i w sprawie przestępstw administracyjnych
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygnięcia sporów na drodze sądowej i pozasądowej	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygnięcia sporów na drodze sądowej i pozasądowej				KW. 1	2023	Wejście w życie systemu prawnego ustanawiającego ustawy system zachęt do zakończenia postępowania w drodze ugody sądowej i pozasądowej

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności				KW. 2	2024	<p>Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i ratowania przedsiębiorstw w celu przyspieszenia tych postępowań i dostosowania ich do „domyślnej cyfrowości”, w tym:</p> <p>przeгляд kodeksu postępowania w związku z niewypłacalnością w celu optymalizacji postępowania w związku z niewypłacalnością, odzwierciedlający również ustanowienie postępowania elektronicznego;</p> <p>powierzenie zarządcy w postępowaniu upadłościowym zadania sporządzenia planu likwidacji, z wyznaczonymi terminami realizacji, w celu likwidacji aktywów wchodzących w skład masy upadłości;</p> <p>C) uproszczenie procedury badania zobowiązań i kolejności zaspokajania wierzytelności w postępowaniu upadłościowym poprzez nałożenie na zarządcę masy upadłości obowiązku przedłożenia wraz z listą uznanych wierzytelności propozycji ich kolejności, umożliwiając sędziemu, w przypadku porozumienia i braku sprzeciwu, zatwierdzenie obu dokumentów, co pozwoli na bardziej elastyczną procedurę;</p> <p>instytucja obowiązkowego częściowego podziału, jeżeli masa upadłości obejmuje wpływy z likwidacji aktywów o wartości co najmniej 10 000 EUR, których własność nie jest kwestionowana, a postępowanie nie jest w stanie dokonać ostatecznego podziału;</p> <p>e) przeгляд systemu pierwszeństwa prawa zatrzymania w przypadku hipoteki (Código Civil);</p> <p>zmniejszenie ograniczeń w wykonywaniu zawodu syndyka masy upadłościowej.</p> <p>ustanawiają co do zasady elektroniczne doręczanie dokumentów osobom prawnym, w szczególności w postępowaniach upadłościowych;</p> <p>utworzenie i funkcjonowanie co najmniej jednej wyspecjalizowanej izby w sądach wyższej instancji w sprawach handlowych.</p>
18.10	TD-C18-r33	M	Statuty urzędników sądowych	Przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				KW. 2	2025	Wejście w życie zmienionego statutu urzędników sądowych. Zmiana ta obejmuje:

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										(a) Kariera wielokategorii; (b) Nowy system dotyczący stanowiska kierowniczego (c) Nowy system wynagrodzeń z systemem przejściowym (d) Nowy dodatek za pozostawanie w dyspozycji pracodawcy mający zastosowanie do stanowisk innych niż kierownicze
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego w sprawie usunięcia barier w wydawaniu zezwoleń środowiskowych	Przepis w formie aktu prawnego wskazujący na wejście w życie aktu prawnego NIE DOT.				III KW.	2025	Wejście w życie przepisów dotyczących usuwania barier w wydawaniu zezwoleń środowiskowych, określonych w sprawozdaniu „Diagnoza ograniczeń w zakresie wydawania zezwoleń środowiskowych”.
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny na potrzeby dochodzeń w sprawach karnych	Zmodernizowany system informatyczny na potrzeby prowadzonych postępowań przygotowawczych				KW. 4	2023	Uruchomienie zmodernizowanego systemu informatycznego na potrzeby dochodzeń w sprawach karnych. Modernizacja obejmuje wdrożenie interfejsów i modernizację systemów przechwytywania oraz zapewnienie interoperacyjności z europejskimi i międzynarodowymi odpowiednikami.
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „Enterprise 2.0”	Działający system informacyjny „Przedsiębiorstwo 2.0”				KW. 1	2024	Uruchomienie systemu informacyjnego „Enterprise 2.0”, który jest nową platformą zawierającą informacje o cyklu życia przedsiębiorstw (tworzenie, zarządzanie i zakończenie działalności).
18.7	TD-C18-i01	M	System informatyczny do elektronicznego prowadzenia postępowań sądowych	Dostępny system informatyczny do elektronicznego prowadzenia postępowań sądowych				KW. 4	2025	System informatyczny służący do elektronicznego prowadzenia postępowań sądowych jest dostępny w co najmniej 500 wydziałach sądowych i jednostkach prokuratorskich.
18.8	TD-C18-i01	M	Narzędzia informatyczne w ramach planu technologicznego na rzecz sprzętu i infrastruktury	Dostarczanie narzędzi informatycznych				KW. 4	2025	Dostarczenie następujących narzędzi informatycznych: a) Centrum danych; b) Platforma otwartych danych dla wymiaru sprawiedliwości; c) System zarządzania informacjami dla bezpośrednich i pośrednich jednostek administracji państwowej w Ministerstwie Sprawiedliwości, z wyjątkiem Sekretariatu Generalnego;

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			wymiaru sprawiedliwości							(d) Zarządzanie tożsamością cyfrową; e) System odzyskiwania zajętego mienia i zarządzania nim w postępowaniu sądowym; F) Platforma zintegrowanych rejestrów – w tym migracja aplikacji wspierających rejestry gruntów, rejestry cywilne, rejestry pojazdów, rejestry narodowe, rejestry handlowe i rejestry karne, a także rejestracja i weryfikacja patentów.
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą	Dostarczanie platform zarządzania wiedzą				KW. 4	2025	Dostarczanie następujących platform zarządzania wiedzą: a) Wspólne usługi wsparcia b) Statystyki i wskaźniki C) Platforma zarządzania informacjami (system zarządzania dokumentami)

S. KOMPONENT 19: Cyfrowa administracja publiczna

Ten element portugalskiego planu odbudowy i zwiększania odporności stanowi odpowiedź na wyzwanie związane z potrzebą zapewnienia lepszych, prostszych i bardziej cyfrowych usług publicznych. Chociaż Portugalia jest dobrze przygotowana do świadczenia usług cyfrowych, fragmentacja i powielanie wymogów pozostają głównymi przeszkodami dla efektywnej i zorientowanej na klienta administracji publicznej. Komponent ten ma na celu sprostanie tym wyzwaniom.

Komponent ten ma na celu poprawę usług publicznych poprzez wspieranie wykorzystania rozwiązań technologicznych i wzmocnienie bliskości w celu zapewnienia prostszego, bezpiecznego, skutecznego i wydajnego dostępu dla obywateli i przedsiębiorstw, zmniejszając koszty kontekstowe. Ponadto ma on na celu promowanie efektywności, modernizacji, innowacji i wzmocnienia pozycji administracji publicznej, wzmocnienie jej odporności, poprawę umiejętności urzędników służby cywilnej oraz zwiększenie wkładu administracji państwowej i publicznej we wzrost i rozwój gospodarczy i społeczny.

Komponent ten koncentruje się na wdrożeniu paradygmatu „cyfrowy z definicji” i zasady jednorazowości w portugalskiej administracji publicznej, przy jednoczesnym inwestowaniu w podnoszenie kwalifikacji siły roboczej.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących:

- priorytetowe traktowanie wydatków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu (zalecenia dla poszczególnych krajów nr 1 z 2019 r. i 2020 r.) poprzez czerpanie korzyści z przyrostu wydajności wynikającego z cyfryzacji;
- podniesienie poziomu umiejętności ludności (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.) w odniesieniu do służby cywilnej;
- skoncentrowanie inwestycji na transformacji cyfrowej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 z 2020 r.) poprzez inwestowanie w przekrojowe i sektorowe systemy administracji publicznej; oraz
- zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i administracyjnych dla przedsiębiorstw (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 z 2019 r.) poprzez uproszczenie i zwiększenie skuteczności stosunków między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, w szczególności poprzez wdrożenie zasady jednorazowości.

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis

środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

S.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Reforma TD-r34: Cyfrowe, proste, sprzyjające włączeniu społecznemu i bezpieczne usługi publiczne dla obywateli i przedsiębiorstw

Celem reformy jest wdrożenie paradygmatu „cyfrowości z definicji” w usługach publicznych, aby uczynić go bardziej zorientowanym na użytkownika, zwiększyć dostępność i zmniejszyć obciążenie administracyjne dla obywateli i przedsiębiorstw, w tym poprzez korzystanie z usług w chmurze.

Reforma polega na wdrożeniu środków mających na celu zapewnienie niezbędnych ram prawnych na potrzeby transformacji cyfrowej, w szczególności na potrzeby wdrożenia jednolitego portalu cyfrowego i zasady jednorazowości, w drodze skoordynowanego procesu między podmiotami publicznymi zakorzenionymi w strategii i planie działania na rzecz transformacji cyfrowej w administracji publicznej na lata 2021–2023 i 2024–2026, przy jednoczesnym wdrożeniu wymaganych zabezpieczeń w zakresie bezpieczeństwa informacji, w tym zabezpieczeń właściwych dla cyberbezpieczeństwa.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 30 września 2021 r.

Reforma TD-r35: Reforma funkcjonalna i organizacyjna administracji publicznej

Celem tej reformy jest restrukturyzacja i usprawnienie usług publicznych w celu promowania nowoczesnej i skuteczniejszej administracji publicznej, również z wykorzystaniem synergii wynikających z wdrożenia reformy TD-r34. Obecnie w departamentach administracji centralnej występują rozproszenie i redundancja, które prowadzą do powtarzania usług w ministerstwach, oraz wysoki poziom sztywności modeli świadczenia pracy w sektorze publicznym, który opiera się na ścisłych łańcuchach dowodzenia i prowadzi do zbędnych podejść biurokratycznych.

Reforma ta ma na celu zmianę modelu funkcjonowania państwa i administracji publicznej w ujęciu ogólnym, aby zwiększyć synergię i wykorzystać możliwości stworzone przez technologię. Obejmuje to centralizację wspólnych i dzielonych usług, rozwiązanie problemu rozproszenia i redundancji w departamentach administracji centralnej, odpowiednią specjalizację sektorowych bezpośrednich i pośrednich podmiotów administracji publicznej według dziedzin wiedzy fachowej, specjalizację krytycznych funkcji wspierania działalności rządu oraz skoncentrowanie niektórych urzędów rządowych w jednej przestrzeni fizycznej. Reforma ta zostanie przeprowadzona poprzez utworzenie grupy roboczej ds. diagnozy i określenia planu reorganizacji centralnych służb państwowych.

Realizacja reformy zakończy się do dnia 31 grudnia 2023 r.

Reforma TD-r36: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Reforma ta ma na celu podnoszenie kwalifikacji urzędników służby cywilnej, w tym ich umiejętności cyfrowych, i wdraża nowe modele pracy (tj. telepracę). Reforma ta jest zgodna ze środkami przewidzianymi w komponentcie 6.

Reforma ta, odzwierciedlona w strategii na rzecz innowacji i modernizacji państwa i administracji publicznej z lipca 2020 r., wzmocni strukturę zarządzania i szkolenia dla urzędników służby cywilnej i kadry kierowniczej poprzez ustanowienie struktury koordynacji działań szkoleniowych (*Instituto Nacional de Administração*), która będzie zarządzać promowaniem zarówno zaawansowanych szkoleń, takich jak umiejętności zarządzania, nauki o danych, kursy specjalizacyjne, jak i poprzez pogłębienie programu *Qualifica AP* w celu podniesienia poziomu kwalifikacji urzędników publicznych w perspektywie krótko- i średnioterminowej. Jednocześnie reforma ta ma na celu wykorzystanie potencjału telepracy w służbie cywilnej.

Jest on nierozzerwalnie związany z inwestycją TD-C19-i07 – Wzmocnienie pozycji administracji publicznej, która przewiduje cyfrowe programy zdolności, programy staży zawodowych, wyższe

i zaawansowane szkolenia w zakresie zarządzania oraz ogólne podnoszenie umiejętności urzędników służby cywilnej.

Realizacja reformy zostanie zakończona do dnia 30 czerwca 2021 r.

Inwestycja TD-C19-i01: Przeprojektowanie usług publicznych i konsularnych

Celem tej inwestycji jest zapewnienie transformacji cyfrowej w portugalskiej administracji publicznej, w tym w usługach konsularnych.

Inwestycja ta polega na udostępnieniu obywatelom wszechkanałowej zdolności reagowania (jednolity portal cyfrowy, centrum obsługi telefonicznej i usługi osobiste) oraz instalacji nowych *Espaços cidadão* i *Lojas do Cidadão* w nowych energooszczędnych przestrzeniach.

Inwestycja TD-C19-i02: Zrównoważone usługi elektroniczne

Celem tej inwestycji jest zwiększenie interoperacyjności i integracji systemów informatycznych portugalskiej administracji publicznej. Inwestycja ta obejmuje cyfrowe usługi publiczne i portal.

Inwestycja TD-C19-i03: Wzmocnienie ogólnych ram cyberbezpieczeństwa

Celem tej inwestycji jest podniesienie standardów i procedur bezpieczeństwa informacji w odniesieniu do danych online.

Inwestycja ta obejmuje:

- nowych centrów kompetencji w celu ułatwienia przyjęcia rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa dla MŚP i administracji publicznej;
- zakup sprzętu do kryptografii; oraz
- zapewnienie dostępu do platformy krajowych ram odniesienia w zakresie cyberbezpieczeństwa.

TD-C19-i04: Wydajna, bezpieczna i wspólna krytyczna infrastruktura cyfrowa

Celem tej inwestycji jest zwiększenie odporności krytycznej infrastruktury cyfrowej. Inwestycja ta polega na zwiększeniu zasięgu i przepustowości państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych, krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego oraz na przeglądzie systemów i procesów informatycznych sił bezpieczeństwa.

TD-C19-i05-RAM: Transformacja cyfrowa administracji publicznej Madery

Celem tej inwestycji jest udostępnienie technologii cyfrowych na potrzeby świadczenia usług publicznych.

Inwestycja ta polega na cyfryzacji usług publicznych.

TD-C19-i06-RAA: Transformacja cyfrowa administracji publicznej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji cyfrowej sektora publicznego i zmniejszenie obciążeń administracyjnych.

Inwestycja ta polega na świadczeniu usług cyfrowych,

TD-C19-i07: Administracja publiczna uprawniona do tworzenia wartości publicznej

Celem tej inwestycji jest podniesienie umiejętności pracowników administracji publicznej.

Inwestycja polega na zapewnieniu szkoleń, sprzętu i zasobów na potrzeby planowania.

Inwestycja TD-C19-i08 Inteligentne terytoria

Celem tej inwestycji jest przyjęcie opartego na danych planowania miast i terytoriów oraz zarządzania nimi.

Inwestycja polega na zapewnieniu dostępnych narzędzi cyfrowych i szkoleń.

S.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w sposób uproszczony i spójny za pośrednictwem różnych kanałów		Numer	0	5	KW. 4	2022	Liczba usług zarejestrowanych w rozszerzonym katalogu podmiotów i usług i dostępnych za pośrednictwem kilku kanałów: jednolity portal usług cyfrowych, punkt kontaktowy, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> . Wskaźnik ten oznacza przeprojektowanie tych usług zgodnie z zasadą jednorazowości i udostępnienie ich w ramach podejścia wielokanałowego.
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne za pośrednictwem różnych kanałów		Numer	5	25	KW. 1	2026	Liczba usług dostępnych za pośrednictwem kilku kanałów, na przykład: jednolity portal usług cyfrowych, punkt kontaktowy, <i>Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão</i> ,
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsulatami	Dostarczenie nowego modelu zarządzania konsulatami				KW. 1	2026	Nowy model zarządzania konsulatami obejmujący: 10 cyfrowych usług konsularnych dostępnych za granicą dla obywateli/osób niebędących obywatelami danego państwa; <i>Centro de Atendimento konsulat dostępny</i> w co najmniej 15 krajach.
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji dotyczących tworzenia nowych sklepów dla obywateli i przestrzeni dla obywateli	Podpisane protokoły				III KW.	2024	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji dotyczących utworzenia 31 nowych sklepów obywatelskich (<i>Lojas de Cidadão</i>) i 400 nowych przestrzeni obywatelskich (<i>Espaços Cidadão</i>)

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
19.26	TD-C19-i01	T	Sklepy dla obywateli i przestrzenie dla obywateli		Numer	0	431	KW. 2	2026	31 sklepów obywatelskich (<i>Lojas de Cidadão</i>) wybudowano lub wyremontowano, a 400 przestrzeni obywatelskich (<i>Espaços Cidadão</i>) jest publicznie dostępnych. Zapotrzebowanie na energię pierwotną w nowych budynkach musi być o co najmniej 20 % niższe niż standard dla budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski	Dostępna jest nowa aplikacja obywatelska				KW. 1	2025	Aplikacja obywatelska Gov PT jest dostępna dla telefonów komórkowych.
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pośrednictwem tożsamości elektronicznej i zgodne z zasadą jednorazowości		Numer	0	5	III KW.	2022	Liczba cyfrowych usług publicznych dostępnych dla obywateli i przedsiębiorstw wykorzystujących dane dostępne w katalogu iAP (dostępnym pod adresem iap.gov.pt), objętych tożsamością elektroniczną (na żądanie służb) i systemem kontroli danych osobowych w administracji publicznej oraz publikujących otwarte dane na stronie www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	M	Infrastruktura informacji terytorialnej	Portal dostępny online				KW. 4	2025	Portal „Terytorialna infrastruktura informacyjna” jest dostępny online i zawiera informacje geograficzne, np. kartograficzne, demograficzne, społeczno-gospodarcze i środowiskowe.
19.7	TD-C19-i03	T	Centrów kompetencji;		Numer	0	7	KW. 4	2025	Warunki akceptacji podpisane w odniesieniu do 7 centrów kompetencji w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.
19.8	TD-C19-i03	T	Zakup sprzętu kryptograficznego		Numer	0	150	KW. 1	2026	Liczba zakupionych urządzeń kryptograficznych, np. sprzętowych modułów bezpieczeństwa
19.9	TD-C19-i03	T	Krajowe ramy cyberbezpieczeństwa		Numer	0	47	KW. 1	2026	Liczba nowych podmiotów w administracji publicznej mających dostęp do PANORAMA, platformy krajowych ram cyberbezpieczeństwa
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla		%	0	95	KW. 2	2022	Odsetek pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych mających dostęp do bezpiecznego systemu łączności głosowej, komunikacyjnej i wideo.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych							
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej	Zakończenie modernizacji krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego i państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych				KW. 1	2024	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej: 112 projektów centrum operacyjnego i krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego, z wyjątkiem instalacji i uruchomienia nowego centrum danych, które jest uwzględnione w kamieniu milowym 19.13; (II) zmiana technologii infrastruktury naziemnej (sieci bazowej) z E1 na IP (protokół internetowy) oraz zwiększenie przepustowości państwowej sieci łączności w sytuacjach nadzwyczajnych (SIRESP).
19.13	TD-C19-i04	T	Krytyczna infrastruktura cyfrowa			0	4	KW. 2	2026	Zapewniana jest następująca infrastruktura cyfrowa: (i) nowe centrum danych krajowej sieci bezpieczeństwa wewnętrznego (NISN); Centrum przywracania gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej dla systemów informacyjnych związanych z państwową siecią łączności w sytuacjach nadzwyczajnych (SIRESP); (III) system informacyjny służący do zarządzania wypadkami i przestępstwami drogowymi (IV) system informacyjny służący do zarządzania zdarzeniami, sytuacjami nadzwyczajnymi i katastrofami związanymi z ochroną ludności
19.14	TD-C19-i04	M	Systemy informatyczne sił i służb bezpieczeństwa	Dostarczone systemy informatyczne				KW. 2	2025	Dostarczane są następujące systemy informatyczne: systemy informatyczne AIMA – Agencji ds. Integracji, Migracji i Azylu; systemy informatyczne do celów kontroli granicznej i współpracy policyjnej C) Wspólny system usług informatycznych dla sił bezpieczeństwa i systemy informatyczne dla danych pochodzących z monitoringu wizyjnego
19.15	TD-C19-i04	M	Rządowe centrum zarządzania siecią	Dostarczenie pięciu infrastruktur				KW. 1	2026	Dostarczenie pięciu infrastruktur technologicznych RING (ochrona zapory sieciowej; przetwarzanie, przechowywanie i tworzenie kopii zapasowych; Telefonia VoIP; wideokonferencje; oraz ekosystem aplikacji).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			informatyczną (RING)	technologicznych RING						
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Prototyp funkcjonalny	Akceptacja prototypu funkcjonalnego				KW. 4	2024	Przyjęcie prototypu funkcjonalnego przez instytucję zamawiającą. Prototyp obejmuje następujące funkcje: — zidentyfikowanie nieefektywności i oszustw związanych z algorytmami sztucznej inteligencji; — usługi w zakresie sztucznej inteligencji; automatyzacja procesu decyzyjnego.
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Cyfrowe usługi publiczne w regionie autonomicznym Madery		Numer	0	5	KW. 2	2025	Liczba udostępnionych nowych projektów lub usług: „Digitecas” Cyfryzacja dokumentów z archiwów dziedzictwa kulturowego Cyfrowy system rejestracji statków Cyfrowy system wspólnoty portowej Cyfrowe „DROTe” (<i>Direção Regional do Ordenamento do Território</i>)
19.17	TD-C19-i05-RAM	T	Infrastruktura informatyczna administracji publicznej w regionie autonomicznym Madery		Numer	0	7	KW. 4	2025	Liczba udostępnionych projektów: <ul style="list-style-type: none"> • Sieć prywatna 5G • Mobilne centrum kontroli i nadzoru pożarów lasów • Data centra samorządu regionalnego i regionalnej administracji publicznej • Łączność w regionalnych budynkach administracji publicznej • Narzędzia cyfrowe dla pracowników sektora publicznego • system informatyczny do zarządzania finansami publicznymi • system zarządzania majątkiem publicznym
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA	Dostępność projektów i usług cyfrowych				KW. 4	2025	Dostępne są następujące projekty i usługi:

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										<ul style="list-style-type: none"> APR+ dostępna, sprzyjająca włączeniu społecznemu i otwarta administracja publiczna RRSO + większa sprawność. APR+ Proaktywna Mobile.GOV/Azores Ciber 360 Roczne sprawozdanie z postępów+ dostosowane do wymogów przyszłości
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów		Numer	0	1 500	KW. 4	2023	Liczba absolwentów, którzy odbyli staż w administracji publicznej ustanowiony w ramach <i>Resoluções do Conselho de Ministros</i>
19.20	TD-C19-i07	T	Sprzęt informatyczny dla pracowników administracji publicznej		Numer	0	17 500	KW. 4	2023	Zakupiono sprzęt informatyczny (17500 laptopów).
19.21	TD-C19-i07	T	Przestrzenie szkoleniowe i coworkingowe dla pracowników administracji publicznej		Numer	0	96 400	KW. 1	2026	<p>Liczba uczestników szkoleń w jednym z następujących programów budowania zdolności:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Programa de capacitação digital</i> Szkolnictwo wyższe i wyższe w zakresie zarządzania Szkolenie dla <i>Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão</i> Program <i>Qualifica AP</i> PlanAPP – projekt dotyczący umiejętności w zakresie planowania i prognozowania SIADAP <p>Ponadto Centrum Kompetencji ds. Planowania, Polityki i Prognoz publikuje na swojej stronie internetowej 65 sprawozdań, badań lub dokumentów orientacyjnych. Ponadto dostępne są również 23 przestrzenie coworkingowe.</p>
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej				III KW.	2021	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej: strategia i przekrojowy plan działania na rzecz transformacji cyfrowej administracji publicznej oraz

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			administracji publicznej	administracji publicznej						II) Pakiet ustawodawczy (w tym rozporządzenie w sprawie krajowych ram cyberbezpieczeństwa) dotyczący krajowych ram cyberbezpieczeństwa, oparty na ustawie nr 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej				KW. 4	2023	Wejście w życie przepisów niezbędnych do wdrożenia zmian funkcjonalnych i organizacyjnych w centralnej administracji publicznej na podstawie sprawozdania sporządzonego przez grupę roboczą utworzoną na mocy rozporządzenia ministerialnego
19.24	TD-C19-r36	M	Ustanowienie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.	Ustanowienie Krajowego Instytutu Administracji, I.P. na mocy aktu prawnego				KW. 2	2021	Ustanowienie na mocy aktu prawnego <i>Instituto Nacional de Administração, IP</i> , umożliwiającego prowadzenie działań szkoleniowych dla administracji publicznej
19.34	TD-C19-i08	M	Portal „Inteligentne Terytoria”	Portal „Inteligentne Terytoria” jest dostępny				KW. 1	2025	Dostępny jest portal internetowy zawierający zbiór przepisów, najlepszych praktyk i zasobów finansowych związanych ze strategią krajową na rzecz inteligentnych terytoriów.
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, cyfrowe bliźniaki i tablica wskaźników polityki publicznej	Dostępność platform zarządzania miejskiego, cyfrowych bliźniaków i tablice wskaźników polityki publicznej				KW. 1	2026	Platformy zarządzania obszarami miejskimi są dostępne w 129 gminach. W różnych obszarach dostępnych jest pięć cyfrowych bliźniaków, na przykład: woda i rolnictwo, odporność na zmianę klimatu, mobilność i dekarbonizacja, zdrowie, energia, turystyka, ochrona ludności. Tablica wskaźników polityki publicznej jest dostępna dla podmiotów centralnych i regionalnych.
19.36	TD-C19-i08	M	Szkolenia na temat inteligentnych obszarów	Dostępność kursów szkoleniowych				KW. 2	2025	Kursy szkoleniowe dla pracowników sektora publicznego na inteligentnych terytoriach są dostępne za pośrednictwem rejestracji online.

S.3. Opis reform i inwestycji związanych z pożyczką

Reforma TD-C19-r41: Dostęp do usług publicznych, harmonizacja i konsolidacja dostępu osobistego i internetowego

Celem tej reformy jest pogłębienie transformacji cyfrowej administracji publicznej i wykorzystanie nowych technologii do przekształcenia obecnego modelu usług publicznych.

Reforma polega na wejściu w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje przepisy dotyczące dostępu do usług publicznych osobiście i zdalnie (online, za pośrednictwem aplikacji, telefonicznie).

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Reforma TD-C19-r42: Nowy system oceny mający na celu wzmocnienie pozycji pracowników administracji publicznej i odmłodzenie ich

Celem tej reformy jest przyciągnięcie i zatrzymanie talentów w administracji publicznej oraz odmłodzenie jej siły roboczej.

Reforma ta obejmuje przegląd systemu oceny wyników w administracji publicznej (zintegrowany system zarządzania wynikami i ich oceny w administracji publicznej – SIADAP), przegląd profilu kompetencji administracji publicznej oraz uruchomienie platformy informatycznej SIADAP.

S.4. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji pożyczki

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych	Przepis w prawodawstwie wskazujący na wejście w życie ustawodawstwa				KW. 2	2024	Wejście w życie aktu ustawodawczego, który harmonizuje i konsoliduje dostęp fizyczny i internetowy do usług publicznych.
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 1	2024	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego zintegrowany system zarządzania wynikami i ich oceny w administracji publicznej (SIADAP) zgodnie z charakterystyką opisaną w opisie działania.
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				KW. 1	2024	Zmieniony profil kompetencji administracji publicznej wchodzi w życie.
19.33	TD-C19-r42	M	Platforma SIADAP	platforma SIADAP jest dostępna				KW. 1	2025	Należy udostępnić platformę SIADAPIT oraz specjalne szkolenia, aby dowiedzieć się, jak z niej korzystać.

T. KOMPONENT 20: Cyfrowa szkoła

W 2019 r. Portugalia osiągnęła wartości poniżej średniej europejskiej pod względem codziennego korzystania z internetu (65 %), korzystania z internetowych usług publicznych (41 %) i specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy (2,4 %) (dane Eurostatu/Centrum Monitorowania Umiejętności Cyfrowych) i wyznaczyła ambitne cele dla tych wskaźników do 2025 r. (odpowiednio 80 %, 75 % i 5 %). Wśród specjalistów w dziedzinie ICT na rynku pracy kobiety stanowiły 18,3 %, a mężczyźni 81,7 % (dane Eurostatu).

Celem komponentu jest stworzenie warunków dla innowacji edukacyjnych, pedagogicznych i zarządczych w portugalskim systemie szkolnictwa podstawowego i średniego. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez rozwój umiejętności cyfrowych nauczycieli, uczniów i pracowników szkół, włączenie technologii cyfrowych do różnych obszarów programów nauczania oraz zapewnienie odpowiedniego sprzętu. To z kolei powinno przyczynić się do transformacji cyfrowej oraz do zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów dotyczącego poprawy poziomu umiejętności ludności, w szczególności jej umiejętności cyfrowych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2019 r.), oraz wspierania wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 2 z 2020 r.).

Oczekuje się, że żadne działanie w ramach tego komponentu nie spowoduje poważnej szkody dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01).

T.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja TD-C20-i01: Transformacja cyfrowa w edukacji

Celem działania jest inwestowanie w środowisko edukacji cyfrowej z perspektywy uczenia się, nauczania i administracji szkół.

Inwestycja polega na zapewnieniu cyfrowych zasobów edukacyjnych, dostępu do specjalistycznego sprzętu technologicznego i systemów zarządzania szkołami.

Inwestycja TD-C20-i02-RAA: Edukacja cyfrowa (Azory)

Celem środka jest zapewnienie dostępu do korzystania z technologii cyfrowych w edukacji.

Inwestycja ta polega na zapewnieniu sprzętu, cyfrowych zasobów edukacyjnych, szkoleń i lepszej łączności.

Inwestycja TD-C20-i03-RAM: Przyspieszenie cyfryzacji edukacji w ramach mechanizmu szybkiego reagowania

Celem środka jest bardziej proaktywny, inkluzywny, autonomiczny, sprawiedliwy i otwarty system edukacji w autonomicznym regionie Madery.

Inwestycja obejmuje zapewnienie zasobów cyfrowych i sprzętu dla szkół, poprawę łączności i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych.

T.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów na zakup indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli	Podpisane umowy				KW. 4	2021	Podpisanie umów na zakup 600000 nowych laptopów do użyczenia nauczycielom i uczniom
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli		Numer	450 000	1 050 000	KW. 4	2022	Liczba laptopów użyczonych nauczycielom i uczniom publicznych szkół podstawowych i średnich
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoria edukacji cyfrowej		Numer	0	1 300	KW. 4	2024	Liczba nowych laboratoriów edukacji cyfrowej przyjętych w publicznych szkołach podstawowych i średnich (od 5. ^{do} 12. klasy) w Portugalii kontynentalnej wraz ze specjalistycznym sprzętem projektowym, w tym zestawami robotyki, drukarkami 3D, sprzętem pomiarowym i testowym oraz komputerami.
20.6	TD-C20-i01	T	Zainstalowane nowe urządzenia projekcyjne		Numer	0	40 000	KW. 2	2024	Liczba nowych projektorów zainstalowanych w publicznych placówkach oświatowych.
20.7	TD-C20-i01	M	Zasoby na potrzeby zarządzania szkołą					KW. 4	2024	95 % jednostek edukacyjnych i dydaktycznych sieci publicznej w Portugalii kontynentalnej otrzymało komputery do zarządzania szkołami, co daje łącznie co najmniej 15000 komputerów. Podpisanie umowy dotyczącej rozwiązania w zakresie zarządzania tożsamością przynajmniej dla rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkół. Rodzice, nauczyciele i inni pracownicy szkół mają dostęp do systemu uwierzytelniania umożliwiającego dostęp do platformy edukacyjnej „Portal das Matrículas”.
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne		Numer	0	77	KW. 2	2026	Liczba przedmiotów w różnych klasach z dostępnymi cyfrowymi zasobami edukacyjnymi

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe, otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA		Numer	0	4	KW. 4	2022	Liczba masowych otwartych kursów internetowych (MOOC) stworzonych w celu promowania rozwoju umiejętności cyfrowych na potrzeby edukacji szkolnej i nauczania na odległość, w tym zapewnienie instruktażu i portalu zamówień w zakresie kompetencji cyfrowych. MOOC są dostępne online i bezpłatnie dla nauczycieli i rodziców uczniów
20.12	TD-C20-i02-RAA	T	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne dla szkół		Numer	0	37	KW. 4	2025	37 placówek szkolnych na Azorach otrzymało sprzęt do połączenia internetowego, laptopy lub tablety oraz podręczniki cyfrowe. Ponadto otrzymali inny sprzęt, na przykład interaktywne ekrany, mikroskopy, drukarki 3D lub roboty edukacyjne.
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego stopnia oraz uczniów szkół średnich		Numer	0	5 120	KW. 4	2022	Liczba uczniów w drugim i trzecim cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w roku szkolnym mieli dostęp do cyfrowego zestawu podręcznika i korzystali z niego w ramach ARM.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie ze szkołami w regionie autonomicznym Madery		Numer	0	80	KW. 4	2024	Liczba szkół w regionie autonomicznym Madery, w których zainstalowano sprzęt do podłączenia do sieci WiFi.
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Uczniowie drugiego i trzeciego cyklu kształcenia podstawowego i średniego w regionie autonomicznym Madery z podręcznikami cyfrowymi		Numer	5 120	15 910	KW. 4	2025	Liczba uczniów drugiego i trzeciego cyklu kształcenia podstawowego i średniego, którzy w roku szkolnym 2025/2026 otrzymali w ARM cyfrowy zestaw podręcznikowy.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenie w zakresie kompetencji cyfrowych w regionie autonomicznym Madery		Numer	0	6 500	KW. 4	2025	Certyfikaty przyznawane uczestnikom szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych dostępnych na platformie „Interagir”, która monitoruje prowadzenie szkoleń ustawicznych w dziedzinie kształcenia.
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Sprzęt naukowy i technologiczny dla szkół w regionie autonomicznym Madery	Dostawa sprzętu naukowego i technologicznego				KW. 4	2025	Szkoły w Autonomicznym Regionie Madery otrzymały następujący sprzęt: <ul style="list-style-type: none"> • 2500 sztuk sprzętu komputerowego, • Sprzęt do budowy 110 sal lekcyjnych, z których każda należy do jednej z następujących typologii środowiska edukacyjnego: Innowacyjne środowiska edukacyjne, immersyjne środowiska edukacyjne, sale „Makerspace” i sale „Snoezelen”.

U. KOMPONENT 21: REPowerEU

Celem rozdziału REPowerEU jest wspieranie ambicji Portugalii w zakresie niezależności energetycznej i zielonej transformacji w kontekście nowej sytuacji geopolitycznej i sytuacji na rynku energii.

Reformy i inwestycje w ramach REPowerEU mają na celu wzmocnienie suwerenności energetycznej Portugalii i przyspieszenie dekarbonizacji jej gospodarki. Rozdział ten obejmuje reformy, które usprawnią procedury udzielania zezwoleń na odnawialne źródła energii, stworzą punkt kompleksowej obsługi w zakresie udzielania zezwoleń na projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii, a także będą wspierać wykorzystanie biometanu i wodoru odnawialnego w kraju. Inwestycja będzie polegała na opracowaniu badań technicznych dotyczących wykorzystania morskiej energii wiatrowej. Ponadto Portugalia podejmuje wyzwanie, jakim jest przekwalifikowanie siły roboczej na potrzeby zielonej transformacji, w drodze reformy dotyczącej umiejętności ekologicznych, której celem jest stworzenie kompleksowej oferty szkolenia zawodowego na potrzeby rozwoju umiejętności ekologicznych i przeszkolenie 25 tys. osób w ciągu najbliższych dwóch lat.

Rozdział ten obejmuje również inwestycje mające na celu rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego za pomocą inwestycji mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, usługowych i publicznych oraz reformy mające na celu ustanowienie krajowego obserwatorium ubóstwa energetycznego i opracowanie modelu punktu kompleksowej obsługi wspierającego obywateli we wdrażaniu interwencji w zakresie efektywności energetycznej.

Portugalia zwiększa również swoją odporność poprzez inwestycje strategiczne wspierające produkcję technologii neutralnych emisyjnie, zwiększenie istniejących inwestycji w gazy odnawialne i transport bezemisyjny, a także budowanie zdolności magazynowania w celu zwiększenia elastyczności systemu energetycznego przy jednoczesnym promowaniu odnawialnych źródeł energii. W całym kraju zaplanowano i rozpowszechniono szereg nowych inwestycji w transport bezemisyjny, w tym budowę szybkiej linii tranzytowej autobusowej w Bradze i kolejki linowej w Nazare”.

Kilka środków będzie miało wymiar transgraniczny, który w większości będzie realizowany poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną.

Komponent ten przyczynia się do realizacji zalecenia dla poszczególnych krajów wydanego Portugalii w celu zmniejszenia jej zależności od paliw kopalnych (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 4 2022 i 2023) oraz skoncentrowania inwestycji na transformacji niskoemisyjnej i energetycznej (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2019) oraz na czystej i wydajnej produkcji i wykorzystaniu energii (zalecenie dla poszczególnych krajów nr 3 2020). Obejmuje on w szczególności środki mające na celu przyspieszenie wdrażania odnawialnych źródeł energii, uproszczenie wydawania pozwoleń, dekarbonizację sektora transportu, poprawę efektywności energetycznej budynków, modernizację sieci przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, zwiększenie magazynowania energii elektrycznej oraz wzmocnienie nabywania umiejętności ekologicznych niezbędnych do zielonej transformacji.

Oczekuje się, że żaden środek w ramach tego komponentu nie spowoduje znaczącej szkody w realizacji celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, biorąc pod uwagę opis środków i działań łagodzących określonych w planie odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01).

U.1. Opis reform i inwestycji, które mają być finansowane z bezzwrotnego wsparcia finansowego

Inwestycja RP-C21-i01: Działanie o zwiększonej skali: Dekarbonizacja przemysłu

Celem tego środka jest zwiększenie skali inwestycji TC-C11-i01: Dekarbonizacja przemysłu, w ramach komponentu 11.

Środek ten polega na zapewnieniu przedsiębiorstwom wsparcia finansowego na projekty dekarbonizacji.

Inwestycja RP-C21-i02: Działanie o zwiększonej skali: Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych

Celem środka jest zwiększenie skali środka TC-C13-i01: „Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych” w ramach komponentu 13.

Inwestycja obejmuje środki w zakresie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych.

Inwestycja RP-C21-i03: Działanie o zwiększonej skali: Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług

Celem tego środka jest zwiększenie skali działania TC-C13-i03 „Efektywność energetyczna budynków wykorzystywanych przez sektor usług” w ramach komponentu 13.

Inwestycja ta obejmuje środki w zakresie efektywności energetycznej budynków w sektorze usług.

Inwestycja RP-C21-i04-RAM: Efektywność energetyczna w budynkach publicznych na Maderze

Celem tej inwestycji jest zwiększenie efektywności energetycznej na Maderze.

Inwestycja ta obejmuje renowacje zwiększające efektywność energetyczną budynków publicznych,

Reforma RP-C21-r43: Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego

Celem tej reformy jest przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu.

Reforma polega na wejściu w życie aktu prawnego ustanawiającego Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE) oraz aktu prawnego ustanawiającego instrument finansowania środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.

Reforma RP-C21-r44: Punkty kompleksowej obsługi w zakresie efektywności energetycznej dla obywateli (przestrzenie energetyczne dla obywateli)

Celem tej reformy jest wspieranie obywateli w przygotowaniu i stosowaniu środków w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększenie wiedzy na temat energii.

Reforma obejmuje fizyczne liczniki (Citizens Energy Spaces – *Espaços Cidadão Energia*) i szkolenie ich personelu.

Inwestycja RP-C21-i05: Wsparcie dla ekologicznego przemysłu

Celem tej inwestycji jest zwiększenie zdolności produkcyjnych technologii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, dekarbonizacji i efektywności energetycznej.

Inwestycja polega na wspieraniu poszczególnych przedsiębiorstw lub projektów inwestycji przemysłowych w produkcję technologii na potrzeby transformacji klimatycznej.

Reforma RP-C21-r45: Umiejętności ekologiczne

Celem tej reformy jest oferowanie szkoleń zawodowych w zakresie umiejętności ekologicznych.

Reforma obejmuje następujące elementy:

Program na rzecz umiejętności ekologicznych i zatrudnienia: program szkolenia zawodowego w dziedzinie energii;

— Centrum Szkoleniowe ds. Transformacji Energetycznej w celu zapewnienia szkoleń w obszarach transformacji energetycznej i działań w dziedzinie klimatu.

Reforma RP-C21-r46: Ramy regulacyjne dotyczące wodoru odnawialnego

Celem tej reformy jest zachęcenie do promowania wodoru odnawialnego w ramach bardziej kompleksowej strategii przejścia na gospodarkę bezemisyjną. Reforma ta ma również na celu stworzenie warunków do dekarbonizacji sieci gazu ziemnego i pomoc w rozwoju łańcucha wartości wodoru odnawialnego.

Reforma polega na przeglądzie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych. Zmienione ramy:

- a) określa kryteria techniczne i aspekty operacyjne dotyczące produkcji wodoru odnawialnego, certyfikacji, transportu, unikania wycieków oraz, w stosownych przypadkach, zatłaczania do sieci gazowej, a także określa kryteria nieprzekraczania maksymalnego dozwolonego stężenia wodoru w sieci gazowej,
- b) określenie celów dla sektorów, w których trudno jest obniżyć emisyjność, takich jak przemysł i transport,
- c) zapewnienie przejrzystości systemu rozliczeń,
- d) określa (przed certyfikacją) podmiot odpowiedzialny za eksploatację sieci wodorowej,
- e) określiła metody kontroli zatłaczania wodoru, które mogłyby opierać się na wydajności grzewczej i jakości gazu (takie jak wartość opałowa brutto (GCV), liczba Wobbego (wskaźnik jakości spalania) i odsetek wodoru w mieszaninie.

Ponadto w Dzienniku Urzędowym – Diário da República – zostanie opublikowany i wejdzie w życie akt administracyjny lub prawny określający, że za instalacje do produkcji wodoru odnawialnego uznaje się wyłącznie jednostki przemysłowe, które spełniają wymogi dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktów delegowanych (2018/2001/UE). Akt ten określa również procedurę, którą mają stosować wnioskodawcy ubiegający się o licencję na produkcję gazów pochodzenia odnawialnego, zobowiązując osoby ubiegające się o licencję do złożenia oświadczenia o przyjęciu zobowiązania do spełnienia wymogów dotyczących wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych określonych w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i aktach delegowanych do niej (2018/2001/UE) oraz do zapewnienia odnawialnego pochodzenia wyprodukowanego wodoru.

Wspomniany akt administracyjny lub prawny wymaga również, aby przed rozpoczęciem produkcji wodoru odnawialnego, w celu uzyskania „pozwolenia na instalację i eksploatację zakładu

przemysłowego”, wnioskodawca przedstawił, w stosownych przypadkach, ostateczną umowę na zakup energii odnawialnej, którą zużywa w procesie produkcji, a także informacje niezbędne do wykazania, że zobowiązania podjęte w oświadczeniu zostały wypełnione.

Wdrożenie reformy zostanie zakończone do dnia 30 czerwca 2024 r.

Reforma RP-C21-r47: Pierwsza aukcja na potrzeby planu działania na rzecz zrównoważonego biometanu i biometanu

Celem tej reformy jest promowanie i zwiększenie produkcji i konsumpcji zrównoważonego biometanu poprzez stworzenie warunków niezbędnych do rozwoju gospodarki biometanu w Portugalii.

Reforma obejmuje uruchomienie pierwszej aukcji na scentralizowany zakup zrównoważonego biometanu przez hurtownika ostatniego nabywcy (CURg) zgodnie z rozporządzeniem rządu nr 15/2023 z dnia 4 stycznia. Aukcja ma na celu zakup 150 GWh/rok biometanu do zatłaczania do krajowej sieci gazowej. Reforma obejmuje również przyjęcie planu działania na rzecz biometanu, w którym określa się strategię rozwoju biometanu w Portugalii. W planie działania proponuje się działania mające na celu zapewnienie korzystnych ram regulacyjnych w połączeniu z zestawem polityk publicznych wspierających tworzenie rynku wewnętrznego biometanu, zarówno w celu wspierania produkcji, jak i zachęcania do konsumpcji.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do dnia 31 marca 2024 r.

Reforma RP-C21-r48: Uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do projektów dotyczących energii odnawialnej

Celem tej reformy jest wspieranie projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych poprzez uproszczenie ram prawnych i regulacyjnych dotyczących wydawania zezwoleń na energię ze źródeł odnawialnych oraz szkolenie osób zajmujących się wydawaniem zezwoleń i odpowiednim narzędziem cyfrowym.

Reforma obejmuje:

- Wejście w życie aktu ustawodawczego ustanawiającego grupę zadaniową ds. wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej do 2030 r. (EMER 2030). Wejście w życie rozporządzenia w sprawie udzielania gminnym koncesjom na projekty w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii.
- Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego harmonogram alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.
- Tdeszcz pracowników administracji publicznej związany z procedurami wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii.

Inwestycja RP-C21-i07: Badania techniczne dotyczące potencjału energii morskiej

Celem tej inwestycji jest ułatwienie procedur przetargowych i badań technicznych dotyczących instalacji pływających zdolności w zakresie morskiej energii wiatrowej.

Inwestycja obejmuje badania techniczne na potrzeby przygotowania aukcji energii morskiej.

Inwestycja RP-C21-i09: Punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej

Celem tej inwestycji jest ułatwienie procedur wydawania pozwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja polega na utworzeniu platformy cyfrowej stanowiącej punkt kompleksowej obsługi.

Inwestycja RP-C21-i10-RAA: System zachęt do zakupu i instalacji systemów magazynowania energii odnawialnej na Azorach

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej na Azorach.

Inwestycja polega na instalacji systemów magazynowania.

Inwestycja RP-C21-i11-RAM: System zachęt do produkcji i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych na Maderze i Porto Santo

Celem tej inwestycji jest wspieranie transformacji energetycznej w Regionie Autonomicznym Madery.

Inwestycja polega na instalacji systemów wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Inwestycja RP-C21-i12: Działanie o zwiększonej skali: Dekarbonizacja transportu publicznego

Celem inwestycji jest zwiększenie skali TC-C15-i05: Dekarbonizacja transportu publicznego w ramach komponentu 15.

Część działania o zwiększonej skali polega na zwiększeniu liczby nowych autobusów bezemisyjnych wykorzystywanych w transporcie publicznym.

Inwestycja RP-C21-i13-RAM: Dekarbonizacja transportu

Celem tego środka jest promowanie dekarbonizacji transportu w Regionie Autonomicznym Madery.

Inwestycja obejmuje zakup autobusów bezemisyjnych, instalację punktów ładowania autobusów bezemisyjnych oraz program złomowania pojazdów, które są zastępowane pojazdami elektrycznymi.

Inwestycja RP-C21-i14: Szybki tranzyt autobusu przez Bragę

Celem tej inwestycji jest zwiększenie zrównoważonego transportu publicznego w Bradze.

Inwestycja polega na budowie szybkiej linii tranzytowej autobusowej w mieście Braga oraz na zakupie dziesięciu bezemisyjnych autobusów.

Inwestycja RP-C21-i16: Nazaré Funicular

Celem tej inwestycji jest zwiększenie zrównoważonego transportu publicznego w Nazaré.

Inwestycja polega na budowie mechanicznego rozwiązania transportowego (komórkowego).

Inwestycja RP-C21-i17: System wsparcia wodoru odnawialnego i gazów odnawialnych

Środek ten ma na celu wspieranie upowszechniania produkcji wodoru odnawialnego i innych gazów pochodzenia odnawialnego.

Środek ten polega na inwestycji publicznej w program dotacji w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania w portugalskim sektorze energetycznym oraz powiązanych gałęziach przemysłu i usługach. Program działa poprzez udzielanie dotacji bezpośrednio sektorowi prywatnemu.

Programem zarządza Agencja ds. Klimatu (*Agência para o Clima*) jako partner wykonawczy.

System ten obejmuje następujące elementy:

- Wytwarzanie gazów z energii wytwarzanej przez instalacje wykorzystujące wyłącznie odnawialne źródła energii i wodór odnawialny, wspieranie projektów inwestycyjnych w zakresie produkcji gazów odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego i biometanu.
- Produkcja wodoru odnawialnego i innych gazów pochodzenia odnawialnego musi być zgodna z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii (2018/2001/UE) i jej aktami delegowanymi. Do produkcji wodoru odnawialnego stosuje się wyłącznie elektrolizę.

W celu realizacji inwestycji w program Portugalia i Agencja ds. Klimatu („*Agência para o Clima*”) podpisują umowę wykonawczą lub jeden lub kilka aktów prawnych, które zawierają następującą treść:

1. Opis procesu decyzyjnego w ramach programu: Ostateczna decyzja o przyznaniu finansowania w ramach programu jest podejmowana przez komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdzana większością głosów członków niezależnych od rządu portugalskiego.
2. Kluczowe wymogi powiązanego programu dotacji, które obejmują:
  - a. Opis udzielonych dotacji i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
  - b. Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były ekonomicznie opłacalne.
  - c. Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności program dotacji wyklucza z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla,²⁹(ii) działalność i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie wskaźniki referencyjne³⁰, (iii)

---

²⁹ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, a także związanej z nimi infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej z wykorzystaniem gazu ziemnego, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

³⁰ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami³¹ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³².

- d. Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.
3. Kwotę objętą kwotą objętą umową wykonawczą lub aktami prawnymi, strukturę opłat na rzecz partnera wykonawczego oraz wymóg wykorzystania wszelkich niewykorzystanych wpływów z programu, w tym po 2026 r., do tych samych celów polityki.
4. Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:
1. Opis systemu monitorowania stosowanego przez Agencję ds. Klimatu na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej uruchomionych dotacji.
  2. Opis procedur Agencji ds. Klimatu, które zapewnią zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywanie i korygowanie.
  3. Obowiązek weryfikacji kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami określonymi w umowie wykonawczej lub akcie prawnym (aktach prawnych) ustanawiającym(-ych) system przed zobowiązaniem się do finansowania operacji.
  4. Obowiązek przeprowadzania audytów ex post opartych na analizie ryzyka zgodnie z planem audytu Fondo Ambiental. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodności z zasadą „nie czyń poważnych szkód”, z zasadami pomocy państwa i z wymogami celu klimatycznego oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów weryfikuje się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków obowiązującej umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych) ustanawiających program dotacji.
  5. Wymogi dotyczące inwestycji w dziedzinie klimatu realizowanych przez partnera wykonawczego: co najmniej 30 100 000 EUR z inwestycji RRF w Instrument przyczynia się do realizacji celów związanych ze zmianą klimatu zgodnie z załącznikiem VI do rozporządzenia w sprawie RRF.³³

³¹ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinyowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³² Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³³ Beneficjenci końcowi stowarzyszeni z konkretnymi projektami są zobowiązani do przedstawienia uzasadnienia wybranego obszaru interwencji dla każdego wspieranego projektu, wraz z opisem projektu, do celów obliczenia wkładu na rzecz klimatu. Partner wykonawczy jest również zobowiązany do przedstawienia państwu członkowskiemu półrocznego sprawozdania z realizacji każdego projektu/działania.

Inwestycja RP-C21-i18: System wspierania elastyczności sieci i magazynowania

Środek ten polega na inwestycji publicznej w program dotacji w celu zachęcenia do inwestycji prywatnych i poprawy dostępu do finansowania w portugalskim sektorze energetycznym oraz powiązanych gałęziach przemysłu i usługach. Program działa poprzez udzielanie dotacji bezpośrednio sektorowi prywatnemu.

Programem zarządza Agencja ds. Klimatu („*Agência para o Clima*”) jako partner wykonawczy. System ten obejmuje następujące elementy:

- Wspieranie inwestycji w instalacje magazynowania odnawialnej energii elektrycznej³⁴.
- Kwalifikowalne są wyłącznie operacje inwestycyjne mające na celu instalację systemów magazynowania energii elektrycznej opartych na bateriach na skalę sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. Systemy te muszą być powiązane z niezależnymi ośrodkami wytwarzania energii o mocy zainstalowanej przekraczającej 1 MVA, zasilanymi z odnawialnych źródeł energii bezpośrednio podłączonych do publicznej sieci elektroenergetycznej (RESP).

W celu realizacji inwestycji w program Portugalia i Agencja ds. Klimatu („*Agência para o Clima*”) podpisują [umowę wykonawczą lub jeden lub kilka aktów prawnych], które zawierają następującą treść:

1. Opis procesu decyzyjnego w ramach programu: Ostateczna decyzja o przyznaniu finansowania w ramach programu jest podejmowana przez komitet inwestycyjny lub inny odpowiedni równoważny organ zarządzający i zatwierdzana większością głosów członków niezależnych od rządu portugalskiego.
2. Kluczowe wymogi powiązanego programu dotacji, które obejmują:
  - a. Opis udzielonych dotacji i kwalifikujących się beneficjentów końcowych.
  - b. Wymóg, aby wszystkie wspierane inwestycje były ekonomicznie opłacalne.
  - c. Wymóg zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” (DNSH) zgodnie z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady DNSH (2021/C58/01). W szczególności program dotacji wyklucza z kwalifikowalności następujący wykaz działań i aktywów: (i) działalność i aktywa związane z paliwami kopalnymi, w tym wykorzystanie niższego szczebla,³⁵(ii) działalność i aktywa w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych, które nie są niższe niż odpowiednie

---

³⁴ Beneficjenci końcowi stowarzyszeni z konkretnymi projektami są zobowiązani do przedstawienia uzasadnienia wybranego obszaru interwencji dla każdego wspieranego projektu, wraz z opisem projektu, do celów obliczenia wkładu na rzecz klimatu. Partner wykonawczy jest również zobowiązany do przedstawienia państwu członkowskiemu półrocznego sprawozdania z realizacji każdego projektu/działania.

³⁵ Z wyjątkiem a) aktywów i działań związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła, a także związanej z nimi infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej z wykorzystaniem gazu ziemnego, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących zasady „nie czyn poważnych szkód” (2021/C58/01) oraz b) działań i aktywów, o których mowa w ppkt (ii), w przypadku których stosowanie paliw kopalnych jest tymczasowe i technicznie nieuniknione do celów terminowego przejścia na działalność bez udziału paliw kopalnych.

- wskaźniki referencyjne³⁶, (iii) działalność i aktywa związane ze składowiskami odpadów, spalarniami³⁷ i zakładami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów³⁸.
- d. Wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie mogą otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów.
3. Kwotę objętą kwotą objętą umową wykonawczą lub aktami prawnymi, strukturę opłat na rzecz partnera wykonawczego oraz wymóg wykorzystania wszelkich niewykorzystanych wpływów z programu, w tym po 2026 r., do tych samych celów polityki.
4. Wymogi w zakresie monitorowania, audytu i kontroli, w tym:
1. Opis systemu monitorowania stosowanego przez Agencję ds. Klimatu na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej uruchomionych dotacji.
  2. Opis procedur Agencji ds. Klimatu, które zapewnią zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz ich wykrywanie i korygowanie.
  3. Obowiązek weryfikacji kwalifikowalności każdej operacji zgodnie z wymogami określonymi w umowie wykonawczej lub akcie prawnym (aktach prawnych) ustanawiającym(-ych) program przed przyznaniem dotacji na operację.
  4. Obowiązek przeprowadzania opartych na analizie ryzyka audytów ex post zgodnie z planem audytu Agencji ds. Klimatu. Wspomniane audyty mają na celu potwierdzenie (i) skuteczności systemów kontroli, w tym również w zakresie wykrywania nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów; zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód”, z zasadami pomocy państwa i z wymogami celu klimatycznego oraz (iii) wymóg, zgodnie z którym beneficjenci końcowi programu nie otrzymali wsparcia z innych instrumentów unijnych w celu pokrycia tych samych kosztów, jest spełniony. W ramach audytów weryfikuje się również legalność transakcji oraz przestrzeganie warunków obowiązującej umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych) ustanawiających program dotacji.

---

³⁶ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wartości odniesienia ustanowione dla przydziału bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do działań wchodzących w zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji, jak określono w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

³⁷ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach przeznaczonych wyłącznie do przetwarzania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu oraz do istniejących zakładów, w których działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwanie materiałów z popiołów spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

³⁸ Wyłączenie to nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do zwiększenia zdolności zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

U.2. Kamienie milowe, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji bezzwrotnego wsparcia finansowego

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów dekarbonizacji przemysłu		Numer	310	810	KW. 2	2025	Liczba projektów, które otrzymały wsparcie finansowe. Co najmniej jedna oferta zawiera szczegółowe zasady dotyczące projektów uproszczonych o wartości poniżej 200000 EUR.
21.2	RP-C21-i02	T	Urządzenia zwiększające efektywność energetyczną prywatnych budynków mieszkalnych		Numer	0	40 000	III KW.	2025	Liczba mieszkańców z zakupionym sprzętem zwiększającym efektywność energetyczną oszczędności energii pierwotnej. Działanie na rzecz zwiększenia skali obejmuje zaproszenie do składania wniosków „Programa de Apoio a Edifícios mais Sustentáveis 2023 – PAE+S 2023”. 10 MW zainstalowanej mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych.
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej		m ²	360 000	700 000	KW. 2	2026	340000 m ² wyremontowanych budynków usługowych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną oszczędności energii pierwotnej.
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków publicznych		m ²	0	99 000	KW. 2	2026	Powierzchnia wyremontowanych budynków publicznych. Renowacje zwiększające efektywność energetyczną oszczędności energii pierwotnej. 540 kW zainstalowanej mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych.
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe	Przepis w formie prawnej wskazujący na				III KW.	2023	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE), w tym określenie zarządzania, obowiązków (np.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)	wejście w życie aktu prawnego						nadzorowanie i koordynowanie wdrażania długoterminowej strategii na rzecz walki z ubóstwem energetycznym, koordynacja aspektów politycznych związanych z ubóstwem energetycznym w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz planach społeczno-klimatycznych, identyfikacja i monitorowanie gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym oraz proponowanie instrumentów finansowych wspierających środki w zakresie efektywności energetycznej dla gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji i celów.
21.8	RP-C21-r43	M	Instrument finansowy na rzecz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu	Wejście w życie aktu prawnego (aktów prawnych) lub decyzji				KW. 1	2025	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego instrument finansowy na rzecz środków w zakresie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy	Podpisanie protokołu o współpracy				KW. 4	2023	Podpisanie protokołu o współpracy między Agência para a Energia (ADENE), Associação Nacional de Freguesias (Anafre) a Rede Nacional de Agências de Energia (RNAE), Associação Nacional de Municípios (ANMP) i Confederação Nacional de Instituições de Solidariedade (CNIS) w celu utworzenia <i>Espaços Cidadão Energia</i> , określającego ich zadania, strukturę zarządzania i finansowania.
21.10	RP-C21-r44	T	Działania w zakresie budowania zdolności		Numer	0	300	KW. 4	2024	300 świadectw uczestnictwa wydanych w ramach szkolenia technicznego dla przestrzeni energetycznych obywateli – <i>Espaço Energia</i> .
21.11	RP-C21-r44	M	Espaços Cidadão Energia	Strona internetowa przedstawiająca				KW. 1	2025	Strona internetowa, na której znajduje się co najmniej 50 fizycznych stron internetowych <i>Espaços Cidadão Energia</i> oferujących szereg usług dla obywateli

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
				dostępne <i>Espaços Cidadão Energia</i>						(np. wsparcie techniczne dla obywateli w określaniu rozwiązań mających na celu poprawę efektywności energetycznej domów)
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji dla realizacji projektów przemysłowych	Podpisanie warunków akceptacji dla realizacji projektów przemysłowych.				KW. 2	2024	Warunki akceptacji podpisuje się w odniesieniu do realizacji projektów przemysłowych, które są wybierane w drodze konkurencyjnych zaproszeń do składania wniosków, związanych ze strategicznymi technologiami transformacji klimatycznej, jak określono w opisie działania. Warunki akceptacji zapewniają zgodność z wytycznymi technicznymi dotyczącymi zasady „nie czyni poważnych szkód” (2021/C58/01) transakcji objętych wsparciem w ramach tego środka poprzez wykorzystanie wykazu wyłączeń oraz wymóg zgodności z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami w zakresie ochrony środowiska.
21.13	RP-C21-i05	T	Co najmniej 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii na rzecz transformacji klimatycznej		Numer	0	5	KW. 2	2026	Sprawozdania końcowe beneficjentów zatwierdzone przez organy w odniesieniu do co najmniej pięciu projektów technologii przemysłowych związanych z technologiami na rzecz transformacji klimatycznej.
21.14	RP-C21-r45	M	Program na rzecz umiejętności ekologicznych i zatrudnienia	Wejście w życie dekretu rządowego				KW. 4	2024	Wejście w życie dekretu rządowego ustanawiającego program „Umiejętności ekologiczne i miejsca pracy”.
21.15	RP-C21-r45	M	Centrum Szkoleniowe ds. Transformacji Energetycznej	Wejście w życie dekretu rządowego				KW. 2	2025	Wejście w życie dekretu rządowego ustanawiającego Centrum Szkoleniowe ds. Transformacji Energetycznej.
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego	Przepis w akcie administracyjnym lub prawnym				III KW.	2023	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego w sprawie wodoru odnawialnego określającego, że za

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			w sprawie wodoru odnawialnego	wskazujący na jego wejście w życie						instalacje do produkcji wodoru odnawialnego uznaje się wyłącznie instalacje spełniające wymogi zawarte w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii i jej aktach delegowanych (2018/2001/UE).
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych	Przepis w aktach prawnych wskazujący na wejście w życie				KW. 2	2024	Wejście w życie ram regulacyjnych dotyczących wodoru odnawialnego określających kryteria wprowadzania wodoru odnawialnego do sieci gazowej.
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego o zakupu zrównoważonego biometanu				III KW.	2023	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu, zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu rządu nr 15/2023 z dnia 4 stycznia, mającej na celu zakup 150 GWh/rok biometanu do zatlaczania do krajowej sieci gazowej.
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu				KW. 1	2024	Przyjęcie planu działania na rzecz biometanu, w którym ustanawia się strategię rozwoju rynku biometanu.
21.20	RP-C21-r48	M	Ustanowienie EMER 2030	Przepis w akcie ustawodawczym wskazujący na wejście w życie aktu ustawodawczego				III KW.	2023	Wejście w życie powiązanego aktu ustawodawczego ustanawiającego EMER 2030. W akcie ustawodawczym określa się zadania EMER 2030: <ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie osiągnięcia celów zmienionego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu do 2030 r. oraz przyspieszenie realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych w Portugalii; - Opracowanie podręcznika procedur w celu wsparcia i uproszczenia procedury wydawania zezwoleń dla prosumpcji i społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej;

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
										<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie, wdrożenie i zarządzanie punktem kompleksowej obsługi w zakresie wydawania zezwoleń i monitorowania projektów dotyczących energii odnawialnej (RP-C21-i09); - Opracowanie wniosku dotyczącego programu sektorowego na rzecz odnawialnych obszarów docelowych; - Konsolidacja ram prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie do udzielania zezwoleń w zakresie energii elektrycznej i ochrony środowiska na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania.
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie udzielania gminnym koncesjom na projekty w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii	Przepis w rozporządzeniu gminy wskazujący na wejście w życie rozporządzenia gminy				III KW.	2023	Publikacja rozporządzenia rządowego ustanawiającego rozporządzenie w sprawie udzielania gminnym koncesjom na projekty dotyczące energii odnawialnej i jej magazynowania.
21.22	RP-C21-r48	T	Szkolenie personelu zaangażowanego w wydawanie pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej		Numer	0	500	KW. 2	2024	500 kierowników i techników administracji publicznej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym jest przeszkolonych w obszarach związanych z procedurami wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej i magazynowania energii.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
21.44	RP-C21-r48	M	Szkolenia w zakresie wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej	Szkolenia dostępne online i przepis w akcie prawnym wskazujący na wejście w życie aktu prawnego				KW. 2	2026	Środek składa się z: — 6 zorganizowanych konferencji szkoleniowych — Szkolenie online z 6 modułami Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego pulę ekspertów, która zostanie utworzona co najmniej do dnia 30 czerwca 2026 r.
21.23	RP-C21-r48	M	Harmonogram alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	Wejście w życie aktu prawnego				KW. 2	2026	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego harmonogram alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, w tym obszarów geograficznych wynikających z programu sektorowego „Renewable Go-To-Areas”
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne dotyczące obszarów morskich	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne dotyczące obszarów morskich				KW. 2	2024	Podpisanie umowy (umów) dotyczącej (dotyczących) morskich badań geofizycznych, geotechnicznych, wiatrowych, dotyczących fal oraz bieżących badań mających na celu ułatwienie instalacji morskiej energii wiatrowej.
21.27	RP-C21-i07	M	Publikacja badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej	Publikacja				KW. 2	2026	Publikacja w internecie badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej o powierzchni co najmniej 2 000 km ² .
21.31	RP-C21-i09	M	Cyfrowy punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł	Cyfrowy punkt kompleksowej obsługi dostępny online				KW. 2	2026	Cyfrowy punkt kompleksowej obsługi jest dostępny online. Cyfrowy punkt kompleksowej obsługi: Dostarczania informacji na temat procesu wydawania zezwoleń na projekty związane z energią odnawialną, w tym wymogów i terminów; Umożliwienie wnioskodawcy składania wniosków o różne rodzaje zezwoleń,

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
			odnawialnych							zapoznania się ze statusem zezwoleń przez internet i zmiany wniosku; — Umożliwienie podmiotom uczestniczącym w procesie wydawania zezwoleń (promotorom i organom administracyjnym) rozpatrywania wniosków i wydawania zezwoleń za pośrednictwem cyfrowego punktu kompleksowej obsługi; — Zapoznanie się ze statystykami dotyczącymi procesów wydawania zezwoleń; Punkt kompleksowej obsługi powinien obejmować udzielanie zezwoleń na następujące projekty: prosumpcja, społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, magazynowanie i projekty dotyczące energii odnawialnej.
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja pojemności magazynowej		MW	0	8,75	KW. 4	2025	Instalacja pojemności magazynowej baterii
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	instalowanie urządzeń fotowoltaicznych i pojemność magazynowa		MW	0	5,25	KW. 1	2026	Instalacja instalacji fotowoltaicznych i pojemność magazynowa baterii
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Instalacja mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych		MW	0	11	KW. 1	2026	Instalacja i podłączenie do sieci 7 MW energii wiatrowej i 4 MW mocy wytwórczej energii słonecznej
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie warunków akceptacji zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego	Podpisanie warunków akceptacji zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji				KW. 2	2024	Podpisanie warunków akceptacji między beneficjentami a podmiotem zarządzającym w oparciu o procedurę przetargową, zobowiązującą do zakupu 300 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych).

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
				transportu publicznego						
21.36	RP-C21-i12	M	Dostawa autobusów bezemisyjnych					KW. 2	2026	Dostawa 757 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych).
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup bezemisyjnych autobusów i złomowanych pojazdów zastąpionych pojazdami elektrycznymi		Numer		415	KW. 1	2026	Dostawa 15 autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) oraz instalacja punktów ładowania. Zaświadczenia dotyczące 400 pojazdów złomowanych oraz faktury za zakup 400 pojazdów elektrycznych.
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy	Podpisanie umowy				KW. 2	2025	Podpisanie umowy między organami publicznymi a wykonawcą na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusowej.
21.39	RP-C21-i14	T	Budowa linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze		Kilometry		6	KW. 2	2026	Budowa 6 km linii szybkiego tranzytu autobusowego w Bradze (linia czerwona), dostawa dziesięciu autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych)
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy	Podpisanie umowy				III KW.	2024	Podpisanie umowy między organami publicznymi a wykonawcą wybranym w drodze międzynarodowej otwartej procedury przetargowej.
21.43	RP-C21-i16	M	Budowa kolejki linowej	Budownictwo				KW. 1	2026	Budowa mechanicznego rozwiązania transportowego (komórkowego) między Praia a obszarem Pederneira.
21.45	RP-C21-i17	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)	Wejście w życie aktu prawnego (aktów prawnych)				KW. 1	2026	Wejście w życie umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych) ustanawiających system wsparcia.
21.46	RP-C21-i17	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyło inwestycję		Procent (%)	0 %	100 %	KW. 1	2026	Agencja ds. Klimatu zawiera umowy prawne z beneficjentami końcowymi na kwotę niezbędną do wykorzystania 100 % inwestycji RRF w program. Portugalia przekaże 70 000 000 EUR na rzecz Agencji Klimatycznej na rzecz Instrumentu.

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Orientacyjny harmonogram zakończenia działania		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
21.47	RP-C21-i18	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)	Wejście w życie aktu prawnego (aktów prawnych)				KW. 1	2026	Wejście w życie umowy wykonawczej lub aktu prawnego (aktów prawnych) ustanawiających system wsparcia.
21.48	RP-C21-i18	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyło inwestycję		Procent (%)	0 %	100 %	KW. 1	2026	Agencja ds. Klimatu zawiera z beneficjentami końcowymi prawne umowy o udzielenie dotacji na kwotę niezbędną do wykorzystania 100 % inwestycji RRF w program. Portugalia przekaże 160 000 000 EUR na rzecz Agencji Klimatycznej na rzecz Instrumentu.

V. KOMPONENT 22: Audyt i kontrola

V.1. Opis reformy

Reforma RE-C22-r49: Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Celem działania jest poprawa monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby zapewnić skuteczne wdrożenie proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych i korupcji, Portugalia zmieni umowy podpisane między jednostką koordynującą „EMRP” a wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRF w celu dodania prawnego obowiązku przeprowadzenia przez organy wykonawcze oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów oraz, w przypadku gdy ocena ryzyka nadużyć finansowych zidentyfikuje ryzyko, które nie zostało uwzględnione w istniejących kontrolach, opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten znajduje odzwierciedlenie w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Jednostka koordynująca przekazuje również formalnie wszystkim organom wykonawczym wytyczne techniczne w celu wsparcia ich w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych. Ponadto Portugalia udoskonali procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Jednostka koordynująca przedstawia dokument opisujący proponowane szczegółowe kontrole krzyżowe dotyczące podwójnego finansowania w celu potwierdzenia, że wprowadzono odpowiednie procedury zapobiegające podwójnemu finansowaniu.

V.2. Cele pośrednie, wartości docelowe, wskaźniki i harmonogram monitorowania i realizacji

Numer porządkowy	Środek (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/ wartość docelowa	Nazwa	Wskaźniki jakościowe (dla kamieni milowych)	Wskaźniki ilościowe (dla wartości docelowych)			Termin realizacji		Opis i jasna definicja każdego celu pośredniego i celu końcowego
					Jednostka miary	Bazowy	Cel	Q	Rok	
22.1	RE-C22-r49	M	Zmiana umów finansowych między EMRP a organami wdrażającymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych	Zmienione umowy				III KW.	2023	Jednostka koordynująca „EMRP” zmienia umowy podpisane ze wszystkimi organami odpowiedzialnymi za realizację RRP, aby dodać zobowiązanie prawne organów wykonawczych do przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych w terminie trzech miesięcy od zmiany ich umów oraz, w przypadku gdy ocena ryzyka nadużyć finansowych wykaże ryzyko, którego nie uwzględniono w istniejących kontrolach, do opracowania planu działania zawierającego dodatkowe kontrole. Obowiązek ten znajduje odzwierciedlenie w podręczniku procedur jednostki koordynującej. Jednostka koordynująca przekazuje również formalnie wszystkim organom wykonawczym wytyczne techniczne w celu wsparcia ich w przeprowadzaniu oceny ryzyka nadużyć finansowych.
22.2	RE-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych w przypadku podwójnego finansowania	Wdrożenie odpowiednich procedur				III KW.	2023	Władze portugalskie udoskonaliły i wdrożyły odpowiednie procedury w celu zmniejszenia lub ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania poprzez wprowadzenie skutecznych systematycznych kontroli krzyżowych wniosków o potencjalne finansowanie w ramach RRF oraz między RRF a innymi programami unijnymi, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

2. Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności

Szacunkowe łączne koszty planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii wynoszą 21905333169 EUR.

Szacunkowe łączne koszty rozdziału REPowerEU wynoszą 969500499 EUR. W szczególności szacunkowe łączne koszty działań, o których mowa w art. 21c ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/435, wynoszą 0 EUR, podczas gdy koszty pozostałych działań w rozdziale REPowerEU wynoszą 969500499 EUR.

SEKCJA 2: WSPARCIE FINANSOWE,

1. Wkład finansowy

Transze, o których mowa w art. 2 ust. 2, mają następującą strukturę:

1.1. Pierwsza transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	Wdrożenie systemu klasyfikacji, profilu funkcjonalnego i systemu skierowań użytkowników na potrzeby regionalnego modelu zintegrowanych usług opieki ciągłej na Maderze
1.4	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowego dekretu z mocą ustawy o zdrowiu psychicznym, który określa zasady organizacji usług opieki w zakresie zdrowia psychicznego
2.13	RE-C02-i04-RAA	T	Budynki wzniesione w publicznych zasobach mieszkaniowych w Autonomicznym Regionie Azorów
2.14	RE-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie publicznych zasobów mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja
2.19	RE-C02-r04	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy zatwierdzającego ramy prawne krajowego pilnego i tymczasowego planu mieszkalnictwa
3.17	RE-C03-i05	M	Publikacja oferty na „Budowa infrastruktury cyfrowej na rzecz dostępności 360”
3.20	RE-C03-r08	M	Przyjęcie krajowej strategii walki z ubóstwem
3.21	RE-C03-r06	M	Przyjęcie krajowej strategii na rzecz integracji osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2025
3.22	RE-C03-r05	M	Wejście w życie uproszczonego systemu instalacji sprzętu socjalnego
3.23	RE-C03-r07	M	Zatwierdzenie planów działania na rzecz społeczności znajdujących się w niekorzystnej sytuacji w obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto
5.1	RE-C05-r09	M	Aktualizacja wytycznych dotyczących strategii na rzecz innowacji technologicznych i biznesowych dla Portugalii do 2030 r.
5.11	RE-C05-i03	M	Procedura przetargowa dotycząca projektów w zakresie badań naukowych i innowacji
5.15	RE-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie rozporządzenia w sprawie instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.16	RE-C05-i04-RAA	M	Przyjęcie polityki inwestycyjnej dotyczącej instrumentu dokapitalizowania przedsiębiorstw na Azorach
5.2	RE-C05-r11	T	Rozszerzenie sieci uznanych laboratoriów współpracy
5.3	RE-C05-r11	M	Wejście w życie nowego systemu prawnego dotyczącego centrów technologii i innowacji
5.4	RE-C05-r12	M	Zatwierdzenie planu innowacji dla rolnictwa

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
6.13	RE-C06-r15	M	Wejście w życie ustawy ustanawiającej specjalne konkursy na przyjęcie na studia wyższe
6.14	RE-C06-r15	M	Wejście w życie nowych ram prawnych regulujących współpracę instytucji szkolnictwa wyższego z administracją publiczną i przedsiębiorstwami
7.13	RE-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe
7.4	RE-C07-i01	M	Wybór biznesowych obszarów przyjmowania na potrzeby interwencji mających na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego i cyfryzacji
7.6	RE-C07-i02	M	Podpisano umowę na 1 projekt drogowy
8.17	RE-C08-r19	M	Ramy prawne dotyczące obowiązkowego posiadania gruntów wiejskich na obszarach leśnych
8.19	RE-C08-r21	M	Ustawa o utworzeniu zintegrowanego systemu zarządzania pożarami obszarów wiejskich (SGIFR)
10.1	TC-C10-r23	M	Wejście w życie zmiany aktów Ministerstwa Morza dotyczących wzmocnienia zdolności finansowania gospodarki morskiej i innowacji za pośrednictwem niebieskiego funduszu
11.1	TC-C11-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert dotyczących projektów w zakresie dekarbonizacji przemysłu
12.1	TC-C12-i01	M	Podpisanie protokołu z 2021 r. dotyczącego programu „Resineiros Vigilantes”
12.5	TC-C12-r25	M	Wejście w życie nowego ogólnego systemu gospodarowania odpadami
14.1	TC-C14-r29	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie krajowej sieci przesyłu gazu i rozporządzenia w sprawie krajowej sieci dystrybucji gazu
14.2	TC-C14-i01	M	Pierwsze zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu odnawialnego
16.13	TD-C16-i03	T	Centra innowacji cyfrowych (DIH)
17.6	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie w ramach nowego systemu zachęt/kar za zarządzanie przedsiębiorstwami państwowymi
19.22	TD-C19-r34	M	Wejście w życie ram prawnych transformacji cyfrowej administracji publicznej
19.24	TD-C19-r36	M	Ustanowienie Krajowego Instytutu Administracji, I.P.
20.2	TD-C20-i01	M	Podpisanie umów na zakup indywidualnych komputerów dla uczniów i nauczycieli
		Kwota transzy	<i>636139080 EUR</i>

1.2. Druga transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.13	RE-C01-i02	M	Wejście w życie warunków odnoszenia się do prześwietlonych w kolorze białym, niebieskim lub zielonym epizodów nagłych wypadków w szpitalnych służbach ratunkowych w odniesieniu do innych rodzajów usług opieki zdrowotnej, w tym usług podstawowej opieki zdrowotnej
1.20	RE-C01-r03	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie przydziału wsparcia finansowego przez regionalne organy ds. zdrowia
1.6	RE-C01-i01	M	Wejście w życie nowego wzoru umowy o zarządzanie
3.24	RE-C03-i01	M	Podpisanie umów między gminami Lizbona/Porto a lokalnymi jednostkami technicznymi określających zakres środków, które mają być wspierane.
3.3	RE-C03-i06	M	Udzielanie zamówień na wsparcie dla organów promujących tworzenie i rozbudowę sieci placówek socjalnych/działań społecznych.
4.1	RE-C04-i01	M	Specyfikacje techniczne dotyczące sieci obiektów kultury
5.18	RE-C05-i05-RAA	M	Publikacja programu na rzecz innowacji i cyfryzacji rolnictwa na Azorach
8.14	RE-C08-i02	T	Utworzenie regionalnych i subregionalnych struktur Krajowego Urzędu ds. Ochrony Ludności i Nagłych Wypadków (ANEPC)
8.15	RE-C08-i03	M	Publikacja wstępnego sprawozdania Instytutu Ochrony Przyrody i Lasów, I.P.
8.4	RE-C08-i05	M	W kierunku platformy BUPi 2.0
8.7	RE-C08-i05	M	Publikacja umowy dotyczącej sieci ds. strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC)
12.2	TC-C12-i01	M	Zatwierdzenie projektów przedłożonych przez konsorcja na rzecz rozwoju nowych produktów, technologii i procesów biogospodarki w sektorach tekstylnym i odzieżowym, obuwniczym oraz w sektorze żywic naturalnych
15.10	TC-C15-i04	M	Podpisanie umowy na budowę szybkiej linii tranzytowej autobusowej między Pracą do Império a Pracą Albuquerque Mouzinho w Porto
16.1	TD-C16-r31	M	Wejście w życie przeglądu treści szkoleniowych zawartych w krajowym katalogu kwalifikacji w odniesieniu do modułów w dziedzinie umiejętności cyfrowych oraz przepisów ustawowych lub wykonawczych dotyczących składania podpisów i pieczęci cyfrowych
16.2	TD-C16-i01	M	Uruchomienie Portugalskiej Akademii Cyfrowej i programów „Zatrudnienie i gospodarka cyfrowa”
17.15	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełnienia zgłoszenia wzoru 1 gminnego podatku od nieruchomości (IMI) na podstawie danych, którymi dysponuje organ podatkowy i celny

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
19.11	TD-C19-i04	T	Bezpieczny system łączności ruchomej dla pracowników sektora instytucji rządowych i samorządowych
		Kwota transzy	<i>1967365517 EUR</i>

1.3.Trzecia transza (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.3	Re-C01-r01	T	Zakończenie procesu decentralizacji obowiązków w dziedzinie zdrowia w gminach
1.8	RE-C01-r03	T	Utworzenie nowych Ośrodków Zintegrowanej Odpowiedzialności w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia
1.24	RE-C01-i03	M	Opracowanie działań uświadamiających i szkoleniowych w celu „tworzenia ścieżek rozwoju pacjentów” w kontekście demencji
1.32	RE-C01-i06	T	Modernizacja lokalnych sieci informatycznych
1.33	RE-C01-i06	T	Wdrożenie funkcji telezdrowia i telemonitoringu
2.1	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – podpisano porozumienia o współpracy lub finansowaniu
2.4	RE-C02-i02	T	Krajowa dotacja na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe – Podpisanie umów o finansowaniu zakwaterowania w sytuacjach nadzwyczajnych i w okresie przejściowym
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Plany życiowe na rzecz integracji osób bezdomnych.
4.6	RE-C04-i02	M	Utworzenie sieci „Saber Fazer”
5.5	RE-C05-i01.01	T	Zawieranie umów w celu opracowania nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
5.7	RE-C05-i01.02	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu
5.9	RE-C05-i02	T	Zawarte umowy z podmiotami pośredniczącymi, w tym laboratoriami współpracującymi – płytami
6.15	RE-C06-r16	M	Wejście w życie ustawy o zawodach regulowanych
7.1	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.7	RE-C07-i02	M	Podpisano umowę na 2 projekty drogowe
8.18	RE-C08-r20	M	System monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
12.6	TC-C12-r25	M	Wejście w życie zmienionej krajowej strategii na rzecz zielonych zamówień publicznych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
15.12	TC-C15-i05	M	Podpisana umowa na zakup ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego
16.7	TD-C16-i02	T	Stanowiska badawcze wybrane do krajowej sieci stanowisk badawczych
17.1	TD-C17-r32	T	Zakończenie opracowywania i wdrażania nowych modeli zamówień na potrzeby krajowego centralnego systemu zamówień publicznych, jak przewidziano w planie strategicznym jednostki ds. usług wspólnych administracji publicznej na lata 2020–2023.
17.2	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów stanowiących podstawę państwowej jednostki rozliczeniowej
17.3	TD-C17-r32	M	Ukończenie i zatwierdzenie modelu monitorowania wykonania budżetu i finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych
17.7	TD-C17-r32	M	Wejście w życie nowego modelu analizy i ujawniania sytuacji finansowej i wyników przedsiębiorstw państwowych
19.1	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne w sposób uproszczony i spójny za pośrednictwem różnych kanałów
19.4	TD-C19-i02	T	Usługi publiczne bezpiecznie dostępne za pośrednictwem tożsamości elektronicznej i zgodne z zasadą jednorazowości
20.3	TD-C20-i01	T	Komputery do indywidualnego użytku uczniów i nauczycieli
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Masowe, otwarte kursy internetowe dla nauczycieli i rodziców w ARA
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Podręczniki cyfrowe dla uczniów drugiego i trzeciego stopnia oraz uczniów szkół średnich
22.1	RE-C22-r49	M	Zmiana umów finansowych między EMRP a organami wdrażającymi w celu uwzględnienia obowiązku przeprowadzenia oceny ryzyka nadużyć finansowych
22.2	RE-C22-r49	M	Wprowadzenie kontroli krzyżowych w przypadku podwójnego finansowania
		Kwota transzy	<i>2010220573 EUR</i>

1.4.Czwarta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.1	Re-C01-r01	M	Wejście w życie aktów prawnych w dziedzinie podstawowej opieki zdrowotnej
1.5	Re-C01-r02	M	Wejście w życie nowej ustawy o zdrowiu psychicznym, która określi zasady dotyczące praw osób cierpiących na choroby psychiczne i ureguluje obowiązkową hospitalizację lub leczenie
1.12	RE-C01-r03	M	Wejście w życie nowego systemu pracy z pełnym zaangażowaniem w krajowej służbie zdrowia

5.39	RE-C05-i09	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
5.41	RE-C05-i10	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
6.16	RE-C06-r17	M	Wejście w życie ustawy regulującej pracę za pośrednictwem platform internetowych
8.10	RE-C08-i04	T	Dostawa pojazdów, maszyn i urządzeń
17.22	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego zmieniającego ramy prawne wybranych korzyści podatkowych
18.1	TD-C18-r33	M	Utworzenie wyspecjalizowanych izb w sądach administracyjnych i podatkowych wyższej instancji
18.2	TD-C18-r33	M	Wejście w życie systemu prawnego zachęcającego do rozstrzygania sporów na drodze sądowej i pozasądowej
		Kwota transzy	937165319 EUR

1.5. Piąta rata (bezzwrotne wsparcie):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.2	Re-C01-r01	T	Zapewnienie dostępu do instrumentu stratyfikacji ryzyka w celu wsparcia zarządzania klinicznego w jednostkach funkcjonalnych grup ośrodków zdrowia
1.40	RE-C01-i04	M	Podpisanie umowy o zarządzanie budową szpitala we wschodniej Lizbonie
1.41	RE-C01-i10	M	Zatwierdzenie sprawozdania określającego potrzeby NHS w zakresie ciężkiego sprzętu medycznego
2.2	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – zakupione, zbudowane (wysoka efektywność energetyczna) lub wyremontowane lokale mieszkalne zapewniane gospodarstwom domowym
2.6	RE-C02-i02	T	Krajowa dotacja na zakwaterowanie nadzwyczajne i tymczasowe – Zakwaterowanie z pracami rozpoczętymi lub zakupionymi
2.16	RE-C02-i04-RAA	T	Interwencje w zakresie publicznych zasobów mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów – renowacja
4.7	RE-C04-i02	T	Podpisane umowy na remont i konserwację budynków dziedzictwa kulturowego i teatrów narodowych
4.9	RE-C04-i01	M	Modernizacja technologiczna ANIM – Krajowego Archiwum Obrazów Przemieszczających się
6.3	RE-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych wyremontowane, zbudowane lub z zakupionym sprzętem
7.14	RE-C07-i05-RAA	M	Podpisano umowę na 8 projektów drogowych
8.5	RE-C08-i02	T	Szkolenie na temat BUPi
8.12	RE-C08-i04	T	Instalacja radarów podwójnej polaryzacji

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Rozpoczęcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane dla centrum technicznego MARTEC
11.2	TC-C11-i01	M	Podpisanie umów przyznających wsparcie finansowe
12.7	TC-C12-r39	M	Wejście w życie zharmonizowanej definicji kryteriów ekomodulacji
12.8	TC-C12-r39	M	System zachęt do odzysku (system kaucji i refundacji) jednorazowych butelek plastikowych, metali żelaznych i aluminium
15.1	TC-C15-i01	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci metra w Lizbonie
15.4	TC-C15-i02	M	Podpisanie umowy na rozbudowę sieci Porto Metro
15.13	TC-C15-i05	T	Zakup nowych autobusów bezemisyjnych (elektrycznych lub wodorowych) wykorzystywanych w transporcie publicznym
15.14	TC-C15-r30	M	Wejście w życie przepisów mających na celu poprawę warunków dostępu do transportu publicznego
16.14	TD-C16-i03	M	Ustanowienie usług przesyłania faktur cyfrowych oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa, prywatności, użyteczności i zrównoważonego rozwoju
16.16	TD-C16-i04	T	Wybór projektów w ramach Przemysłu 4.0
17.21	TD-C17-i02	M	Zakończenie wdrażania wstępnego wypełniania konkretnej transakcji podlegającej opłacie skarbowej
17.23	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego ustanawiającego stałą jednostkę technicznej polityki podatkowej Unidade Técnica de Avaliação Tributária e Aduaneira (U-TAX)
18.5	TD-C18-i01	M	Zmodernizowany system informatyczny na potrzeby dochodzeń w sprawach karnych
19.19	TD-C19-i07	T	Program staży dla absolwentów
19.20	TD-C19-i07	T	Sprzęt informatyczny dla pracowników administracji publicznej
19.23	TD-C19-r35	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego dotyczącego reorganizacji administracji publicznej
21.7	RP-C21-r43	M	Wejście w życie przepisów ustanawiających Krajowe Obserwatorium Ubóstwa Energetycznego (ONPE)
21.9	RP-C21-r44	M	Podpisanie protokołu o współpracy
21.16	RP-C21-r46	M	Wejście w życie aktu administracyjnego lub prawnego w sprawie wodoru odnawialnego
21.18	RP-C21-r47	M	Rozpoczęcie pierwszej aukcji scentralizowanego zakupu zrównoważonego biometanu
21.20	RP-C21-r48	M	Ustanowienie EMER 2030
21.21	RP-C21-r48	M	Wejście w życie rozporządzenia w sprawie udzielania gminnym koncesjom na projekty w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii
21.24	RP-C21-i06	M	Zaproszenie do składania ofert na projekty dotyczące produkcji gazu ze źródeł odnawialnych
		Kwota transzy	1877616715 EUR

1.6.Szósta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.7	RE-C01-r03	M	Wejście w życie nowego planu rachunkowości zarządczej krajowej służby zdrowia
1.9	RE-C01-r03	T	Utworzenie nowych Ośrodków Zintegrowanej Odpowiedzialności w szpitalach Krajowej Służby Zdrowia
1.11	RE-C01-r03	M	Wejście w życie planu działania na rzecz wzmocnienia scentralizowanych mechanizmów zakupów leków
1.22	RE-C01-i02	T	Wzmocnienie zdolności reagowania krajowych sieci zintegrowanych usług opieki ciągłej i opieki paliatywnej w opiece domowej
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	Utworzenie wspólnotowych zespołów ds. zdrowia psychicznego w regionalnej służbie zdrowia Madery
3.6	RE-C03-i02	T	Lokale mieszkalne o lepszej dostępności dla osób niepełnosprawnych
3.25	RE-C03-i06	M	Publikacja sprawozdania monitorującego przez obszary metropolitalne Porto i Lizbony dotyczącego środków podjętych w każdym z 12 obszarów interwencji.
5.33	RE-C05-i07-RAM	M	Podpisanie umowy wykonawczej (protokołu) między Banco Português de Fomento, Instituto de Desenvolvimento Empresarial i wybranymi pośrednikami finansowymi
8.2	RE-C08-i01	T	Publikacja zintegrowanych operacji zarządzania krajobrazem (OIGP) w Diário da Republica
8.21	RE-C08-i05	M	Opracowanie kampanii uświadamiającej w celu zapobiegania ryzykownym zachowaniom
10.13	TC-C10-i06-RAM	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielozadaniowego statku badawczego
13.1	TC-C13-i01	T	Poprawa efektywności energetycznej prywatnych budynków mieszkalnych
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Dodatkowa zainstalowana moc wytwórcza energii wodnej
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Dodatkowa produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Corvo
15.15	TC-C15-i06	M	Podpisanie umowy dotyczącej systemów sygnalizacji elektronicznej
16.6	TD-C16-i02	T	Wsparcie dla sieci krajowych stanowisk badawczych
17.9	TD-C17-i01	M	Zakończenie wdrażania państwowego podmiotu księgowego
18.3	TD-C18-r33	M	Wejście w życie zmienionych ram prawnych dotyczących niewypłacalności i odzyskiwania wierzytelności
18.6	TD-C18-i01	M	System informacyjny „Enterprise 2.0”
19.12	TD-C19-i04	M	Zakończenie modernizacji krytycznej infrastruktury cyfrowej
20.6	TD-C20-i01	T	Zainstalowane nowe urządzenia projekcyjne
21.12	RP-C21-i05	M	Podpisanie warunków akceptacji dla realizacji projektów przemysłowych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.17	RP-C21-r46	M	Wejście w życie ram prawnych dotyczących gazów odnawialnych
21.19	RP-C21-r47	M	Przyjęcie planu działania dotyczącego biometanu
21.22	RP-C21-r48	T	Szkolenie personelu zaangażowanego w wydawanie pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej
21.26	RP-C21-i07	M	Podpisanie umowy (umów) na badania techniczne dotyczące obszarów morskich
21.28	RP-C21-i08	M	Podpisanie warunków odbioru instalacji magazynowania energii elektrycznej
21.35	RP-C21-i12	M	Podpisanie warunków akceptacji zakupu ekologicznie czystych autobusów w ramach programu dekarbonizacji transportu publicznego
		Kwota transzy	<i>967013198 EUR</i>

1.7.Siódma rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.10	RE-C01-r03	T	Wzrost liczby pacjentów wypisanych z hospitalizacji domowej
1.37	RE-C01-i08-RAA	T	Telemedycyna w regionalnej służbie zdrowia Azorów
1.42	RE-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
2.5	RE-C02-i02	T	Krajowe stypendium na zakwaterowanie w sytuacjach nadzwyczajnych i tymczasowe — Podpisanie umów o finansowaniu w sytuacjach nadzwyczajnych i w okresie przejściowym obiekty zakwaterowania
3.2	RE-C03-i01	T	Utworzenie zespołów interwencji społecznej (Radar Social)
3.18	RE-C03-i05	M	Cyfrowe zasoby informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami
5.37	RE-C05-i08	M	Akt notarialny dotyczący utworzenia Krajowego Centrum Zaawansowanych Obliczeń (CNCA) i jego statutu
6.5	RE-C06-i02	M	Wsparcie w zakresie umów na czas nieokreślony
6.17	RE-C06-r18	M	Publikacja normy dotyczącej systemu zarządzania równością wynagrodzeń.
6.18	RE-C06-r18	M	Uznanie dla przedsiębiorstw, w których zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć jest niewielkie.
6.24	RE-C06-i07	T	Innowacje i modernizacja pedagogiczna w szkolnictwie wyższym
7.2	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
8.13	RE-C08-i05	T	Szkolenia, wyposażenie i pojazdy dla ANEPC, GNR i straży pożarnej
10.15	TC-C10-i06-RAM	T	Dostarczenie jednego autonomicznego bezzałogowego pojazdu
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Budowa i integracja kompensatora synchronicznego
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Zmodernizowana zainstalowana moc wytwórcza energii wodnej
17.5	TD-C17-r32	M	Wejście w życie przepisów mających na celu włączenie przeglądów wydatków do zwykłej procedury budżetowej, w tym oceny ex post oszczędności wynikających z efektywności
17.10	TD-C17-i01	M	Nowe funkcje rozwiązania informatycznego wspierającego przygotowanie budżetu państwa
17.12	TD-C17-i01	T	Systemy informacyjne krajowego centralnego systemu zamówień publicznych
19.25	TD-C19-i01	M	Podpisanie protokołów lub warunków akceptacji dotyczących tworzenia nowych sklepów dla obywateli i przestrzeni dla obywateli
19.28	TD-C19-i05-RAM	M	Prototyp funkcjonalny
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratoria edukacji cyfrowej
20.7	TD-C20-i01	M	Wzmocnienie pozycji kierownictwa szkoły
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Połączenie ze szkołami w regionie autonomicznym Madery
21.10	RP-C21-r44	T	Działania na rzecz budowania zdolności
21.14	RP-C21-r45	M	Program na rzecz umiejętności ekologicznych i zatrudnienia
21.42	RP-C21-i16	M	Podpisanie umowy
		Kwota transzy	<i>1208992815 EUR</i>

1.8.Ósma rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.34	RE-C01-i06	M	Dostępność modułów informatycznych
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Nowy sprzęt komputerowy dla regionalnej służby zdrowia Madery
1.36	RE-C01-i08-RAA	M	Zwiększony dostęp do portalu użytkownika regionalnej służby zdrowia Azorów
1.38	RE-C01-i09	M	Zakup zestawów rowerowych
1.39	RE-C01-i09	M	Kampania na rzecz powszechnego systemu aktywnego wspierania życia i powiązanej platformy technologicznej

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
3.15	RE-C03-i04-RAA	M	Program projektowy „Starzenie się na miejscu”
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Projekty restrukturyzacji przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu oraz restrukturyzacji gospodarstw rolnych
5.53	RE-C05-i15-RAA	M	Umowa wykonawcza
5.51	RE-C05-i14	M	Umowa wykonawcza
6.7	RE-C06-i04	T	Kluby <i>Ciência Viva</i>
6.9	RE-C06-i04	T	Kursy w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki (S)
6.10	RE-C06-i05-RAA	M	Wsparcie przyznawane z tytułu uczestnictwa w kształceniu na poziomie pomaturalnym lub wyższym
8.3	RE-C08-i01	T	Projekty w zakresie zarządzania paliwem
9.1	RE-C09-i01	T	Budowa piezometrów
11.3	TC-C11-i01	T	Wsparcie finansowe,
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Instalacja pojemności magazynowej baterii
15.11	TC-C15-i04	M	Budowa szybkiej linii tranzytowej autobusowej między Praça do Império a Praça Albuquerque Mouzinho w Porto
16.3	TD-C16-i01	T	Zatrudnienie + Szkolenia cyfrowe
16.4	TD-C16-i01	T	MOOC Portugalskiej Akademii Cyfrowej
17.4	TD-C17-r32	M	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie budżetowania zadaniowego
17.8	TD-C17-r32	T	Budżet i plany działalności przedsiębiorstw państwowych
18.10	TD-C18-r33	M	Statuty urzędników sądowych
19.27	TD-C19-i01	T	Wniosek obywatelski
19.14	TD-C19-i04	M	Systemy informatyczne sił i służb bezpieczeństwa
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Cyfrowe usługi publiczne w regionie autonomicznym Madery
19.34	TD-C19-i08	M	Portal „Inteligentne Terytoria”
19.36	TD-C19-i08	M	Szkolenia na temat inteligentnych obszarów
21.1	RP-C21-i01	T	Wsparcie finansowe dla projektów dekarbonizacji przemysłu
21.8	RP-C21-r43	M	Instrument finansowy na rzecz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu
21.11	RP-C21-r44	M	Espaços Cidadão Energia
21.15	RP-C21-r45	M	Centrum Szkoleniowe ds. Transformacji Energetycznej
21.38	RP-C21-i14	M	Podpisanie umowy

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
		Kwota transzy	941378890 EUR

1.9.Dziewiąta rata (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.21	RE-C01-i02	T	Rozbudowa lub renowacja miejsc w systemie opieki zdrowotnej
1.25	RE-C01-i03	M	Sieć opieki w zakresie zdrowia psychicznego
3.7	RE-C03-i02	T	Lokale mieszkalne i obiekty użyteczności publicznej
3.8	RE-C03-i02	T	Przestrzeń publiczna
3.27	RE-C03-i03-RAM	T	Liczba miejsc w domach opieki wspierających osoby bezdomne
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Szkolenie osób z rodzin otrzymujących wsparcie socjalne
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Pojazdy elektryczne dla Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.16	RE-C03-i04-RAA	M	Środki mające na celu zwalczanie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki przez dzieci i młodzież.
3.19	RE-C03-i05	M	Centrum telefoniczne dla portugalskiego języka migowego
3.26	RE-C03-i06	T	Wypłata środków na działania społeczne
4.3	RE-C04-i01	M	Cyfryzacja zbiorów publicznych
5.10	RE-C05-i02	T	Przedsiębiorstwa – posiadające umowy lub faktury za usługi świadczone przez podmioty pośredniczące
5.12	RE-C05-i03	T	Projekty w zakresie innowacji i badań naukowych koncentrujące się na ekologicznych lub cyfrowych aspektach planu na rzecz innowacji dla rolnictwa 2030
5.14	RE-C05-i03	T	24 ośrodki innowacji w rolnictwie
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Budynki przeznaczone do uboju zwierząt lub certyfikacji jakości mleka lub bezpieczeństwa żywności
5.34	RE-C05-i07-RAM	T	Gwarancje kredytowe wspierające projekty przedsiębiorstw regionalnych.
5.35	RE-C05-i08	M	„Science XXI campus” i „Science Desk”, świadczenie usług za pośrednictwem Krajowego Programu Otwartej Nauki i Otwartych Danych Badawczych (PNCADAI)
6.2	RE-C06-i01	T	Wyremontowane lub zbudowane specjalistyczne centra technologiczne lub zakupiony sprzęt
6.4	RE-C06-i01	T	Lokalizacje ośrodków szkoleniowych wyremontowane, zbudowane lub z zakupionym sprzętem

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
6.6	RE-C06-i03	T	Uczestnicy kursów wspierających podnoszenie kwalifikacji
6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Remont lub wyposażenie szkół w Autonomicznym Regionie Azorów
6.12	RE-C06-r14	M	System przewidywania potrzeb w zakresie kwalifikacji (SANQ) i oferta kształcenia i szkolenia zawodowego
7.3	RE-C07-i00	T	Ogólnodostępne punkty ładowania pojazdów elektrycznych
7.8	RE-C07-i02	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane
8.1	RE-C08-i01	T	Publikacja programów planowania przestrzennego i zarządzania krajobrazem (PRGP)
8.20	RE-C08-i01	M	Program „Emparcelar para Ordenar”
8.8	RE-C08-i03	T	Ustalony obszar służebności
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Naprawa i budowa infrastruktury wodnej
10.4	TC-C10-i02	T	Zatwierdzenie sprawozdań końcowych
12.3	TC-C12-i01	M	Produkty, technologie i procesy pilotażowe łączące zasoby pochodzenia biologicznego
12.9	TC-C12-r39	M	System zwrotu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
12.10	TC-C12-i02	T	Zdolność w zakresie odpadów, ponownego użycia, recyklingu i odzysku
13.5	TC-C13-i02	T	Interwencje w zakresie efektywności energetycznej budynków instytucji rządowych
13.8	TC-C13-i03	M	Interwencje w zakresie efektywności energetycznej budynków usługowych
16.20	TD-C16-i06-RAM	T	Projekty „+cyfrowe”
17.11	TD-C17-i01	M	Funkcje rozwiązania informatycznego wspierającego przygotowanie budżetu państwa
17.16	TD-C17-i02	M	Systemy informacyjne dla nieruchomości wiejskich
17.18	TD-C17-i03	T	Funkcje strony internetowej <i>Segurança Social Direta</i>
17.20	TD-C17-i03	T	Modele inteligentnego nadzoru
18.4	TD-C18-r33	M	Wejście w życie pakietu legislacyjnego w sprawie usunięcia barier w wydawaniu zezwoleń środowiskowych
18.7	TD-C18-i01	M	System informatyczny do elektronicznego prowadzenia postępowań sądowych
18.8	TD-C18-i01	M	Plan technologiczny dotyczący sprzętu i infrastruktury wymiaru sprawiedliwości
18.9	TD-C18-i01	M	Platformy zarządzania wiedzą
19.6	TD-C19-i02	M	Infrastruktura informacji terytorialnej
19.7	TD-C19-i03	T	Centrów kompetencji;
19.17	TD-C19-i05-RAM	T	Infrastruktura informatyczna administracji publicznej w regionie autonomicznym Madery

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Cyfryzacja regionalnej administracji publicznej ARA
20.12	TD-C20-i02-RAA	T	Sprzęt cyfrowy i cyfrowe zasoby edukacyjne dla szkół
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Uczniowie drugiego i trzeciego cyklu kształcenia podstawowego i średniego w regionie autonomicznym Madery z podręcznikami cyfrowymi
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Szkolenie w zakresie kompetencji cyfrowych w regionie autonomicznym Madery
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	Dostawa sprzętu naukowego i technologicznego do szkół w regionie autonomicznym Madery
21.2	RP-C21-i02	T	Urządzenia zwiększające efektywność energetyczną prywatnych budynków mieszkalnych
21.32	RP-C21-i10-RAA	T	Instalacja pojemności magazynowej
		Kwota transzy	2111907988 EUR

1.10. Dziesiąta transza (wsparcie bezzwrotne):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
1.17	RE-C01-i01	M	Zakup sprzętu i dostępność usług lub konsultacji w lokalnych jednostkach służby zdrowia
1.18	RE-C01-i01	T	<u>Budowa lub renowacja jednostek ochrony zdrowia</u>
1.26	RE-C01-i04	M	Budowa i renowacja budynków i sprzętu służby zdrowia
1.30	RE-C01-i05-RAM	M	Budowa lub remonty w regionalnej służbie zdrowia Madery
1.43	RE-C01-i10	T	Zakup ciężkiego sprzętu medycznego
1.44	RE-C01-i11-RAA	T	Budownictwo, wyposażenie i pojazdy dla regionalnej służby zdrowia na Azorach
2.3	Re-C02-i01	T	Program wsparcia na rzecz dostępu do mieszkań – lokale mieszkalne na potrzeby wsparcia mieszkaniowego
2.7	RE-C02-i02	T	Zakwaterowanie zastępcze i tymczasowe
2.11	Re-C02-i03-RAM	T	Mieszkalnictwo socjalne w Regionie Autonomicznym Madery
2.30	RE-C02-i07-RAA	T	Infrastruktura działek rolnych
2.17	RE-C02-i04-RAA	T	Budynki wzniesione i wyremontowane w publicznych zasobach mieszkaniowych Autonomicznego Regionu Azorów

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
3.1	RE-C03-i01	T	Pojazdy elektryczne
3.4	RE-C03-i01	T	Nowe lub wyremontowane miejsca w obiektach socjalnych
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Nowe i wyremontowane miejsca w domach opieki dla osób mieszkających i niemieszkalnych
3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Budowa lub renowacja budynków dla osób niepełnosprawnych
3.28	RE-03-i07-RAA	T	Nowe lub wyremontowane miejsca w domach opieki
3.30	RE-C03-r38	M	Pojedyncze świadczenie społeczne
4.4	RE-C04-i01	T	T Wyposażenie ekologiczne obiektów kultury
4.8	RE-C04-i02	T	Renowacja obiektów kultury i budowa narodowego archiwum dźwięku
5.6	RE-C05-i01.01	T	Przewody, procesy lub usługi
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	Certyfikaty transferu na łączną kwotę 45 000 000 EUR dla przedsiębiorstw niefinansowych w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego
5.54	RE-C05-i15-RAA	T	Umowy prawne podpisane z funduszem kapitałowym i ministerstwem zakończyły inwestycję
5.36	RE-C05-i08	M	Projekty w ramach programu badawczo-rozwojowego w administracji publicznej, funkcje sztucznej inteligencji na potrzeby procesów administracji publicznej
5.38	RE-C05-i08	M	Wsparcie infrastruktury i centrum danych Krajowego Centrum Obliczeń Zaawansowanych, wkład finansowy Portugalii w superkomputer Deucalion, finansowanie superkomputera Mare Nostrum 5 oraz duży model językowy (LLM) w języku portugalskim w Portugalii
5.50	RE-C05-i13	T	Zakup sprzętu dla jednostek badawczych
5.52	RE-C05-i14	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyły inwestycję
6.19	RE-C06-i06	T	Umowy o badania naukowe i międzynarodową mobilność akademicką
6.23	RE-C06-i07	T	Kursy w zakresie nauk rolniczych i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych
6.25	RE-C06-i07	T	Programy edukacyjne dla osób przedwcześnie kończących naukę
7.15	RE-C07-i05-RAA	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane
8.6	RE-C08-i02	M	Mapowanie referencyjne na potrzeby systemu monitorowania pokrycia terenu (SMOS)
8.9	RE-C08-i03	T	Sieć ds. strukturyzacji przerw w gospodarowaniu paliwem pierwotnym (RPFGC)

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
8.11	RE-C08-i04	T	Zakup lekkich i średnich helikopterów strażackich
8.22	RE-C08-i05	T	Zakup sprzętu do gospodarki leśnej
9.2	RE-C09-i01	M	Interwencje w ramach sieci (SM1)
9.3	RE-C09-i01	M	Modernizacja terenu (SM2)
9.4	RE-C09-i01	T	Budowa instalacji do oczyszczania ścieków przeznaczonych do ponownego wykorzystania (SM4)
9.15	RE-C09-i01	M	Budowa podłączenia do sieci wodociągowej
9.14	RE-C09-i05	T	Instalacja fotowoltaicznej mocy elektrycznej na jeziorze zapory Alqueva
10.3	TC-C10-i01	M	Centra Blue Hub i szkoła Blue Hub
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Dostawa statku badawczego
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Budowa ośrodka badawczo-rozwojowego związanego z morzem na Azorach (centrum MARTEC)
10.12	TC-C10-i05-RAA	M	Zakup sprzętu w sektorze rybołówstwa i akwakultury
10.14	TC-C10-i06-RAM	M	Dostawa statku badawczego i pojazdów
13.3	TC-C13-i01	T	Wyplacone „bony na efektywność”
13.12	TC-C13-i01	T	Opłacone bony e-Lar
14.9	TC-C14-i02-RAM	M	Instalacja inteligentnych liczników
14.15	TC-C14-i02-RAM	M	Modernizacja elektrowni wodnej Socorridos
14.16	TC-C14-i04	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)
14.17	TC-C14-i04	T	Podpisanie umów prawnych z beneficjentami końcowymi i zakończenie inwestycji przez ministerstwo
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	oraz odnowiona zdolność produkcji energii geotermalnej
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Instalacja instalacji fotowoltaicznych
15.16	TC-C15-i06	T	Linie kolejowe z zastąpionymi elektronicznymi systemami sygnalizacji
16.8	TD-C16-i02	T	Wyplata 101 000 000 EUR na rzecz krajowej sieci łózek testowych
16.9	TD-C16-i02	T	Dzielnice handlu cyfrowego
16.10	TD-C16-i02	T	Usługi cyfrowe dla przedsiębiorstw
16.11	TD-C16-i02	T	Programy cyfryzacji
16.15	TD-C16-i03	T	Wyplata 34 000 000 EUR na rzecz centrów innowacji cyfrowych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
16.17	TD-C16-i04	T	Projekty „Przemysł 4.0”
16.18	TD-C16-i05-RAA	T	System zachęt do transformacji cyfrowej w przedsiębiorstwach
16.19	TD-C16-i05-RAA	M	Parki naukowo-technologiczne
17.25	TD-C17-r40	M	Wejście w życie aktu prawnego (aktów prawnych) dotyczącego (dotyczących) wydatków podatkowych
19.2	TD-C19-i01	T	Usługi publiczne dostępne za pośrednictwem różnych kanałów
19.3	TD-C19-i01	M	Nowy model zarządzania konsulatami
19.26	TD-C19-i01	T	Sklepy dla obywateli i przestrzenie dla obywateli działają
19.8	TD-C19-i03	T	Zakup sprzętu kryptograficznego
19.9	TD-C19-i03	T	Krajowe ramy cyberbezpieczeństwa
19.13	TD-C19-i04	T	Krytyczna infrastruktura cyfrowa
19.15	TD-C19-i04	M	Rządowe centrum zarządzania siecią informatyczną (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Przestrzenie szkoleniowe i coworkingowe dla pracowników administracji publicznej
19.35	TD-C19-i08	M	Inteligentne terytoria: Platformy zarządzania obszarami miejskimi, cyfrowe bliźniaki i tablica wskaźników polityki publicznej
20.8	TD-C20-i01	T	Cyfrowe zasoby edukacyjne
21.4	RP-C21-i03	T	Renowacja budynków usługowych pod kątem efektywności energetycznej
21.6	RP-21-i04-RAM	T	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków publicznych
21.13	RP-C21-i05	T	Co najmniej 5 projektów przemysłowych w zakresie technologii na rzecz transformacji klimatycznej
21.44	RP-C21-r48	M	Szkolenia w zakresie wydawania pozwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej
21.23	RP-C21-r48	M	Harmonogram alokacji nowych zdolności w zakresie energii ze źródeł odnawialnych
21.27	RP-C21-i07	M	Publikacja badań technicznych dotyczących morskiej energii wiatrowej
21.31	RP-C21-i09	M	Cyfrowy punkt kompleksowej obsługi w zakresie licencjonowania i monitorowania projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych
21.33	RP-C21-i11-RAM	T	Instalacja instalacji fotowoltaicznych i pojemność magazynowa
21.34	RP-C21-i11-RAM	T	Instalacja mocy wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
21.36	RP-C21-i12	M	Dostawa autobusów bezemisyjnych
21.37	RP-C21-i13-RAM	T	Zakup bezemisyjnych autobusów i złomowanych pojazdów zastąpionych pojazdami elektrycznymi
21.39	RP-C21-i14	T	Budowa autobusowej linii szybkiego tranzytu w Bradze
21.43	RP-C21-i16	M	Budowa kolejki linowej
21.45	RP-C21-i17	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)
21.46	RP-C21-i17	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyło inwestycję
21.47	RP-C21-i18	M	Umowa wykonawcza lub akt(-y) prawny(-e)
21.48	RP-C21-i18	T	Umowy prawne podpisane z beneficjentami końcowymi i ministerstwo zakończyło inwestycję
		Kwota transzy	3667313865 EUR

2. Pożyczka

Raty, o których mowa w art. 3 ust. 2, są organizowane w następujący sposób:

2.1. Pierwsza transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.23	Re-C05-r10	M	Wejście w życie rozporządzenia określającego działalność i statut Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	RE-C05-i06	M	Wejście w życie dekretu z mocą ustawy regulującego środek kapitalizacji BPF
5.28	RE-C05-i06	M	Opracowanie polityki inwestycyjnej (kapitalizacja) i przyjęcie przez zarządzającego pojazdem
		Kwota transzy	700000000 EUR

2.2. Druga transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
------------------	--	--------------------------------	-------

5.30	RE-C05-i06	M	Powiadomienie Komisji Europejskiej o pomyślnym przejściu oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w odniesieniu do BPF
5.31	RE-C05-i06	M	Transfer kapitałowy w wysokości 250000000 EUR dokonany przez rząd portugalski na rzecz BPF oraz przyjęcie polityki inwestycyjnej BPF
		Kwota transzy	<i>125000000 EUR</i>

2.3.Trzecia transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.20	RE-C02-i05	T	Przystępne cenowo publiczne zasoby mieszkaniowe – mieszkania, w których rozpoczęto prace (zbudowane z wysoką efektywnością energetyczną lub wyremontowane z lepszą charakterystyką energetyczną)
2.25	RE-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach – liczba miejsc zakwaterowania dla studentów, w których ogłoszono przetargi
5.24	RE-C05-r13	M	Wejście w życie zmiany ram prawnych dotyczących przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania
5.25	RE-C05-r13	M	Wejście w życie nowelizacji ustawy o kodeksie papierów wartościowych
7.9	RE-C07-i03	M	Zakończono pierwszą ocenę oddziaływania na środowisko
		Kwota transzy	<i>379431726 EUR</i>

2.4.Czwarta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.44	RE-C05-i11	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w odpowiednich obszarach strategicznych (programy innowacji).
7.11	RE-C07-i04	M	Podpisano umowę na 10 projektów drogowych
		Kwota transzy	<i>235337423 EUR</i>

2.5.Piąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie		Nazwa
------------------	---------------------	--	-------

	(reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	
5.26	RE-C05-r13	M	Rozwój rynku kapitałowego – wejście w życie przepisów
5.43	RE-C05-i06	T	Przekazanie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 650 000 000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii, w formie wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z ich polityką inwestycyjną
5.46	RE-C05-i12	T	Zawieranie umów na opracowanie nowych produktów, procesów lub usług w strategicznych obszarach istotnych dla gospodarki niskoemisyjnej, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu.
10.5	TC-C10-i03	M	Podpisanie umowy dotyczącej wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizacja Akademii Alfeite Arsenal
10.17	TC-C10-i07	M	Ogłoszenie zaproszenia do składania ofert na dekarbonizację statków
		Kwota transzy	<i>1313054513 EUR</i>

2.6. Szósta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
6.28	RE-C06-i09	T	Podpisanie warunków akceptacji finansowania budowy i remontu szkół publicznych
19.30	TD-C19-r41	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego w sprawie dostępu do usług publicznych
19.31	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego SIADAP
19.32	TD-C19-r42	M	Wejście w życie aktu ustawodawczego zmieniającego profil kompetencji administracji publicznej
		Kwota transzy	<i>509920104 EUR</i>

2.7. Ósma transza (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.48	RE-C05-i16	M	Podpisanie umowy o przyznanie wkładu między rządem Portugalii a Komisją Europejską
19.33	TD-C19-r42	M	Platforma SIADAP

		Kwota transzy	302504066 EUR
--	--	---------------	---------------

2.8. Dziewiąta transza (wsparcie w formie pożyczki):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
5.49	RE-C05-i16	T	Operacji z zakresu finansowania lub inwestycji zatwierdzonych przez Komitet Inwestycyjny InvestEU.
7.5	RE-C07-i06	T	Interwencje w wybranych obszarach przyjmowania przedsiębiorstw
7.10	RE-C07-i03	T	Drogi wybudowane lub wyremontowane
		Kwota transzy	488671912 EUR

2.9. Dziesiąta transza (wsparcie pożyczkowe):

Numer porządkowy	Powiązane działanie (reforma lub inwestycja)	Kamień milowy/wartość docelowa	Nazwa
2.24	RE-C02-i05	T	Przystępne cenowo publiczne zasoby mieszkaniowe
2.28	RE-C02-i06	T	Zakwaterowanie dla studentów po przystępnych cenach
5.29	RE-C05-i06	T	Przekazanie za pomocą instrumentu kapitalizacji łącznej kwoty 850 000 000 EUR przedsiębiorstwom niefinansowym mającym siedzibę lub prowadzącym działalność w Portugalii w ramach wsparcia kapitałowego i quasi-kapitałowego, zgodnie z polityką inwestycyjną Portugalii
5.32	RE-C05-i06	M	Polityki inwestycyjnej
5.45	RE-C05-i11	T	Produkty, procesy lub usługi
6.29	RE-C06-i09	T	Budowa lub remont szkół lub zakup sprzętu dla szkół
10.7	TC-C10-i03	M	Budowa wielofunkcyjnej platformy morskiej i centrum operacyjnego
10.18	TC-C10-i07	T	Płatności z tytułu transformacji energetycznej dla statków
15.6	TC-C15-i08	T	Budowa części rozbudowy sieci metra Porto
		Kwota transzy	1526299465 EUR

SEKCJA 3: DODATKOWE USTALENIA

1. Ustalenia dotyczące monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności

Monitorowanie i realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Portugalii odbywają się zgodnie z następującymi ustaleniami:

Dekret z mocą ustawy nr 29-B/2021, zmieniony dekretem z mocą ustawy nr 61/2023 z dnia 24 lipca, ustanawia czteropoziomowy model zarządzania:

- a) Komisja międzyresortowa pod przewodnictwem premiera, odpowiedzialna za koordynację strategiczną i polityczną oraz ogólne sterowanie polityczne;
- b) Krajową komisję monitorującą, składającą się z przedstawicieli różnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz kluczowych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, której przewodniczy niezależna osoba, w celu monitorowania realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności i jego wyników, promowania jego właściwego rozpowszechniania wśród obywateli, przedsiębiorstw i innych organizacji oraz badania wszelkich kwestii mających wpływ na jego wyniki i proponowania zaleceń;
- c) Za realizację planu odbudowy i zwiększania odporności odpowiada struktura administracyjna *Estrutura de Missao Recuperar Portugal* („grupa zadaniowa”) ustanowiona uchwałą Rady Ministrów nr 46-B/2021, wraz z Agencją Rozwoju i Spójności (nadzorująca wykorzystanie kombinacji funduszy UE, kontrolująca ryzyko podwójnego finansowania i spójność z innymi inicjatywami) oraz Ministerstwem Finansów;
- d) Komitet ds. Audytu i Kontroli (CAC), któremu przewodniczy Generalny Inspektorat Finansów (IGF), odpowiedzialny za działania w zakresie audytu i kontroli.

Portugalia ustanowiła podmioty instytucjonalne odpowiedzialne za realizację poszczególnych reform i inwestycji na poziomie komponentów. Właściwe ministerstwa lub podmioty zaangażowane w realizację każdej reformy i inwestycji utrzymują regularne kontakty z grupą zadaniową, która jest strukturą odpowiedzialną za koordynację prac nad planem odbudowy i zwiększania odporności, podpisywanie umów z bezpośrednimi i pośrednimi beneficjentami, weryfikację osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych oraz przesyłanie wniosków o płatność do Komisji Europejskiej.

2. Ustalenia dotyczące zapewnienia Komisji pełnego dostępu do danych bazowych

- Grupa zadaniowa „*Estrutura de Missao Recuperar Portugal*”, jako centralny organ koordynujący portugalski plan odbudowy i zwiększania odporności oraz jego realizację, jest odpowiedzialna za ogólną koordynację i monitorowanie planu, wraz z Agencją Rozwoju i Spójności oraz Ministerstwem Finansów. W szczególności działa jako organ koordynujący w zakresie monitorowania postępów w realizacji celów pośrednich i końcowych, monitorowania oraz, w stosownych przypadkach, realizacji działań w zakresie kontroli i audytu, a także zapewniania sprawozdawczości i składania wniosków o płatności. Koordynuje sprawozdawczość dotyczącą kamieni milowych i wartości docelowych, odpowiednich wskaźników, a także jakościowych informacji finansowych i innych danych, np. dotyczących ostatecznych odbiorców. Kodowanie danych odbywa się w scentralizowanym systemie informatycznym.
- Zgodnie z art. 24 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 po osiągnięciu odpowiednich uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych określonych w sekcji 2.1 niniejszego załącznika Portugalia przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o płatność wkładu

finansowego oraz, w stosownych przypadkach, pożyczki. Portugalia zapewnia, aby na wniosek Komisja miała pełny dostęp do odpowiednich danych bazowych, które potwierdzają należyte uzasadnienie wniosku o płatność, zarówno do celów oceny wniosku o płatność zgodnie z art. 24 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241, jak i do celów audytu i kontroli.